

REPUBLIKA HRVATSKA

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

KLASA: UP/I 034-03/22-04/002
URBROJ: 580-16/138-25-042
Zagreb, 27. svibnja 2025.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, OIB: 54882480048 na temelju odredbi članka 13. stavka 2., članka 19. stavka 7. te članka 20. stavka 1. točke 1. Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17., 52/21. i 27/24.), u upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv kupca PPK-BJELOVAR trgovina i usluge, d.d., OIB: 37828020359, sa sjedištem u Bjelovaru, Đurđevačka cesta 138, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u vezi sa sadržajem i načinom provedbe ugovora s dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur., predsjednica Vijeća, mr. sc. Branimira Kovačević, dipl. oec., zamjenica predsjednice Vijeća, Sandra Mikinac, dipl. iur. i Hrvoje Šeremet, dipl. iur., članovi Vijeća, sa sjednice 18/2025., održane 27. svibnja 2025., donosi sljedeće

RJEŠENJE

I. Utvrđuje se da je kupac PPK-BJELOVAR trgovina i usluge, d.d., OIB: 37828020359, sa sjedištem u Bjelovaru, Đurđevačka cesta 138, iskoristio svoju značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u smislu Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17. i 52/21.; dalje u tekstu: ZNTP ili Zakon) na način da je:

1. Poslovao s dobavljačima [...], OIB: [...] i [...], OIB: [...] na osnovi ugovora koji ne sadrži odredbu o roku isporuke, pri čemu kod dobavljača [...] rok isporuke nije niti naknadno ugovoren u pisanom obliku prije obavljenih svakodnevnih isporuka slijedom čega je povreda trajala od 23. veljače 2022. pa do 26. siječnja 2023., dok u odnosu na dobavljača [...] rok isporuke nije sadržan niti u ugovoru sklopljenom s tim dobavljačem, niti je rok naknadno ugovoren u pisanom obliku i prije isporuka koje su obavljene 24. veljače 2022., 7. ožujka 2022., 14. ožujka 2022., 18. ožujka 2022., 25. travnja 2022., 4. travnja 2022., 8. travnja 2022., 12. travnja 2022., 20. travnja 2022., 6. svibnja 2022., 18. svibnja 2022., 24. svibnja 2022., 1. lipnja 2022., 21. lipnja 2022., 28. lipnja 2022., 13. srpnja 2022., 8. kolovoza 2022., 8. prosinca 2022., 20. prosinca 2022., 29. prosinca 2022., 2. siječnja 2023., 3. siječnja 2023., 10. siječnja 2023., 20. siječnja 2023., čime je povreda trajala od 24. veljače 2022. pa do 20. siječnja 2023., što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točka 4. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.
2. U razdoblju od 23. veljače 2022. do 26. siječnja 2023. poslovao s dobavljačem [...], OIB: [...] na način da je od dobavljača zahtijevao isporuku pod određenim uvjetima koji nisu sadržani u ugovoru pa je izostanak takvih odredbi odnosno poslovanje na osnovi uvjeta isporuke koji nisu ugovoreni protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

3. a) U razdoblju od 9. travnja 2022. do 11. svibnja 2022. izvršavao plaćanja dobavljaču [...], OIB: [...] za isporučene prehrambene proizvode (čvarke) u rokovima duljim od 60 dana, a koji rok je propisan u slučajevima kada je ugovorena neredovita isporuka za ostale poljoprivredne i prehrambene proizvode koji se ne smatraju pokvarljivim, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s odredbom članka 11. stavka 1. točke 1.b) ZNTP-a i to u odnosu na sljedeće račune:

1. račun broj [...] od 8. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je u cijelosti plaćen 6. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 27 dana
2. račun broj [...] od 25. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je u cijelosti plaćen 6. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 10 dana
3. račun broj [...] od 4. ožujka 2022., u iznosu od [...] kuna koji je u cijelosti plaćen 11. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 8 dana
4. račun broj [...] od 1.ožujka 2022., u iznosu od [...] kuna koji je u cijelosti plaćen 6. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 6 dana

- b) U razdoblju od 3. ožujka 2022. do 24. svibnja 2022. izvršavao plaćanja dobavljaču [...], OIB: [...] za isporučene prehrambene proizvode (jabuke) u rokovima duljim od 30 dana, a koji rok je propisan u slučajevima kada je ugovorena neredovita isporuka pokvarljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s odredbom članka 11. stavka 1. točke 1.b) ZNTP-a i to u odnosu na sljedeće račune:

1. račun broj [...] od 31. siječnja 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 83 dana
2. račun broj [...] od 8. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 75 dana
3. račun broj [...] od 10. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 73 dana
4. račun broj [...] od 15. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 68 dana
5. račun broj [...] od 17. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 66 dana
6. račun broj [...] od 23. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 60 dana
7. račun broj [...] od 24. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 59 dana
8. račun broj [...] od 7. ožujka 2022., u iznosu od [...] kuna, koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 48 dana
9. račun broj [...] od 14. ožujka 2022., u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 41 dan
10. račun broj [...] od 18.ožujka 2022., u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 37 dana
11. račun broj [...] od 25. ožujka 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 24. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 30 dana

- c) U razdoblju od 15. veljače 2022. do 20. svibnja 2022. izvršavao plaćanja dobavljaču [...], OIB: [...] za redovito isporučivane pokvarljive prehrambene proizvode (kruh i pekarske proizvode) u rokovima duljim od 30 dana, a koji rok je propisan u slučajevima kada je ugovorena redovita isporuka pokvarljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6., u vezi s odredbom članka 11. stavka 1. točke 1. a) ZNTP-a i to u odnosu na sljedeće račune:

1. račun broj [...] od 31. siječnja 2022. u iznosu od [...] kuna koji je u cijelosti plaćen 30. ožujka 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 28 dana
 2. račun broj [...] od 31. ožujka 2022. u iznosu od [...] kuna koji je u cijelosti plaćen 20. svibnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 20 dana
 3. račun broj [...] od 15. siječnja 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 4. ožujka 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 18 dana
 4. račun broj [...] od 15. veljače 2022. u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 30. ožujka 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 13 dana
 5. račun broj [...] od 15. ožujka 2022. u iznosu [...] kuna koji je plaćen 27. travnja 2022., čime je prekoračen rok plaćanja za 13 dana
4. U razdoblju od 23. veljače 2022. pa do 31. ožujka 2022. dobavljaču [...], OIB: [...], vraćao isporučene, a neprodane prehrambene proizvode, a da pritom nisu ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 12. stavka 2. točke 7. ZNTP-a u smislu da je takva praksa jasno i nedvosmisleno ugovorena u okviru ugovora ili u okviru naknadnog ugovora između dobavljača i kupca, a prije izvršenja tih praksi i da je pritom riječ o povratu proizvoda kojeg dobavljač prvi puta isporučuje kupcu ili proizvoda za koji je dobavljač izričito tražio prodaju od strane kupca, a unaprijed je pisanim putem upozoren od kupca da zbog slabog obrtaja može doći do isteka roka trajanja toga proizvoda ili o novim proizvodu za koji su kupac i dobavljač pisanim putem dogovorili trajanje probnog razdoblja tijekom kojega bi kupac ima pravo na povrat novog proizvoda, čime je kupac nametnuo nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6., u vezi s odredbom članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a.

II. Zabranjuje se kupcu PPK-BJELOVAR trgovina i usluge, d.d., OIB: 37828020359, sa sjedištem u Bjelovaru, Đurđevačka cesta 138 svako daljnje postupanje opisano u točki I. izreke ovoga rješenja, u odnosu na sve njegove dobavljače.

III. Nalaže se kupcu PPK-BJELOVAR trgovina i usluge, d.d., OIB: 37828020359, sa sjedištem u Bjelovaru, Đurđevačka cesta 138 da dostavi Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja na uvid nove Ugovore o kupnji i prodaji prehrambenih proizvoda ili dodatke postojećim ugovorima sklopljene s dobavljačima iz točke I.1. izreke ovog rješenja koji će sadržavati odredbu o rokovima isporuke poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda koji su predmet ugovora odnosno jasno ugovorene uvjete isporuke po kojima posluje s dobavljačem iz točke I.2. izreke ovog rješenja. U slučaju da kupac ne posluje više s nekim od dobavljača iz točke I.1. i I.2. izreke ovog rješenja potrebno je dostaviti pisanu izjavu o tome.

Rok izvršenja: 2 (dva) mjeseca od dana primitka ovoga rješenja.

IV. Za teške povrede ZNTP-a, opisane u točki I. izreke ovoga rješenja, u skladu s odredbom članka 24. stavka 2. točaka 1. i 6. ZNTP-a, izriče se kupcu PPK-BJELOVAR trgovina i usluge, d.d., OIB: 37828020359, sa sjedištem u Bjelovaru, Đurđevačka cesta 138 novčana kazna u iznosu od:

- 50.000,00 (pedesettisuća) eura (376.725,00 kuna, fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 euro)

Rok izvršenja: 30 (trideset) dana od dana dostave ovoga rješenja ako nije podnesena tužba, odnosno 30 (trideset) dana od dana pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos novčane kazne i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja do dana plaćanja.

V. Ovo rješenje objavit će se na mrežnoj stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, pri čemu će poslovne tajne sadržane u rješenju biti izuzete od javne objave.

Obrazloženje

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, OIB: 54882480048 (dalje u tekstu: AZTN), kao tijelo nadležno za provedbu ZNTP-a, je po službenoj dužnosti, radi zaštite javnog interesa, na temelju odredbe članka 42. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09. i 110/21.; dalje u tekstu: ZUP) te u skladu s odredbama članka 13. i 14. ZNTP-a, protiv kupca – trgovca u maloprodaji PPK-BJELOVAR trgovina i usluge, d.d., OIB: 37828020359, sa sjedištem u Bjelovaru, Đurđevačka cesta 138 (dalje u tekstu: PPK-BJELOVAR ili stranka ili kupac) pokrenula upravni postupak, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u vezi sa sadržajem i načinom provedbe Ugovora o kupnji i prodaji prehrambenih proizvoda od 23. veljače 2022. sklopljenog s dobavljačem [...], OIB: [...], [...], [...] (dalje u tekstu: [...]), Ugovora o kupnji i prodaji prehrambenih proizvoda od 23. veljače 2022. sklopljenog s dobavljačem [...], OIB: [...], [...], [...] (dalje u tekstu: [...]) i Ugovora o isporuci robe privatne marke od 22. veljače 2022., sklopljenog s dobavljačem [...], OIB: [...], [...], [...] (dalje u tekstu: [...]), te je o tome obavijestila stranku obaviješću o pokretanju upravnog postupka od 8. srpnja 2022. (dalje u tekstu: obavijest od 8. srpnja 2022.).

Pokretanje predmetnog upravnog postupka po službenoj dužnosti rezultat je ispitivanja stanja na tržištu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koje AZTN provodi na temelju odredbe članka 17. stavka 1. ZNTP-a, prema kojoj je ovlašten pisanim putem zahtijevati od stranaka u postupku i drugih pravnih ili fizičkih osoba koje nemaju položaj stranke u postupku, zadruga, strukovnih ili gospodarskih interesnih udruga ili udruženja i komora sve potrebne obavijesti, u obliku pisanih očitovanja te dostavu na uvid ugovora i drugih potrebnih podataka i dokumentacije, a sve kako bi utvrdio jesu li kupci - trgovci u maloprodaji, među kojima i PPK-BJELOVAR uskladili svoje ugovore i način poslovanja s odredbama Zakona. Naime, odredbom članka 23. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 52/21.; dalje u tekstu: ZID ZNTP), koji je na snazi od 1. rujna 2021., propisano je da se svi ugovori sklopljeni prije stupanja na snagu ZID ZNTP-a moraju uskladiti s njegovim odredbama najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ZID ZNTP-a, dakle najkasnije do 1. ožujka 2022.

Potrebno je istaknuti kako je 14. ožujka 2024., dakle za vrijeme trajanja ovog upravnog postupka, stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 27/24.; dalje u tekstu: ZID ZNTP 2024) koji je odredbom članka 11. odredio da će se postupci započeti do njegova stupanja na snagu nastaviti i dovršiti prema odredbama ZNTP-a. S obzirom na to da je ovaj upravni postupak pokrenut 8. srpnja 2022., dakle, prije 14. ožujka 2024. kada je stupio na snagu ZID ZNTP 2024, postupak u ovoj upravnoj stvari nastavljen je i dovršen primjenom odredbi ZNTP-a.

U svrhu provedbe predmetnog ispitivanja, sukladno ovlastima danim odredbom članka 17. stavka 1. ZNTP-a, prema kojoj je AZTN ovlašten pisanim putem zahtijevati od stranaka u postupku i drugih pravnih ili fizičkih osoba koje nemaju položaj stranke u postupku, zadruga, strukovnih ili gospodarskih interesnih udruga ili udruženja i komora sve potrebne obavijesti, u obliku pisanih očitovanja te dostavu na uvid ugovora i drugih potrebnih podataka i dokumentacije, AZTN je u okviru neupravnog postupka KLASA: 034-08/22-04/044, zahtjevima od 1. travnja 2022., 5. svibnja 2022. i 24. svibnja 2022., zatražio dokumentaciju i očitovanja PPK-BJELOVARA u pogledu sadržaja ugovora i načina poslovanja s tri, metodom uzorka, odabrana dobavljača i to s: [...], [...] i [...].

PPK-BJELOVAR je dostavio tražene podatke i dokumentaciju te se pisano očitovao u podnescima od 12. travnja 2022., 11. svibnja 2022. i 3. lipnja 2022.

Postupajući po zahtjevu AZTN-a od 5. svibnja 2022., PPK-BJELOVAR je uz podnesak od 11. svibnja 2022. dostavio ugovore na osnovi kojih posluje s promatranim dobavljačima i to Ugovor o kupnji i prodaji prehrambenih proizvoda od 23. veljače 2022. sklopljenog s dobavljačem [...] (dalje u tekstu: Ugovor [...]), Ugovor o kupnji i prodaji prehrambenih proizvoda od 23. veljače 2022. sklopljenog s dobavljačem [...] (dalje u tekstu: Ugovor [...]) i Ugovor o isporuci robe privatne marke od 22. veljače 2022., sklopljenog s dobavljačem [...] (dalje u tekstu: Ugovor [...]), te analitičke kartice navedenih dobavljača za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., kao i pisano očitovanje o načinu dostave računa i provedenim akcijskim prodajama u promatranom razdoblju.

S obzirom na to da je postojala potreba za pojašnjenjem sadržaja i provedbe pojedinih ugovornih odredbi, na zahtjev AZTN od 24. svibnja 2022., PPK-BJELOVAR se očitovao podneskom od 3. lipnja 2022., dostavljajući uz to i traženu dokumentaciju, uključujući zatražene račune dobavljača te potvrde o izvršenim plaćanjima po tim računima.

Nakon analize do tada dostavljene dokumentacije i očitovanja PPK-BJELOVARA, AZTN je utvrdio postojanje dostatnih indicija za pokretanje upravnog postupka budući da je u odnosu na analizirane ugovore uočio nekoliko nejasnih odnosno spornih odredbi, kao i postupanja koja su moguće upućivala na nepoštene trgovačke prakse, a za koje je u postupku bilo potrebno razjasniti je li riječ o odredbama i praksama koja su u suprotnosti s odredbama ZNTP-a odnosno koje se mogu okvalificirati kao nepoštene trgovačke prakse.

Naime, analizom dostavljenih analitičkih kartica za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., očitovanja PPK-BJELOVARA i cjelokupne do tada dostavljene financijske dokumentacije, AZTN je utvrdio postojanje indicija da je PPK-BJELOVAR moguće izvršavao plaćanja promatranim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u rokovima duljima od rokova propisanih odredbom članka 5. stavaka 6. i 7. ZNTP-a, a što bi predstavljalo nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 11. stavka 1. točke 1.b) u vezi s odredbom članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a.

Isto tako AZTN je, analizom sadržaja dostavljenih ugovora uočio da sadržajno istovjetni ugovori sklopljeni s dobavljačima [...] i [...], s obzirom na vrstu proizvoda koji su predmet isporuke (jabuke i pekarski proizvodi), moguće ne uređuju na jasan i razumljiv način uvjete i rokove isporuke poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda kao jednu od osobito bitnih stavki ugovora u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a, a što bi upućivalo na moguću nepoštenu trgovačku praksu iz članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

Nadalje, iz odredbe članka 18. stavka 1. Ugovora [...], proizlazi da je popis svih mjesta isporuke odnosno prodajnih mjesta kupca s njihovom adresom naveden u Prilogu 4. Ugovora. Međutim, uvidom u dokument „Popis dostavnih mjesta“, kojega je PPK-BJELOVAR dostavio uz podnesak od 11. svibnja 2022., uočeno je da je na njemu sadržan potpis samo PPK-BJELOVARA, odnosno da ga nisu potpisale obje ugovorne strane. Zbog toga se postavilo pitanje o tome predstavlja li taj prilog uopće iskaz volje objiju ugovornih strana o mjestu isporuke, a što je dalje ukazivalo na to da ugovor između dobavljača i kupca prije isporuke proizvoda moguće nije sadržavao odredbu o mjestu isporuke, kao jednu od osobito bitnih ugovornih odredbi u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 5. ZNTP-a, a to bi moguće predstavljalo nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

Isto tako, s obzirom na sadržaj odredbe članka 3. stavka 4. Ugovora [...], kojom je ugovorena obveza dobavljača da se u slučajevima kada se dodatnom analizom kvalitete proizvoda utvrdi da isporučeni proizvod ne odgovara utvrđenim standardima, dobavljač obvezuje: 1) robu neadekvatne kvalitete zamijeniti ispravnom robom, 2) snositi troškove dodatne analize, 3) nadoknaditi kupcu izgubljenju dobit i 4) platiti ugovornu kaznu u visini od [...] % od ostvarenog prometa robe kod koje je utvrđena neadekvatna kvaliteta u prethodnom tromjesečju, AZTN je ocijenio da je takvom odredbom moguće ugovorena nerazmjerno visoka ugovorne kazna s

obzirom na vrijednost i značenje objekta obveze odnosno moguće nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz odredbe članka 4. stavka 5. u vezi s odredbom članka 10. stavka 1. ZNTP-a.

U predmetnom upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, AZTN je prije svega ispitivao ugovore i način poslovanja PPK-BJELOVARA s promatranim dobavljačima u smislu opisanih indicija o postojanju povreda ZNTP-a. Ujedno je AZTN ispitivao cjelokupan sadržaj poslovnog odnosa sa svakim od promatranih dobavljača, kako u kontekstu usklađenosti ugovora i ugovorne dokumentacije s odredbama ZNTP-a, tako i u odnosu na provedbu pojedinih odredaba ugovora.

AZTN je o predmetu upravne stvari upozorio stranku u obavijesti od 8. srpnja 2022. te ju je poučio o mogućnosti iz odredbe članka 18. stavka 1. ZNTP-a da u roku od 60 dana od dana primitka obavijesti o pokrenutom upravnom postupku predloži preuzimanje obveza u obliku izvršenja određenih mjera i uvjeta te rokove u kojima će to učiniti kako bi se otklonile indicije koje upućuju na nepošteno trgovačke prakse i koje su bile povod za pokretanje ovoga upravnog postupka, a koju mogućnost stranka nije iskoristila.

1. Utvrđivanje visine ukupnog godišnjeg prihoda kupca

Značajna pregovaračka snaga kupca u smislu ZNTP-a predstavlja procesnu pretpostavku od čijeg postojanja ovisi dopustivost pokretanja i vođenja upravnog postupka, dopustivost donošenja meritorne odluke te izricanja novčane kazne kupcu.

Slijedom toga najprije je bilo potrebno utvrditi ima li PPK-BJELOVAR kao kupac značajnu pregovaračku snagu. Pri utvrđivanju postojanja značajne pregovaračke snage AZTN je postupao u skladu s odredbom članka 3. ZNTP-a koja propisuje kriterije i način utvrđivanja postojanja značajne pregovaračke snage kupca.

Sukladno odredbi članka 3. stavka 1. ZNTP-a smatra se da značajnu pregovaračku snagu ima kupac koji je ostvario ukupni godišnji prihod od najmanje 15.000.000,00 kuna odnosno 1.990.842,13 eura (sve preračunato u euro po fiksnom tečaju konverzije koji iznosi 7,53450 kuna za 1 euro).

Ako kupac ima povezana društva, ukupni godišnji prihod kupca izračunava se tako da se ukupnom godišnjem prihodu odnosno primicima kupca ostvarenima na području Republike Hrvatske pribrajaju ukupni godišnji prihodi odnosno primici njegovih povezanih društava na svjetskoj razini, a prema podacima iskazanim u posljednjem predanom godišnjem financijskom izvješću, konsolidiranom financijskom izvješću ako ga ima ili drugom odgovarajućem financijskom dokumentu. Dobiveni zbroj ukupnih prihoda kupca i s njim povezanih društava umanjuje se za iznos prihoda odnosno primitaka ostvarenih prodajom robe odnosno pružanjem usluga između tog kupca i s njim povezanih društava, a iznos ukupnog godišnjeg prihoda računa se bez poreza na dodanu vrijednost i ostalih neizravnih poreza (članak 3. stavak 2. i 3. ZNTP-a).

Odredbom članka 2. stavka 1. točke 9. ZNTP-a, povezana društva su definirana kao društva uređena općim propisima o trgovačkim društvima, pojmom poduzetnika pod kontrolom drugog poduzetnika uređenog općim propisom o zaštiti tržišnog natjecanja, uključujući društva koja neku od takvih povezanosti ostvaruju kroz fizičku osobu ili grupu fizičkih osoba koje djeluju zajednički u skladu s člankom 3. Priloga Preporuke Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. vezano uz definicije mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20. 5. 2003.; u daljnjem tekstu: Prilog Preporuke Komisije), dok je odredbom članka 2. stavka 1. točke 7. ZNTP-a kao kupac definirana svaka fizička ili pravna osoba (uključujući i skupinu takvih fizičkih i pravnih osoba), neovisno o poslovnom nastanu te osobe, ili svako javno tijelo u Europskoj

uniji, odnosno svako javnopravno tijelo definirano u skladu s propisima kojima se uređuju upravni sporovi, koja kupuje poljoprivredne i prehrambene proizvode.

Kako bi utvrdio je li PPK-BJELOVAR ostvario prihode koji bi ga činili kupcem na kojeg se primjenjuju odredbe ZNTP-a te slijedno tome može li se i voditi upravni postupak radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi, AZTN je izvršio uvid elektroničkim putem u sudski registar i u javno dostupne podatke iz Registra godišnjih financijskih izvještaja. Uvidom u Godišnji financijski izvještaj (dalje u tekstu: GFI) za 2020. i Izvješće neovisnog revizora, kao posljednji predani GFI u trenutku pokretanja upravnog postupka, a prema podacima iz računa dobiti i gubitka, utvrđeno je da je društvo PPK-BJELOVAR u 2020. samostalno ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 180.618.000,00 kuna odnosno 23.972.128,21 eura (sve preračunato u euro po fiksnom tečaju konverzije koji iznosi 7,53450 kuna za 1 euro). Povezanost s drugim društvima nije utvrđena.

Tijekom ovoga upravnog postupka objavljeni su GFI izvještaji za 2021., 2022 i 2023. Iz GFI za 2021. proizlazi da je PPK-BJELOVAR samostalno u toj godini ostvario ukupne prihode u iznosu od 181.433.000,00 kuna odnosno 24.080.297,30 eura (sve preračunato u euro po fiksnom tečaju konverzije koji iznosi 7,53450 kuna za 1 euro). Uvidom u GFI za 2022. utvrđeno je da je PPK-BJELOVAR u toj godini ostvario ukupan godišnji prihod u iznosu od 194.813.000,00 kuna odnosno 25.856.128,48 eura (sve preračunato u euro po fiksnom tečaju konverzije koji iznosi 7,53450 kuna za 1 euro). Isto tako, uvidom u GFI za 2023. utvrđeno je da je PPK-BJELOVAR u toj godini ostvario ukupan godišnji prihod u iznosu od 29.646.267,00 eura. Povezanost s drugim društvima nije utvrđena.

Ukupan godišnji prihod dobavljača u smislu odredbe članka 3. stavka 6. ZNTP-a ne uzima se u obzir za utvrđivanje značajne pregovaračke snage kupca.

Iz svega navedenog proizlazi da PPK-BJELOVAR ostvaruje ukupni godišnji prihod određen odredbom članka 3. stavka 1. ZNTP-a te ga se može smatrati kupcem sa značajnom pregovaračkom snagom.

2. Ispitni postupak - pribavljanje podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja te usmena rasprava

U okviru ovog ispitnog postupka, AZTN je od kupca PPK-BJELOVAR, ali i od dobavljača [...], [...] i [...], prikupljao podatke, dokumentaciju, pisana očitovanja i pojašnjenja, te je u skladu s odredbom članka 54. ZUP-a održao dvije usmene rasprave i to 21. srpnja 2022. i 20. rujna 2022.

U tom smislu analizirani su podaci i dokumentacija dostavljena na zahtjeve AZTN-a uz podneske s priložima zaprimljene u neupravnom postupku KLASA: 034-08/22-04/044, 12. travnja 2022., 11. svibnja 2022. i 3. lipnja 2022., koji su preneseni i čine sastavni dio spisa ovog upravnog predmeta, kao i dokumentacija i očitovanja dostavljena uz podneske u ovom upravnom postupku i to podnesci stranke s priložima od 13. srpnja 2022., 25. kolovoza 2022., 28. rujna 2022., 5. listopada 2022. koji je dostavljen 6. listopada 2022. (dalje u tekstu: podnesak od 6. listopada), 22. prosinca 2022. i 8. ožujka 2023., podnesak dobavljača [...] od 3. kolovoza 2022. i od 17. studenoga 2022. koji je dostavljen 22. studenoga 2022. (dalje u tekstu: podnesak od 22. studenoga 2022.), podnesak dobavljača [...] od 30. rujna 2022., te podnesak dobavljača [...] od 28. rujna 2022. koji je dostavljen 4. listopada 2022. (dalje u tekstu: podnesak od 4. listopada 2022.).

2.1. Podnesci – dostava podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja

Dokumentacija, podaci i pisana očitovanja PPK-BJELOVARA od 12. travnja 2022., 11. svibnja 2022. i 3. lipnja 2022. dana u okviru spisa neupravnog predmeta KLASA: 034-08/22-04/044 prenesena su u spis ovog upravnog predmeta i čine njegov sastavni dio.

Na temelju zahtjeva AZTN-a od 1. travnja 2022., PPK-BJELOVAR je uz podnesak od 7. travnja 2022., zaprimljenog 12. travnja 2022. (dalje u tekstu: podnesak od 12. travnja 2022.) dostavio podatke o svim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s kojima je poslovao u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2021., kao i od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., te o ukupno ostvarenoj vrijednosti nabave poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa svakim od dobavljača u tim razdobljima, kao i o datumu sklapanja i vrsti ugovora sklopljenog sa svakim od dobavljača.

Na zahtjev AZTN-a od 5. svibnja 2022., PPK-BJELOVAR je uz podnesak od 11. svibnja 2022. dostavio sljedeće podatke, dokumentaciju i pojašnjenja:

a) U odnosu na poslovanje s dobavljačem [...], dostavio je Ugovor o isporuci robe privatne marke, kojega je s tim dobavljačem u ime PPK-BJELOVARA, temeljem punomoći od 22. veljače 2022., sklopio [...], OIB: [...], [...], [...](dalje u tekstu: [...]), zatim Prilog 1 s popisom članica [...] za 2022., od 22. veljače 2022., Prilog 2 - naziv proizvoda s naznačenom cijenom, od 22. veljače 2022., Prilog 3 - popis dostavnih mjesta - centralna skladišta, od 22. veljače 2022. te Prilog 3 - popis prodajnih i dostavnih mjesta od 22. veljače 2022. Isto tako, dostavio je i analitičke kartice tog dobavljača za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., kao i očitovanje o načinu dostave računa i provedenim akcijskim prodajama u promatranom razdoblju.

b) U odnosu na poslovanje s dobavljačem [...], PPK-BJELOVAR je dostavio Ugovor o kupnji i prodaji prehrambenih proizvoda kojeg je s tim dobavljačem sklopio 23. veljače 2022., Priloge broj 3 - osnovni komercijalni uvjeti za 2022. godinu, Asortimansku listu, Popis dostavnih mjesta i Cjenik od 23. veljače 2022. Isto tako, dostavio je i analitičke kartice toga dobavljača za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., kao i očitovanje o načinu dostave računa i provedenim akcijskim prodajama u promatranom razdoblju.

c) U odnosu na poslovanje s dobavljačem [...], PPK-BJELOVAR je dostavio Ugovor o kupnji i prodaji prehrambenih proizvoda od 23. veljače 2022., Prilog broj 3 - osnovni komercijalni uvjeti za 2022. godinu i popis dostavnih mjesta. Dostavljene su i analitičke kartice toga dobavljača za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., kao i očitovanje o načinu dostave računa i provedenim akcijskim prodajama u promatranom razdoblju.

Nakon uvida u dostavljenu ugovornu dokumentaciju, a zbog potrebe za razjašnjenjem pojedinih pitanja, AZTN je dopisom od 24. svibnja 2022., zatražio pojašnjenja provedbe pojedinih ugovornih odredbi o čemu se PPK-BJELOVAR očitovao u podnesku od 3. lipnja 2022., dostavljajući uz to i traženu dokumentaciju.

U bitnom, PPK-BJELOVAR je u podnesku od 3. lipnja 2022. dao pojašnjenja vezana uz sadržaj i provedbu odredbe članka 3. stavka 4. Ugovora [...], o posljedicama za dobavljača u situaciji kada se dodatnom analizom utvrdi da isporučeni proizvodi ne odgovaraju utvrđenim standardima kvalitete, zatim pojašnjenja vezana uz kriterije isporuke robe s određenim rokom trajanja, u smislu odredbe članka 16. Ugovora [...] i Ugovora [...], kao i očitovanja o načinu na koji je PPK-BJELOVAR prihvatio ponudu dobavljača [...] za provedbom promidžbene prodaje provedene u razdoblju 14. ožujka 2022. do 31. ožujka 2022.

Također, uz podnesak od 3. lipnja 2022. PPK-BJELOVAR je dostavio sljedeću dokumentaciju:

- u odnosu na dobavljača [...] dostavljen je izvadak Podravske banke d.d. s popisom izvršenih plaćanja na dan 6. svibnja 2022., Ugovor o cesiji sklopljen 4. travnja 2022. između [...], kao

cedenta, PPK-BJELOVARA, kao cesusa te [...], kao cesionara, pregled plaćanja dobavljaču [...] na dan 6. svibnja 2022., kompenzacija [...] od 3. ožujka 2022., pregled plaćanja na dan 11. ožujka 2022., prijedlog lančane kompenzacije broj [...] od 3. svibnja 2022. i pregled plaćanja na dan 11. svibnja 2022.

- u odnosu na dobavljača [...] dostavljeni su izvodi prometa po računu PPK-BJELOVAR za dane 1. veljače 2022. i 24. svibnja 2022. i pregledi izvršenih plaćanja na dane 1. veljače 2022. i 24. svibnja 2022.

- u odnosu na dobavljača [...] dostavljene su: izjava o prijeboju (kompenzaciji) broj [...] od 28. siječnja 2022., izjava o prijeboju (kompenzaciji) broj [...] od 7. veljače 2022., izjava o prijeboju (kompenzaciji) broj [...] od 21. ožujka 2022., izjava o prijeboju (kompenzaciji) broj [...] od 1. svibnja 2022., pregledi plaćanja na dane: 7. veljače 2022., 4. ožujka 2022., 16. ožujka 2022., 21. ožujka 2022., 30. ožujka 2022., 27. travnja 2022., 13. svibnja 2022., 20. svibnja 2022. te pregledi naloga za prijenos na dane: 4. ožujka 2022., 30. ožujka 2022. i 27. travnja 2022.

Postupajući po zahtjevu za dostavu dodatne dokumentacije i očitovanja iz AZTN-ove obavijesti od 8. srpnja 2022. o pokrenutom upravnom postupku, stranka je uz podnesak od 13. srpnja 2022. dostavila:

- u odnosu na dobavljača [...]: račune toga dobavljača broj [...] od 4. ožujka 2022., [...] od 8. veljače 2022., [...] od 25. veljače 2022., [...] od 1. ožujka 2022., [...] od 10. siječnja 2022., [...] od 14. siječnja 2022., [...] od 26. siječnja 2022., [...] od 11. siječnja 2022., [...] od 19. siječnja 2022., [...] od 12. siječnja 2022., [...] od 9. ožujka 2022., [...] od 28. siječnja 2022., [...] od 2. veljače 2022., [...] od 4. veljače 2022., [...] od 23. ožujka 2022., [...] od 29. ožujka 2022., [...] od 16. ožujka 2022., [...] od 17. ožujka 2022., [...] od 24. ožujka 2022., [...] od 15. ožujka 2022. i [...] od 25. ožujka 2022. Uz tražene račune, stranka je dostavila i račune koji se odnose na travanj 2022., kao i pojašnjenje vezano uz korespondenciju koja bi prethodila dogovoru o promjeni cijena u smislu odredbe članka 4. Ugovora [...], uz dostavu korespondencije koju je s tim dobavljačem imao [...].

- u odnosu na dobavljača [...]: račune toga dobavljača broj [...] od 10. siječnja 2022., [...] od 19. siječnja 2022., [...] od 31. siječnja 2022., [...] od 8. veljače 2022., [...] od 10. veljače 2022., [...] od 15. veljače 2022., [...] od 17. veljače 2022., [...] od 23. veljače 2022., [...] od 24. veljače 2022., [...] od 7. ožujka 2022., [...] od 14. ožujka 2022., [...] od 18. ožujka 2022. i [...] od 25. ožujka 2022. Uz tražene račune, stranka je dostavila i račune koji se odnose na travanj 2022., kao i pojašnjenje vezano uz razliku u podacima o iskazanoj vrijednosti nabave u podnescima koje je dostavila 12. travnja 2022. i 3. lipnja 2022.

- u odnosu na dobavljača [...]: račune broj [...] od 15. veljače 2022., [...] od 31. ožujka 2022., [...] od 31. siječnja 2022., [...] od 15. ožujka 2022., [...] od 28. veljače 2022. i [...] od 15. siječnja 2022., kao i pojašnjenje vezano uz razliku u podacima o iskazanoj vrijednosti nabave u podnescima koje je dostavila 12. travnja 2022. i 3. lipnja 2022.

Nakon usmene rasprave održane 20. srpnja 2022., na zahtjev AZTN-a od 22. srpnja 2022., stranka je uz podnesak od 25. kolovoza 2022. dostavila sljedeća očitovanja i dokumentaciju:

- u odnosu na poslovanje s dobavljačem [...], u bitnom, očitovala se o načinu evidentiranja računa u likvidaturi, neprimjenjivanju popusta za prijevremeno plaćanja (*cassa sconto*), (ne)primjeni rabata od [...] % na ime robne marke, spomenutog u elektroničkoj poruci od 7. ožujka 2022. dostavljenoj uz podnesak od 13. srpnja 2022. Nadalje, stranka je pojasnila način ugovaranja i promjene cijene s obzirom na to da su AZTN-u predočena tri cjenika koji svaki nosi datum 22. veljače 2022. i svaki sadrži različit podatak o ugovorenoj cijeni proizvoda „[...] DOMAĆI ČVARCI 250 g“. Zatim se stranka izjasnila i o odnosu cijena naznačenih na cjeniku, dostavljenom kao prilog Ugovora [...] s *incoterms* paritetima (oznaka NNC FCO). Također,

izjasnila se i o pravnoj osnovi potraživanja [...] prema [...] naznačenog u Ugovoru o cesiji dostavljenom AZTN-u uz podnesak od 3. lipnja 2022. i u odnosu na koje je [...] izdao [...] račune [...] u iznosu od [...] kuna i [...] u iznosu od [...] kuna, dostavljajući pritom i Ugovor o posredovanju i poslovnoj suradnji od 31. ožujka 2018. te pripadajuću tablicu s podacima o ostvarenom prometu po mjesecima. Očitovala se i o pravnim i financijskim posljedicama koje nastupaju za dobavljača u slučaju isporuke robe neadekvatne kvalitete koje uključuju obvezu zamjene robe ispravno robom, plaćanja ugovorne kazne u visini [...] % ostvarenog prometa robe kod koje je utvrđena neadekvatna kvaliteta u prethodnom tromjesečju, naglašavajući da do tada nije bilo slučajeva isporuke robe neadekvatne kvalitete. Također, u skladu sa zahtjevom AZTN-a, stranka je dostavila generalnu punomoć temeljem koje je [...] sklopio Ugovor [...], a koja nije bila dostavljena uz podnesak od 24. svibnja 2022., iako se odredbom članka 2. stavka 3. Ugovora [...] navodi da se njena preslika nalazi u prilogu toga ugovora.

- u odnosu na poslovanje s dobavljačima [...] i [...] stranka se očitovala o načinu evidentiranja računa u likvidaturi, o pravnim i financijskim posljedicama koje nastupaju za dobavljača u slučaju isporuke robe neadekvatne kvalitete koje uključuju vraćanje isporuka dobavljaču i zaprimanju roba ispravne kvalitete. Također, pojasnila je i razliku između „asortimanskog rabata“ i „naknade za asortiman“ u kontekstu činjenice da je u oba slučaja riječ o minimalnom asortimanu prodavatelja. Isto tako, izjasnila se o tome da ugovornu kaznu u smislu odredbe članka 7. stavka 3. Ugovora [...] i Ugovora [...], koji se odnosi na neispravnu fakturu ili otpremnicu nije naplatila ni jednom dobavljaču. Pojasnila je odredbu članka 11. stavka 3. Ugovora [...] i Ugovora [...], u dijelu koji se odnosi na pravo PPK-BJELOVARA da od dobavljača zahtijeva naknadu troškova povrata i zamjene robe u slučajevima kada je zakonskim i/ili podzakonskim propisima propisana obveza da te troškove snosi kupac, kao i o mogućnostima koje joj stoje na raspolaganju ako propustom dobavljača kvaliteta i deklaracija isporučene robe nisu u skladu s važećim zakonima. Nadalje, pojasnila je odredbu članka 12. stavka 4. Ugovora [...] u dijelu koji se odnosi na pravo PPK-BJELOVARA da zahtijeva od dobavljača naknadu troškova uništenja proizvoda i eventualnu štetu, a koji troškovi su PPK-BJELOVARU nastali zbog postupanja po odluci nadležnog tijela državne uprave, kao i mogućnostima koje joj stoje na raspolaganju u slučaju kada bi nadležno tijelo državne uprave ustanovilo nedozvoljenu količinu pesticida u jabukama odnosno zdravstvenu neispravnost proizvoda i zahtijevalo uništenje te zabranu daljnje prodaje.

Stranka je ujedno dala pojašnjenja vezana uz račun dobavljača [...] broj [...] od 14. ožujka 2022., budući da uz cijenu naznačenu na računu u iznosu od [...] kuna, stoji i rukom pisana napomena „dogovorena cijena [...] kn“(op.cit.). Također, izjasnila se o tome da popust za prijevremeno plaćanja (*cassa sconto*) nije ugovoren ni primijenjen. Isto tako, pojasnila je i razloge zbog kojih kod nabavnih cijena postoje kategorije (klase) jabuka, premda, ni iz cjenika, ni iz bilo koje druge ugovorne dokumentacije ne postoji naznaka o kvaliteti u smislu gradacije na I. i II. klasu. Izjasnila se i o tome da s tim dobavljačem nema ugovoren „asortimanski rabat“ ili „naknadu za asortiman“. Isto tako, pojasnila je i u čemu se sastoji benefit dobavljača koji sudjeluje u akcijskoj prodaji, dostavljajući ujedno prilog koji se odnosi na kalkulaciju cijene.

U odnosu na pojedine aspekte poslovanja s dobavljačem [...] stranka je pojasnila razloge zbog kojih je prilikom obračuna asortimanske naknade prvi puta upotrijebljena „asortimanska lista“ a drugi puta „cjenik“, imajući u vidu činjenicu da ti dokumenti imaju iskazane drugačije cijene. Uz pojašnjenje razlike između „asortimanskog rabata“ i „naknade za asortiman“ stranka je izjavila i kako s dobavljačem [...] ima dogovorenu naknadu za asortiman. Također, pojasnila je razloge zbog kojih kupac traži od dobavljača barem [...] % rabata za asortiman te koliko taj rabat iznosi godišnje.

U podnesku od 28. rujna 2022. stranka se izjasnila o klasi jabuka koju prodaje na svojim prodajnim mjestima, o naplati naknade za ostvareni promet iz odredbe članka 9. ugovora sklopljenih s dobavljačima [...] i [...].

Nadalje, nakon održane rasprave 20. rujna 2022., stranka je 6. listopada 2022. dostavila podnesak naziva „Očitovanje na zapisnik KLASA: UP/I 034-03/22-04/002, URBROJ: 580-16/142-2022-018 od 20. rujna 2022.“, u kojem se izjasnila o činjenicama i okolnostima koje su iznesene u ispitnom postupku, dajući pri tome, svoje viđenje ugovora i načina poslovanja s dobavljačima, a istovremeno se i osvrćući na svoj iskaz, kao i iskaze svjedoka dane na toj usmenoj raspravi.

Uz navedeno očitovanje, stranka je uz podnesak dostavila i analitičke kartice dobavljača i to za dobavljača [...] analitičku karticu za razdoblje od 1. veljače 2022. do 11. kolovoza 2022., za dobavljača [...] analitičku karticu za razdoblje od 18. siječnja 2022. do 29. rujna 2022. te za dobavljača [...] analitičku karticu za razdoblje od 11. ožujka 2022. do 31. kolovoza 2022.

U skladu s traženjem AZTN-a, a u odnosu na dio poslovanja s dobavljačem [...], stranka je dostavila i otpremnice broj [...] od 23. kolovoza 2022. i [...] od 23. kolovoza 2022.

U cilju utvrđenja svih činjenica i okolnosti bitnih za donošenje odluke u ovome upravnom postupku, kao što je uvodno navedeno, AZTN je analizirao podatke i dokumentaciju prikupljenu na temelju ovlasti iz odredbe članka 17. stavka 1. ZNTP-a i od dobavljača PPK-BJELOVARA.

Na zahtjev AZTN-a od 25. srpnja 2022., dobavljač [...] se u podnesku od 3. kolovoza 2022. izjasnio o načinu poslovanja s kupcem PPK-BJELOVAR, ustaljenoj praksi povrata proizvoda koji su predmet isporuke, načinu i trenutku provođenja povrata, kao i načinu prikazivanja povrata na otpremnicama i računima te na čiji zahtjev i uslijed kojih razloga dolazi do povrata. Isto tako, dobavljač je pojasnio dokumentaciju koja prati povrat i način iskazivanja povrata na financijskoj dokumentaciji, o nepostojanju razlika između asortimanske liste i cjenika u promatranom razdoblju i o načinu izmjene cijena, kao i način obračunavanja asortimanskog rabata, a ujedno je dostavio dokumentaciju u vidu izvoda prometa po računima, te:

- račun broj [...] od 15. veljače 2022., s pripadajućim otpremnicama broj [...] od 16. siječnja 2022., [...] od 17. siječnja 2022., [...] od 18. siječnja 2022., [...] od 19. siječnja 2022., [...] od 20. siječnja 2022., [...] od 21. siječnja 2022., [...] od 22. siječnja, [...] od 23. siječnja 2022., [...] od 24. siječnja 2022., [...] 25. siječnja 2022., [...] od 26. siječnja 2022., [...] od 27. siječnja 2022., [...] od 28. siječnja 2022., [...] od 29. siječnja 2022., [...] od 30. siječnja 2022., [...] od 31. siječnja 2022.
- račun broj [...] od 15. siječnja 2022. s pripadajućim otpremnicama broj [...] od 2. siječnja 2022., [...] od 3. siječnja 2022., [...] od 4. siječnja 2022., [...] od 5. siječnja 2022., [...] od 6. siječnja 2022., [...] od 7. siječnja 2022., [...] od 8. siječnja 2022., [...] od 9. siječnja 2022., [...] od 10. siječnja 2022., [...] od 11. siječnja 2022., [...] od 12. siječnja 2022., [...] od 13. siječnja 2022., [...] od 14. siječnja 2022., [...] od 15. siječnja 2022.
- račun broj [...] od 15. veljače 2022. s pripadajućim otpremnicama broj [...] od 1. veljače 2022., [...] od 2. veljače 2022., [...] od 3. veljače 2022., [...] od 4. veljače 2022., [...] od 5. veljače 2022., [...] od 6. veljače 2022., [...] od 7. veljače 2022., [...] od 8. veljače 2022., [...] od 9. veljače 2022., [...] od 10. veljače 2022., [...] od 11. veljače 2022., [...] od 12. veljače 2022., [...] od 13. veljače 2022., [...] od 14. veljače 2022., [...] od 15. veljače 2022.
- račun broj [...] od 28. veljače 2022. s pripadajućim otpremnicama broj [...] od 16. veljače 2022., [...] od 17. veljače 2022., [...] od 18. veljače 2022., [...] od 19. veljače 2022., [...] od 20. veljače 2022., [...] od 21. veljače 2022., [...] od 22. veljače 2022., [...] od 23. ožujka 2022., [...] od 24. veljače 2022., [...] od 25. veljače 2022., [...] od 27. veljače 2022., [...] od 27. veljače 2022., [...] od 28. veljače 2022.
- račun broj [...] od 15. ožujka 2022. s pripadajućim otpremnicama broj [...] od 1. ožujka 2022., [...] od 2. ožujka 2022., [...] od 3. ožujka 2022., [...] od 4. ožujka 2022., [...] od 5. ožujka 2022., [...] od 6. ožujka 2022., [...] od 7. ožujka 2022., [...] od 8. ožujka 2022.,

[...] od 9. ožujka 2022., [...] od 10. ožujka 2022., [...] od 11. ožujka 2022., [...] od 12. ožujka 2022., [...] od 13. ožujka 2022., [...] od 14. ožujka 2022., [...] od 15. ožujka 2022.

- račun broj [...] od 31. ožujka 2022. s pripadajućim otpremnicama broj [...] od 16. ožujka 2022., [...] od 17. ožujka 2022., [...] od 18. ožujka 2022., [...] od 19. ožujka 2022., [...] od 20. ožujka 2022., [...] od 21. ožujka 2022., [...] od 22. ožujka 2022., [...] od 23. ožujka 2022., [...] od 24. ožujka 2022., [...] od 25. ožujka 2022., [...] od 26. ožujka 2022., [...] od 27. ožujka 2022., [...] od 28. ožujka 2022., [...] od 29. ožujka 2022., [...] od 29. ožujka 2022., [...] od 31. ožujka 2022.

AZTN je zahtjevom od 22. rujna 2022. zatražio od dobavljača [...] očitovanja i dokumentaciju, a kojem je zahtjevu dobavljač udovoljio uz podnesak od 3. listopada 2022. dostavivši elektroničku korespondenciju između [...] i [...], vezanu uz promjene cijena za proizvode isporučivane na osnovi Ugovora [...]. Dobavljač je ujedno pojasnio razloge zbog kojih su na cjenicima (dostavljenima u prilogu 3F, 3G i 3H) navedene različite cijene, iako svi cjenici nose datum 22. veljače 2022. Uz predmetni podnesak [...] je dostavio i dokumentaciju o obračunu i uplatama rabata na ime robne marke u razdoblju trajanja predmetnog Ugovora u vidu računa, Ugovora o cesiji sklopljenih između [...] kao cedenta i [...] kao cesionara i temeljnica. Ujedno, a na zahtjev AZTN-a, [...] se u tome podnesku očitovao i o provedbi akcijskih prodaja u razdoblju od siječnja 2022. do travnja 2022.

Radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica AZTN se zahtjevom od 22. rujna 2022. obratio i dobavljaču [...] koji je uz podnesak od 4. listopada 2022. dostavio tražena očitovanja te je priložio odgovarajuću dokumentaciju.

Zbog potrebe za razjašnjenjem pitanja vezanih uz sadržaj otpremnica broj [...] i [...], koje je dostavio dobavljač [...] uz podnesak od 3. kolovoza 2022., na zahtjev AZTN-a od 16. studenoga 2022., taj je dobavljač dostavio odgovarajuća pojašnjenja u podnesku od 22. studenoga 2022.

Sukladno odredbi članka 52. ZUP-a, radi omogućavanja stranci da se izjasni o svim okolnostima i činjenicama koje su iznesene u ispitnom postupku, AZTN je na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022. uručio direktoru stranke presliku podneska dobavljača [...] od 3. kolovoza 2022., upućujući ga na mogućnost očitovanja o istom. Isto tako, AZTN je podneske dobavljača [...] od 30. rujna 2022. i [...] od 4. listopada 2022., zajedno sa cjelokupnom primljenom dokumentacijom, dostavio stranci uz dopis od 7. listopada 2022.

U odnosu na poslovanje sa sva tri navedena dobavljača, stranka se očitovala u podnesku od 6. listopada 2022. Također, stranka se u podnesku od 22. prosinca 2022. očitovala i o podnesku dobavljača [...] od 22. studenoga 2022., dodatno pojašnjavajući navode toga dobavljača.

Detaljan opis sve dokumentacije i očitovanja stranke i dobavljača bitnih za utvrđenje svih činjenica i okolnosti u ovome upravnom (ispitnom) postupku, sadržan je u točkama 4., 5. i 6. obrazloženja ovoga rješenja.

2.2. Usmene rasprave održane 21. srpnja 2022. i 20. rujna 2022.

Radi utvrđivanja svih činjenica bitnih za meritum stvari, a u skladu s odredbom članka 54. stavka 1. ZUP-a, AZTN je zaključkom od 8. srpnja 2022. odredio održavanje usmene rasprave na koju je pored stranke koju zastupa Petar Smiljanić, pozvao u svojstvu svjedoka i osobe ovlaštene za zastupanje promatranih dobavljača i to: [...], člana uprave trgovačkog društva [...], [...], upravitelja [...] i [...], direktora trgovačkog društva [...].

Na usmenu raspravu održanu 21. srpnja 2022. za stranku je pristupio [...] te svjedok [...], dok nisu pristupili pozvani svjedoci [...] i [...]. Svjedok [...] je svoj izostanak ispričao podneskom od 15. srpnja 2022., dok je svjedok [...] u podnesku od 11. kolovoza 2022., pojasnio kako je tek 10. kolovoza 2022. u poštanskom sandučiću pronašao poziv za raspravu, te da za održavanje usmene rasprave dana 21. srpnja 2022. nije niti znao.

AZTN je ispitaio svjedoka [...] na okolnosti vezane uz samo stupanje u poslovni odnos s kupcem PPK-BJELOVAR, kao i o mogućnosti toga dobavljača da prije sklapanja ugovora pregovara o njegovom sadržaju, o rokovima plaćanja računa tog dobavljača, o tome dolazi li u poslovanju sa strankom do povrata isporučenih, a neprodanih proizvoda te o asortimanskom rabatu i naknadi za asortiman.

Na predmetnoj usmenoj raspravi saslušana je i sama stranka u pogledu pojedinih aspekata poslovanja s dobavljačima [...], [...] i [...]. Pitanja na koja se stranka po svojem opunomoćeniku u trenutku davanja izjave nije mogla neposredno očitovati postavljena su joj u pisanom obliku 22. srpnja 2022. na koje je stranka dostavila očitovanja i dokumentaciju uz podnesak od 25. kolovoza 2022.

Zbog potrebe za saslušanjem svjedoka koji nisu pristupili na usmenu raspravu 21. srpnja 2022., AZTN je održao usmenu raspravu 20. rujna 2022. na koju je za stranku pristupio Petar Smiljanić, direktor PPK-BJELOVARA te svjedoci [...], direktor [...] i [...], upravitelj [...].

Svjedok [...] odgovarao je na pitanja vezana uz zasnivanje ugovornog odnosa i način poslovanja s kupcem PPK-BJELOVAR, o roku isporuke proizvoda, načinu dostave i rokovima plaćanja računa i rabatu od [...] % na ime robne marke. Također, svjedok je iskazivao i o načinu promjene cijene, o specifičnosti pregovora i odnosa s [...] i o mjestu isporuke, a očitovao se i o odredbi Ugovora [...] o ugovornim kaznama. U odnosu na upit vezan uz tri dostavljena cjenika s istim datumom i istaknutim različitim cijenama, svjedok se očitovao naknadno, u pisanom obliku u podnesku od 3. listopada 2022.

Svjedok [...] odgovarao je na pitanja AZTN-a o stupanju u poslovni odnos sa strankom, o načinu dostave i rokovima plaćanja računa, o ugovorenoj kvaliteti prehrambenog proizvoda kojeg isporučuje, o ugovorenom mjestu isporuke proizvoda i o provedenim akcijskim prodajama.

Stranci je bila dana mogućnost da se u smislu odredaba članka 52. i 54. stavka 3. ZUP-a izjasni o dotadašnjem tijeku postupka, pri čemu je stranka izjavila da ostaje pri svim dotadašnjim navodima koje je isticala tijekom postupka, i navodima iznesenima na održanim raspravama.

Stranka nije imala primjedbi, ni na iskaze svjedoka, ni na sadržaj zapisnika s obje usmene rasprave, a što je i potvrdila svojim potpisom na zapisnik.

Dijelovi iskaza svjedoka i stranke, bitni za utvrđenje svih činjenica i okolnosti u ovome upravnom postupku, sadržani su u točki 4., 5. i 6. obrazloženja ovoga rješenja.

3. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja o preliminarno utvrđenom činjeničnom stanju i Obavijest AZTN-a o preliminarno utvrđenom činjeničnom stanju od 26. siječnja 2023.

3.1. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: Vijeće), na temelju činjenica i okolnosti koje su do tada utvrđene tijekom ispitnog postupka, na svojoj 4/2023. sjednici održanoj 26.

siječnja 2023., u skladu sa svojim ovlastima iz odredbe članka 19. stavka 1. ZNTP-a, preliminarno je utvrdilo da je PPK-BJELOVAR iskoristio značajnu pregovaračku snagu nametanjem više nepoštenih trgovačkih praksi u smislu ZNTP-a svojim dobavljačima [...], [...] i [...].

U bitnom, riječ je o preliminarno utvrđenim povredama koje su se sastojale u tome da je PPK-BJELOVAR:

- poslovao s dobavljačima [...] i [...] temeljem ugovora u kojima nije sadržana jasna odredba o uvjetima i roku isporuke proizvoda i to u razdoblju od 23. veljače 2022., odnosno od sklapanja ugovora s tim dobavljačima pa do dana 26. siječnja 2023. kao dana donošenja Obavijesti o preliminarno utvrđenom činjeničnom stanju, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. u vezi s odredbom članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a,
- u razdoblju od 22. veljače 2022. pa do dana 26. siječnja 2023. kao dana donošenja Obavijesti o preliminarno utvrđenom činjeničnom stanju poslovao s dobavljačem [...] na temelju ugovora za čiju je odredbu članka 3. stavka 4. preliminarno ocijenjeno da predstavlja nerazmjerno visoku ugovornu kaznu s obzirom na vrijednost i značenje obveze, a što bi predstavljalo nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 5. u vezi s odredbom članka 10. stavka 1. ZNTP-a,
- svim promatranim dobavljačima i to dobavljaču [...] u razdoblju od 9. travnja 2022. do 11. svibnja 2022., dobavljaču [...] u razdoblju od 3. ožujka 2022. do 24. svibnja 2022. i dobavljaču [...] u razdoblju od 15. veljače 2022. do 20. svibnja 2022. izvršavao plaćanja za isporučene proizvode u rokovima duljim od propisanih odredbom članka 5. stavaka 3., 4., 6. i 7. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s odredbom članka 11. stavka 1. točke 1. a) i 1 b),
- dobavljaču [...] vraćao isporučene, a neprodane pekarske proizvode, a da takva praksa nije bila jasno i nedvosmisleno ugovorena u okviru Ugovora [...] ili u okviru naknadnog ugovora između dobavljača i kupca, a prije izvršenja tih praksi, pri čemu nije bila riječ o proizvodima koje dobavljač prvi puta isporučuje kupcu ili o proizvodu za koji dobavljač izričito traži prodaju od strane kupca, niti je dobavljač pisanim putem unaprijed bio upozoren od kupca da zbog slabog obrtaja može doći do isteka roka trajanja toga proizvoda, a niti su kupac i dobavljač pisanim putem dogovorili trajanje probnog razdoblja tijekom kojega bi kupac ima pravo na povrat novog proizvoda, čime je kupac nametnuo nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s odredbom članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a, a koja povreda je trajala od 12. siječnja 2022. pa do 31. ožujka 2022.

U skladu s opisanom odlukom Vijeća, donesenom na temelju zakonskih ovlasti, AZTN je u smislu odredbi članka 19. stavaka 1. i 2. ZNTP-a izradio i dostavio stranci Obavijest o preliminarno utvrđenom činjeničnom stanju od 26. siječnja 2023. (dalje u tekstu: Obavijest od 26. siječnja 2023.), u kojoj je izložio sve činjenice i okolnosti vezane uz povrede ZNTP-a utvrđene u do tada provedenom ispitnom postupku te ju je pozvao na dostavu pisane obrane, predlaganje daljnjih dokaza i svjedoka, ako ih ima.

Uz Obavijest od 26. siječnja 2023., AZTN je stranci dostavio i zaključak o određivanju usmene rasprave temeljem odredbe članka 19. stavaka od 3. do 5. ZNTP-a.

- 3.2. Postupanje stranke za koja je AZTN u Obavijesti od 26. siječnja 2023. utvrdio da ne predstavlja nepoštenu trgovačku praksu

Jedna od indicija koja je bila povod za pokretanje upravnog postupka i koja je upućivala na moguće nametanje nepoštenih trgovačkih praksi odnosila se na moguću povredu iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. u vezi s odredbom članka 5. stavka 1. točke 5. ZNTP-a, kojom je

propisano da ugovor sklopljen između dobavljača i kupca mora biti sklopljen u pisanom obliku prije isporuke poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i između ostalih obveznih odredbi propisanih odredbom članka 5. stavka 1. ZNTP, mora sadržavati i odredbu o mjestu isporuke odredivog i/ili određenog adresom mjesta isporuke.

Analizom Ugovora [...], AZTN je inicijalno utvrdio da je odredbom članka 18. Ugovora [...] ugovoreno da je popis svih mjesta isporuke odnosno prodajnih mjesta kupca s njihovom adresom naveden u Prilogu 4. Ugovora, prema kojem je predviđeno samo jedno mjesto isporuke označeno kao 01 cs, Bjelovar, Đurđevačka c.138. Međutim, predmetni Prilog 4. kojega je PPK-BJELOVAR dostavio uz podnesak od 11. svibnja 2022. sadržavao je samo štambilj i nečitljive potpise, slijedom čega je bilo upitno je li dostavljeni Popis 4. doista sastavni dio Ugovora [...] i je li njime ugovoreno mjesto isporuke kao jedan od obveznih sastojaka ugovora između kupca i dobavljača. Na usmenoj raspravi održanoj 21. srpnja 2022. direktoru stranke predočen je Prilog Ugovoru [...] s popisom dostavnih mjesta, koji je na okolnost sklapanja tog priloga od strane dobavljača iskazao kako se na predmetnom prilogu nalazi potpis dobavljača [...]. Na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022., upitan o tome na koja mjesta isporučuje robu kupcu PPK-BJELOVAR, svjedok [...], upravitelj dobavljača [...] izjavio je kako se roba isporučuje na centralno skladište kupca. Na upit voditeljice postupka o razlogu iz kojeg prilog ugovoru u kojem je ugovoreno mjesto isporuke nije potpisan s njegove strane, svjedok se tom prilikom nije znao očitovati, te je zamolio da mu se omogući provjera dokumentacije i naknadno očitovanje, čemu je AZTN i udovoljio, te se dobavljač [...] naknadno u svojem podnesku od 4. listopada 2022. izjasnio o tome kako je mjesto isporuke definirano prilogom Ugovora pod nazivom „Popis dostavnih mjesta. U prilogu 3. tog podneska, [...] je dostavio od obje ugovorne strane potpisan i pečatiran dokument naziva Popis dostavnih mjesta iz kojeg je razvidno kako je kao mjesto isporuke ugovoreno mjesto označeno kao 01 cs, Bjelovar, Đurđevačka c.138. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i to otpremnice i račune, AZTN je utvrdio da je na svima kao mjesto isporuke označeno 01 skladište, a što je u skladu s ugovornom dokumentacijom.

S obzirom na to da je tijekom postupka AZTN-u dostavljena dokumentacija iz koje proizlazi da centralno skladište kupca doista ugovoreno kao mjesto isporuke i koju je AZTN prihvatio kao vjerodostojnu, a pritom nije utvrdio da bi se roba isporučivala na koje drugo mjesto isporuke, dvojba oko mjesta isporuke je razjašnjena, a jedna od indicija koja je upućivala na moguću primjenu nepoštene trgovačke prakse iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. u vezi s odredbom članka 5. stavka 1. točke 5. ZNTP-a je otklonjena.

3.3. Usmena rasprava održana 7. ožujka 2023. u skladu s odredbom članka 19. stavka 4. ZNTP-a

U skladu s odredbom članka 19. stavka 2. točke 5. i 6. ZNTP-a, PPK-BJELOVAR je u Obavijesti od 26. siječnja 2023. pozvan da u roku od 20 dana od dana zaprimanja te obavijesti, dostavi AZTN-u pisanu obranu te da predloži dodatne dokaze i svjedoke, ako ih ima, međutim navedeno pravo na pisanu obranu stranka nije iskoristila.

Uz Obavijest od 26. siječnja 2023., AZTN je stranci dostavio i zaključak o određivanju usmene rasprave za 24. veljače 2023. (članak 19. stavci od 3. do 5. ZNTP-a). Na zamolbu stranke, AZTN je odgodio održavanje usmene rasprave, određivši novi termin za usmenu raspravu za dan 7. ožujka 2023.

Na usmenu raspravu 7. ožujka 2023. za stranku je pristupio Petar Smiljanić, direktor PPK-BJELOVARA, koji je izjavio kako PPK-BJELOVAR ostaje kod svih navoda iznesenih tijekom dosadašnjeg ispitnog postupka, a dodatno se izjasnio o preliminarnim utvrđenjima opisanim u točkama 4.2.1., 4.2.2. i 4.2.3. iz Obavijesti od 26. siječnja 2023.

U odnosu na preliminarno utvrđenu povredu iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. u vezi s odredbom članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a, vezanu uz odredbe o uvjetima i rokovima isporuke u ugovorima s dobavljačima [...] i [...], stranka je istaknula kako se poslovanje s dobavljačem [...] već dugi niz godina odvija na način da stranka oko 12:00 sati naručuje proizvode koje će taj dobavljač isporučiti sutradan oko 7:00 sati ujutro, te da stranka pritom nema nikakav interes niti namjeru oštetiti dobavljača takvom ustaljenom praksom, za koju smatra da odgovara samom dobavljaču, iz razloga što na taj način dobavljač već tijekom dana ima procjenu i obavijest o tome koje količine kruha i peciva treba ispeći navečer, kako bi ih ujutro isporučio. U odnosu na ugovaranje rokova isporuke s dobavljačem [...], stranka je na usmenoj raspravi priložila u spis elektroničke poruke u kojima su sadržane narudžbe za ukupno devet isporuka izvršenih u razdoblju od ožujka 2022. do svibnja 2022., obvezujući se ujedno naknadno dostaviti i ispis elektroničkih poruka kojima je dobavljač [...] odgovorio na svaku od priloženih elektroničkih poruka u kojima su sadržane narudžbe za pojedine isporuke.

U odnosu na preliminarno utvrđenje kako je odredbom članka 4. stavka 4. Ugovora [...] dobavljaču nametnuta nerazmjerno visoka ugovorna kazna s obzirom na vrijednost i značenje objekta obveze, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 5. u vezi s odredbom članka 10. stavka 1. ZNTP-a, stranka je posebno naglasila kako je predmetni ugovor s dobavljačem [...] nije sklapala izravno stranka, već ga je u njezino ime sklopio [...], kao i da je sama ugovorna kazna u tom ugovoru ugovorena za slučaj da dobavljač isporuči, odnosno stavi u promet robu koja bi za krajnjeg potrošača bila neupotrebljiva zbog razloga zdravstvene neispravnosti ili primjerice isteka roka trajanja. U tom slučaju stranci kao trgovcu mogla bi nastati šteta daleko veća od ugovorne kazne pa kao primjer navodi potencijalnu situaciju da se nekoliko krajnjih potrošača otruje konzumacijom zdravstveno neispravne robe kupljene u trgovinama stranke. Stranka je, nadalje, ukazala kako je u slučaju sumnje na neispravnost robe dužna ispitati stvarnu kvalitetu proizvoda, platiti trošak laboratorijske analize proizvoda, kao i uništenja neispravne robe, a tek potom ima pravo tužiti dobavljača za naknadu štete koja bi u tom slučaju mogla biti nerazmjerno veća u odnosu na visinu ugovorne kazne. Istaknula je da je takva ugovorna kazna razmjerna visini rizika i potencijalnoj šteti koja stranci može nastati. Također, ukazala je na to da se vrijednost isporuke dobavljača [...] kreće od oko [...] kuna do [...] kuna, slijedom čega bi ugovorna kazna u visini od [...] % iznosila od [...] kuna do [...] kuna, a što je cijena dvije laboratorijske analize, dok bi s druge strane, šteta u slučaju oboljenja krajnjih potrošača usred trovanja bila nerazmjerno veća, a sigurno bi kao daljnju posljedicu imala i pad prometa zbog toga što ti isti, a možda i drugi kupci ne bi dolazili u trgovinu. Dodatno je stranka istaknula kako do sada, ni jednom svom dobavljaču nije naplatila ni jednu kunu s osnova ugovorne kazne.

Izjašnjavajući se o preliminarno o utvrđenoj povredi vezanoj uz plaćanje računa dobavljačima u rokovima duljim od rokova propisanih, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s odredbom članka 11. stavka 1. točke 1. a) i b) ZNTP-a, stranka je istaknula kako je do zakašnjenja s plaćanjem došlo zbog nemogućnosti postizanja dogovora o kompenzaciji u kratkom roku te da je posljedica zakašnjenja obveza stranke da dobavljačima plati zateznu kamatu u visini od [...] %, a riječ je o kamati za sve dobavljače od oko [...] kuna s toga osnova, koji iznos je stranka obvezna podmiriti dobavljačima. Isto tako, stranka je istaknula kako šteta nije proizašla ni za jednog od promatranih dobavljača jer je visina kamate 0 %, dok stranka mora za zakašnjenje na iznos glavnice plaćati dobavljačima kamatu od [...] % pa je na gubitku jedino stranka. Stranka je nadalje, istaknula kako prema promatranim dobavljačima u ovom trenutku više nema nikakvih dugovanja te je u spis priložila analitičke kartice sva tri promatrana dobavljača za razdoblje cijele 2022. i za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 1. ožujka 2023.

U odnosu na preliminarno utvrđenje AZTN-a o tome da je stranka vraćala dobavljaču [...] isporučene, a neprodane pekarske proizvode, čime je postupila protivno odredbama članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s odredbom članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a, stranka je u spis priložila supotpisane dokumente od 29. ožujka 2018. i 9. svibnja 2022. s prilogima B

liste, kojima upozorava [...] da zbog isteka roka trajanja proizvoda tog dobavljača stranka ima pravo povrata neprodane količine na priloženoj listi navedenih proizvoda.

Stranka je ujedno zatražila da joj se dodjeli rok za dostavu dokumentacije iz koje će biti razvidno da je s dobavljačem [...] dogovarala rokove isporuke, a što je AZTN prihvatio i raspravnim zaključkom stranci dodijelio rok za dostavu dokumentacije.

Na zapisnik s usmene rasprave stranka nije imala primjedbe što je i potvrdila svojim potpisom zapisnika.

AZTN je navode stranke iznesene na usmenoj raspravi kao i dokazne prijedloge priložene uz podnesak od 8. ožujka 2023., uzeo u obzir pri utvrđivanju činjenica i okolnosti koje se odnose na utvrđene povrede ZNTP-a, kao i prilikom utvrđivanja uvjeta za izricanje novčane kazne, kako se navodi niže u točki 7. obrazloženja ovoga rješenja.

4. Utvrđenje činjenica i okolnosti

AZTN je dostavljenu dokumentaciju, te očitovanja stranke i dobavljača ocjenjivao u smislu odredbi ZNTP-a kojima je propisan, kako obvezan sadržaj i oblik svakog ugovora sklopljenog između dobavljača i kupca poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, tako i prakse koje su izrijekom zabranjene jer predstavljaju nepošteno trgovačke prakse.

Navodi stranke iz podneska od 6. listopada 2022. o tome da su promatrani dobavljači prije potpisivanja ugovora mogli staviti primjedbe odnosno tražiti izmjene ugovora, a što nisu već su ugovor potpisali i time prihvatili sve uvjete iz ugovora koji su i sastavljeni u skladu sa standardima komercijalnih uvjeta trgovačke prakse u Republici Hrvatskoj, kao i navodi stranke o tome kako su sami dobavljači potvrdili da su promatrani ugovori za njih povoljniji od ugovora koje ti dobavljači imaju s drugim trgovačkim lancima, sve uz prijedlog da AZTN provjeri sadržaj ugovora koje ti dobavljači imaju s drugim kupcima, kao i ostale izjave stranke usmjerene na opravdanje postupanja za koja je AZTN utvrdio postojanje indicija o primjeni nepoštenih trgovačkih praksi, ocijenjeni su pravno irelevantnima za rješenje ove upravne stvari, sve iz razloga što AZTN u provedbi ZNTP-a ne ispituje zakonitost poslovanja pojedinog kupca – trgovca u maloprodaji usporedbom pozicije dobavljača u poslovnim odnosima s drugim kupcima – trgovcima u maloprodaji, već se ocjena zakonitosti poslovanja kupca i dobavljača promatra isključivo s aspekta usklađenosti ugovora sklopljenog između konkretnog kupca i dobavljača i provedbe odredbi toga ugovora u smislu odredaba ZNTP-a.

ZNTP, kao prisilan propis kojim se štite poštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom, propisao je obveznu pisanu formu ugovora između kupca i dobavljača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao i minimalni obvezni sadržaj tih ugovora (članak 5. stavak 1. ZNTP-a). U tom smislu, ugovor između kupca i dobavljača mora sadržavati sve odredbe bitne za poslovni odnos ugovornih strana, a osobito odredbe o: 1) cijeni proizvoda ili o načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, 2) kvaliteti i vrsti proizvoda koji se isporučuje kupcu, 3) uvjetima i rokovima plaćanja isporučenog proizvoda, 4) uvjetima i rokovima isporuke proizvoda, 5) mjestu isporuke proizvoda odredivog i/ili određenog adresom mjesta isporuke te 6) trajanju ugovora.

S obzirom na to da, sukladno odredbi članka 4. stavka 2. točka 1. ZNTP-a, nepošteno trgovačku praksu predstavlja nepostojanje pisanog ugovora između kupca i dobavljača, kao i pisani ugovor između kupca i dobavljača koji nije sastavljen u skladu s odredbama Zakona, AZTN je smatrao nužnim, ponajprije, ispitati sadrže li svi ugovori s promatranim dobavljačima sve obvezne sastojke propisane odredbom članka 5. stavka 1. ZNTP-a.

Ugovori koje je stranka sklopila s dobavljačima [...] i [...] sadržajno su istovjetni (tipski), dok se Ugovor [...] odnosi na proizvode robne marke.

Odredbom članka 5. Ugovora [...] određeno je da je sastavni dio ugovora cjenik prodavatelja koji sadrži pojedinačan naziv svakog proizvoda, jediničnu cijenu proizvoda, EAN kod, broj artikla u kartonskom (komercijalnom) i transportnom pakiranju, kao i ukupan broj komada na paleti. Uvidom u cjenik, sadržan u Prilogu 2. Ugovora, AZTN je utvrdio kako je cijena proizvoda dogovorena prije isporuke, odnosno da je za svaki od sedam pekarskih proizvoda koji su predmet isporuke, cijena ugovorena prije isporuke tih proizvoda. Uvidom u odredbu članka 6. Ugovora [...], AZTN je utvrdio da je o namjeri promjene cijene i asortimana dobavljač obavezan obavijestiti kupca pisanim putem uz dostavu novog cjenika najmanje 30 dana unaprijed koji se smatra prihvaćenim ako dobavljač dobije pisanu suglasnost kupca da je prihvatio promjene u cjeniku. Uvidom u račune toga dobavljača, AZTN nije utvrdio odstupanja od ugovorene i naplaćene cijene.

Odredbom članka 5. Ugovora [...] određeno je da je sastavni dio ugovora cjenik prodavatelja koji sadrži pojedinačan naziv svakog proizvoda, jediničnu cijenu proizvoda, EAN kod, broj artikla u kartonskom (komercijalnom) i transportnom pakiranju, kao i ukupan broj komada na paleti, sve u Prilogu 2. Uvidom u sadržaj cjenika, utvrđeno je da je za svaku od devet vrsta jabuka koje su predmet ugovora cijena utvrđena. Pregledom dostavljenih zbrojnih primki u razdoblju od 23. veljače 2022. do 31. ožujka 2022., sedam kalkulacija za razdoblje 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022. (svaka za različiti artikl po šifri proizvoda) te šest cjenika koji se odnose na pojedini prodajni tjedan (tjedni od 8. do 13.) utvrđeno je da su cijene u svim promatranim tjednima bile nepromjenjive. Međutim, na određenim cjenicima (11., 12. i 13. tjedan) naznačena je promjena cijene u razdoblju od 14. ožujka 2022. do 31. ožujka 2022. u odnosu na artikl „Jonagold“ te je u odnosu na taj proizvod cijena iznosila [...] kuna, umjesto [...] kuna po kilogramu. Tako je na računu broj [...] od 14. ožujka 2022. u odnosu na stavku računa „Jabuka Jonagold, kl.I., pod. HR“ rukom napisana napomena: „dogovorena cijena [...]“, dok je istodobno cijena tog proizvoda na računu iznosila [...] kuna. Dobavljač [...] je u podnesku od 4. listopada 2022. izjavio kako je riječ o omašci jer služba pakiranja i otpreme nije registrirala napomenu akcijske cijene, stoga je prilikom isporuke na službenu otpremnicu navela pogrešnu cijenu ([...] kuna umjesto [...] kuna). AZTN je nakon uvida u dokumentaciju dostavljenu uz podnesak od 4. listopada 2022., prihvatio takvo pojašnjenje dobavljača odnosno nije utvrdio da cijena proizvoda ne bi bila ugovorena na jasan i razumljiv način u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a.

U odnosu na cijenu prehrambenih proizvoda odredbom članka 4. Ugovora [...] određeno je da su cijene proizvoda navedene u Prilogu 2. Ugovora i da čine njegov sastavni dio, kao i da cjenik obvezno mora sadržavati: tarifni broj proizvoda, oznaku PPP/PPPP/PTOPPP prema Popisu proizvodno i tržišno osjetljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz Pravilnika o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, pokvarljivim i te proizvodno i tržišno osjetljivim poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, te rok trajanja. Stranka je uz podnesak od 11. svibnja 2022. dostavila Prilog 2. Ugovora, na kojem je kao datum sklapanja naveden 22. veljače 2022., dok je u odnosu na cijenu proizvoda „[...] DOMAĆI ČVARCI 250G“ naveden iznos od [...] kuna. S obzirom na to da je uz podnesak od 3. lipnja 2022. stranka dostavila još dva cjenika, u kojima je kao datum sklapanja također naznačen 22. veljače 2022., međutim u jednom je iznos cijene naznačen u visini od [...] kuna, dok je u drugom [...] kuna, uz napomenu da se taj cjenik primjenjuje od 7. travnja 2022., navedene nejasnoće bilo je potrebno razjasniti. Ujedno je stranka dostavila i elektroničku korespondenciju između [...] i [...] vezano uz cijene, međutim, ni iz očitovanja stranke iz podneska od 13. srpnja 2022., a ni iz dostavljene dokumentacije nije proizlazilo dostatno razjašnjenje iz kojeg bi se nedvojbeno moglo utvrditi da je cijena proizvoda prije isporuke proizvoda bila jasno određena, slijedno čemu je AZTN zatražio i pojašnjenje od dobavljača [...]. Dobavljač je u podnesku od 3. listopada 2022., pojasnio kako do dostave tri cjenika s različitim iznosima cijena i uvjetima primjene došlo zbog nesporazuma jer je dobavljač smatrao da je potpisanim ugovorom stupila na snagu i osnovna

cijena od [...] kuna, a da je TNC „trajno niska cijena“ od [...] kuna prestala važiti. Pojasnio je da se nakon intervencije djelatnika [...] koji je inzistirao da najava promjena cijene bude najranije 30 dana, [...] usuglasio s takvim prijedlogom, pa su novi uvjeti stupili na snagu 7. travnja 2022., temeljem čega je [...] izdao dva cjenika, jedan za razdoblje od 7. ožujka 2022. do 7. travnja 2022. u iznosu od [...] kuna, a drugi za razdoblje od 7. travnja 2022. pa nadalje u iznosu od [...] kuna. Uvidom u elektroničku poštu kupca, dostavljenu uz podnesak od 3. listopada 2022. u prilogu 3E, u kojoj [...] inzistira na tome da se za najavu novih uvjeta poštuje ugovoreni rok po starom ugovoru, te uzimajući u obzir sadržaj ugovorne odredbe članka 4. stavka 5. Ugovora [...], kojim je ugovoreno da o namjeri promjene cijene prodavatelj mora izvijestiti kupca najmanje 60 dana unaprijed, AZTN je prihvatio navedeno pojašnjenje dobavljača te je ocijenio da ugovorna dokumentacija u odnosu na poslovanje s dobavljačem [...] sadrži odredbu o cijeni odnosno da je izdavanje tri cjenika s različitim iznosima posljedica usuglašavanja provedbe poslovanja između dobavljača i kupca sa sadržajem sklopljenog ugovora.

Odredba o kvaliteti i vrsti proizvoda je također jedan od obveznih sastojaka ugovora između kupca i dobavljača.

Analizirajući dostavljenu dokumentaciju, AZTN je utvrdio kako svi promatrani ugovori sadrže određenje vrste proizvoda. Jednako tako, Ugovor [...] i Ugovor [...] sadrže i odredbu o kvaliteti proizvoda. U odnosu na proizvode dobavljača [...], AZTN je zahtjevom od 25. srpnja 2022. zatražio od stranke pojašnjenje o razlozima zbog kojih u dokumentaciji vezanoj uz nabavne cijene postoje kategorije (klase) jabuka, iako u ugovornoj dokumentaciji ne postoji naznaka o kvaliteti u smislu gradacije na I. i II. klasu. Stranka je u podnesku od 25. kolovoza 2022. pojasnila kako je klasa proizvoda vidljiva na deklaraciji prilikom isporuke proizvoda te na otpremnici i na računu dobavljača te da je PPK-BJELOVAR obavezan uz naziv artikla imati istaknutu klasu proizvoda, stoga se klasa nalazi i na kalkulacijama. Na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022., saslušan je [...], upravitelj dobavljača [...] koji je u odnosu na upit o tome koju klasu jabuka je [...] obavezna isporučivati kupcu PPK-BJELOVAR iskazao kako klasa s PPK-BJELOVAR nije ugovorena. Postupajući po zahtjevu AZTN-a od 22. rujna 2022., PPK-BJELOVAR je vezano uz upit o tome koju klasu jabuka prodaje na svojim prodajnim mjestima u podnesku od 28. rujna 2022., izjavio da to ovisi o klasi koja je istaknuta na deklaraciji proizvoda, a na isti način se stranka očitovala i podneskom od 6. listopada 2022. Provedbenom Uredbom Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerađevina voća i povrća u dijelu B navedeni su posebni tržišni standardi za jabuke prema kojima je dopuštena standardizacija tog proizvoda prema veličini, koji parametar se određuje prema najvećem promjeru ekvatorijalnog dijela ploda ili prema težini. Istim pravnim izvorom propisana je minimalna veličina jabuke, a to je 60 milimetara kada se mjeri promjer ili 90 grama, ako se mjeri prema težini. Uvidom u naznake veličine u Prilogu 4. Ugovora [...], AZTN je utvrdio da je veličina jabuka određena prema kalibrima, koji su ugovoreni u dopuštenim promjerima, odnosno u promjeru većem od 60 milimetara. Slijedom navedenoga, AZTN je utvrdio da odredba članka 2. stavka 3., članka 11. stavka 1. i članka 14. kao i određenje vrste i kvalitete u Prilogu 4. Ugovora [...] sadrži objektivne i važećim propisima dopuštene parametre standardizacije proizvoda koji je predmet isporuke, slijedom čega je odredba ugovora o kvaliteti i vrsti proizvoda ocijenjena usklađenom s odredbama Zakona.

Kada je riječ o odredbi o uvjetima i rokovima plaćanja isporučenog poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda AZTN je utvrdio kako je obavezna odredba sadržana u sva tri promatrana ugovora i da u svojem sadržaju ne predstavlja nametanje nepoštenih trgovačkih praksi dobavljačima.

Nadalje, Ugovor [...] i Ugovor [...] pobliže pojašnjavaju uvjete isporuke, međutim, analizirajući poslovanje stranke s dobavljačem [...], AZTN je utvrdio da se u praksi isporuka obavljala po određenim uvjetima koji nisu ugovoreni, naime, utvrđene činjenice jasno ukazuju na to da

stranka s dobavljačem posluje po načelu redovite isporuke na svakodnevnoj bazi, što znači da dobavljač ima obvezu svakodnevno osigurati isporuku svojih proizvoda kupcu u količinama koje odredi kupac u svojoj narudžbi, a da pri tome takva obveza odnosno isporuka koja ima značaj redovite obveze nije i ugovorena. Okolnosti vezano uz to, kao i utvrđenje AZTN-a, detaljna su obrazložena u točki 5.2. obrazloženja ovoga rješenja.

U pogledu odredbe o roku isporuke, koja je obvezni sastojak ugovora, AZTN je utvrdio kako samo ugovor s dobavljačem [...] sadrži jasno određen rok isporuke. Ostali analizirani ugovori sklopljeni s dobavljačima [...] i [...] u pogledu roka isporuke samo navode da će se rok isporuke dogovoriti s dobavljačem. U točki 5.1. obrazloženja ovog rješenja, AZTN je detaljno objasnio svoja utvrđenja i zaključke donesene na osnovi utvrđenog činjeničnog stanja.

U pogledu mjesta isporuke AZTN je utvrdio kako Ugovor [...] i [...] imaju određeno mjesto isporuke. Tako je odredbom članka 7. Ugovora [...] ugovoreno da će prodavatelj isporučivati robu u centralno skladište kupca ili prodajno mjesto kupca, ovisno o dogovoru stranaka, te da sastavni dio ugovora predstavlja Popis prodajnih i dostavnih mjesta (Prilog 3), kojim se utvrđuju adrese svih prodajnih mjesta pojedinih članica (kupaca) navedenih u Prilogu I. Ugovora na koja Prodavatelj dostavlja naručenu robu. Uvidom u navedeni Prilog Ugovora, AZTN je utvrdio da je mjesto isporuke određeno adresom mjesta isporuke u odnosu na svaku od navedenih poslovnica članica [...], te da je navedeni Prilog supotpisan i od strane dobavljača i od strane kupca. Na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022. svjedok [...], direktor dobavljača [...] je pojasnio kako se isporuka proizvoda odvija na način da bilo koja od poslovnica PPK Bjelovar u Republici Hrvatskoj elektroničkom poštom može uputiti narudžbenicu o potrebnoj količini proizvoda, pa s obzirom na to [...] da ima sklopljen ugovor o skladištenju i distribuciji proizvoda s poduzećem [...], tom poduzeću, koje posjeduje popis i adrese svih dostavnih mjesta, upućuju nalog za isporuku, koje unutar sedam dana vrši isporuke na adrese poslovnica koje su naručile proizvod. Odredbom članka 18. Ugovora [...] ugovoreno je da je prodavatelj dužan na osnovi narudžbe kupca isporučiti svu naručenu vrstu i količinu robe u roku i na mjesto isporuke utvrđeno u narudžbi, s time da je popis svih mjesta isporuke odnosno prodajnih mjesta kupaca s njihovom adresom naveden u Prilogu 4. Uvidom u Prilog 4., AZTN je utvrdio da je ugovoreno samo jedno mjesto isporuke određeno kao P 129, A Starčevića BB, Vrbovečka Dubrava, a što se podudara i s izjavom dobavljača danoj na usmenoj raspravi održanoj 21. srpnja 2022. u pogledu mjesta na koje dobavljač izvršava isporuke. U odnosu na Ugovor [...] inicijalno se pojavila dvojba je li mjesto isporuke određeno na način kako to propisuje Zakon posljedično čemu je bilo nužno u upravnom postupku utvrditi je li PPK-BJELOVAR moguće nametnuo svojem dobavljaču nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. u vezi s odredbom članka 5. stavka 1. točke 5. ZNTP. Na temelju svih do tada utvrđenih činjenica AZTN je još u Obavijesti od 26. siječnja 2023. utvrdio kako indicija koja je upućivala na moguće nametanje nepoštene trgovačke prakse otklonjena, a iz razloga koji su detaljno izloženi u točki 3.2. obrazloženja ovog rješenja.

U pogledu trajanja ugovora, svi ugovori s promatranim dobavljačima određuju da se ugovor sklapa na neodređeno vrijeme i da svaka od ugovornih strana ima pravo u slučaju gubitka poslovnog interesa otkazati ugovor, pri čemu, otkazni rok iznosi 30 dana i počinje teći danom dostave obrazložene pisane izjave o otkazu. S obzirom na to da se nepoštenom trgovačkom praksom smatra mogućnost jednostranog raskida ugovora s dobavljačem od strane kupca u nepisanom obliku ili bez navođenja osnovanih razloga za raskid ugovora ili mogućnost otkaza ugovora s dobavljačem bez primjerenog otkaznog roka (članak 4. stavak 2. točka 4. ZNTP-a), AZTN u sadržaju citirane odredbe kod obje vrste ugovora nije našao ništa sporno.

U okviru ovoga upravnog postupka AZTN je, uz sadržaj, razmatrao i primjenu pojedinih odredbi ugovora sklopljenih s dobavljačima [...], [...] i [...] vezano uz provedene akcijske prodaje, naplatu ugovornih kazni, ugovorenih i naplaćenih naknada i povrata robe, dok je u odnosu na sve promatrane dobavljače ispitivao poštivanje zakonskih rokova plaćanja računa.

Uz podnesak od 11. svibnja 2022. stranka je na zahtjev AZTN-a dostavila podatke o akcijskim prodajama proizvoda dobavljača [...] i [...] u razdoblju od 1. siječnja 2022. do 30. travnja 2022. te pripadajuću dokumentaciju. U promatranom razdoblju u odnosu na proizvode dobavljača [...] provodile su se dvije akcijske prodaje (bez objave) od 17. siječnja 2022. do 29. siječnja 2022. te od 27. travnja 2022. do 9. svibnja 2022. Iz dostavljene dokumentacije razvidno je kako je obje akcije inicirao sam dobavljač u elektroničkoj komunikaciji s djelatnicima [...], određujući proizvod kojeg je spreman staviti na akciju, kao i akcijsku cijenu tog proizvoda, dok se [...] u ime svih članica izjasnio o tome da je suglasan s prijedlogom dobavljača predloživši i razdoblje provođenja akcije. Što se tiče dobavljača [...] iz elektroničke korespondencije od 14. ožujka 2022. razvidno je da je [...] dostavila PPK-BJELOVARU cjenik s nazivom artikala i pripadajućim cijenama u kojem je za artikl, „Jonagold – pakiranje od 7 kg“ u navedenom razdoblju naznačena akcijska cijena od [...] kuna, dok je cijena te vrste jabuka prema redovnom cjeniku [...] kuna. Ujedno je dobavljač u podnesku dostavljenom AZTN-u 4. listopada 2022. pojasnio da poseban dogovor oko količina proizvoda na akciji nije potreban jer dobavljač isporučuje PPK-BJELOVARU iznimno male količine svojih proizvoda, tako je za konkretnu akciju isporučio svega [...] kilograma jabuka što je količina ispod prosjeka jedne prosječne dnevne isporuke prema drugim trgovačkim lancima veličine [...] ili [...] i da za tako male količine nisu potrebne nikakve najave i dodatne pripreme. S obzirom na to da iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi kako su dobavljači čiji proizvodi su bili uključeni u akcijsku odnosno promidžbenu prodaju sami predložili kupcu provedbu promidžbe, kao i da iz analizirane dokumentacije ne proizlazi da je provedena promidžba odstupala od kriterija koje je odredio sam dobavljač, AZTN nije utvrdio da je u odnosu na promatrane dobavljače došlo do povrede opisane u odredbi članka 12. stavka 1. točke 2. ZNTP-a u smislu da bi kupac zahtijevao od dobavljača da u cijelosti ili dijelom snosi trošak popusta na poljoprivredne i prehrambene proizvode koje kupac prodaje u okviru promidžbe koju je sam pokrenuo.

AZTN je provjeravao i je li PPK-BJELOVAR i na koji način pružao i naplaćivao marketinške usluge odnosno usluge oglašavanja dobavljačima [...] i [...]. Kako AZTN nije utvrdio da su opisane usluge pružene ili naplaćene od strane PPK-BJELOVARA, a što je i sam PPK-BJELOVAR potvrdio u podnesku zaprimljenom 3. lipnja 2022., posljedično tome nije utvrđeno postupanje u smislu odredbe članka 12. stavka 1. točke 3. i 4. ZNTP-a kojom je kao nepoštena trgovačka praksa označena praksa u kojoj kupac zahtijeva i/ili naplaćuje dobavljaču oglašavanje odnosno marketing poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koje provodi kupac.

Nadalje, kako Ugovor [...] i Ugovor [...] sadrži odredbu koja se odnosi na naplatu naknade za asortiman, AZTN je svojim zahtjevom od 24. svibnja 2022. zatražio od PPK-BJELOVARA dodatna pojašnjenja kao i dokumentaciju vezanu za samu naplatu predmetne naknade. PPK-BJELOVAR je u podnesku od 3. lipnja 2022. izjavio kako s dobavljačem [...] nema ugovorenu naknadu za asortiman, a što je potvrdio i sam dobavljač na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022., dok je takva naknada ugovorena s dobavljačem [...] prilikom sklapanja ugovora i koja vrijedi do potpisa novog ugovora ili izmjene, ovisno o zahtjevu dobavljača za ulistanje novog artikla. PPK-BJELOVAR je dostavio asortimansku listu, zbrojnu primku za mjesec ožujak 2022., račun broj [...] od 31. ožujka 2022. koji se odnosi na naknadu za asortiman za mjesec ožujak 2022. te zbrojne primke za razdoblje od 01. siječnja do 31. ožujka 2021. i za razdoblje 01. siječnja do 31. ožujka 2022. Analizom predmetne dokumentacije, AZTN nije utvrdio ništa spornoga, kako u ugovaranju, tako i u naplati naknade za asortiman.

Nadalje, AZTN je analizirao i odredbe koje promatrani ugovori sadrže o ugovornoj kazni imajući u vidu da odredba članka 10. stavka 1. ZNTP-a propisuje da je zabranjeno dobavljaču nametnuti nerazmjerno visoku ugovornu kaznu s obzirom na vrijednost i značenje objekta obveze. U tom pogledu iako je AZTN početno ocijenio kako je PPK-BJELOVAR ugovornom odredbu nametnuo dobavljaču [...] nerazmjerno visoku ugovornu kaznu, sagledavši cjelokupno utvrđeno činjenično stanje AZTN je iz razloga iznesenih u točki 6. obrazloženja ovog rješenja u konačnici utvrdio kako nema mjesta terećenju stranke za nametanje nepoštena trgovačke prakse u vezi s ugovaranjem ugovorne kazne.

5. Utvrđene povrede ZNTP-a

5.1. Neugovaranje roka isporuke s dobavljačima [...] i [...]

Odredba o uvjetima i roku isporuke u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a predstavlja obvezan sastojak ugovora između kupca i dobavljača. Analizirajući ugovornu dokumentaciju u odnosu na dobavljače [...] i [...], AZTN je utvrdio kako je riječ o ugovorima istovjetnoga sadržaja koji u odredbama članaka 16. do 21. propisuju uvjete isporuke robe, uključujući i isporuku robe s određenim rokom trajanja. Međutim, sam rok isporuke nije decidirano ugovoren, već je u pogledu njega i to Prilogom 3. - Osnovni komercijalni uvjeti za 2022. godinu, kao sastavnim dijelom Ugovora [...] i Ugovora [...], samo određeno da se rok isporuke dogovora s članicom odnosno dobavljačem.

Što se tiče ugovorenih uvjeta isporuke, AZTN je zatražio dodatna pojašnjenja od PPK-BJELOVARA u pogledu odredbe članka 16. Ugovora [...] i Ugovora [...] sklopljenih s tim dobavljačima, a koja pobliže uređuje uvjete isporuke prehrambenih proizvoda s određenim rokom trajanja. PPK-BJELOVAR je u podnesku od 3. lipnja 2022. naveo kako od [...] i [...] ne kupuje proizvode na čijoj ambalaži je otisnut rok upotrebe, pa samim time nije dolazilo do provedbe odredbe članka 16. Ugovora [...] i Ugovora [...]. Ugovor [...] i Ugovor [...], nadalje, propisuje koja dokumentacija mora biti predana uz samu robu, koje podatke mora sadržavati deklaracija transportnog pakiranja, kao i koje su posljedice za dobavljača u slučaju da ne isporuči robu sukladno ugovorenim uvjetima i roku isporuke.

Što se tiče roka isporuka, kako je to uvodno u ovoj točki obrazloženja rješenja navedeno, iz Ugovora [...] i Ugovora [...] nije moguće utvrditi koji je rok isporuke ugovoren između PPK-BJELOVARA i njegovih dobavljača budući da je u Prilogu 3. kao sastavnom dijelu ugovora samo određeno da će se o roku isporuke kupac i dobavljač dogovoriti.

Potrebno je ukazati kako dogovor između kupca i dobavljača u pogledu roka isporuke, a sukladno odredbi članka 5. stavka 1. ZNTP-a, mora biti postignut prije isporuke i mora biti u pisanom obliku pa je valjalo utvrditi jesu li, u kojem trenutku i na koji način PPK-BJELOVAR i njegovi dobavljači [...] i [...] dogovorili rok isporuke prehrambenih proizvoda, budući da sam rok isporuke nije sadržan u dostavljenim ugovorima.

Na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022. u svojstvu svjedoka saslušan je [...], upravitelj dobavljača [...] koji se tom prilikom nije mogao očitovati o ugovorenom roku isporuke, međutim, u podnesku od 4. listopada 2022. dobavljač je pojasnio kako se rok isporuke proizvoda ne dogovara ugovorno s kupcem PPK-BJELOVAR nego kupac na narudžbenici naznači željeno vrijeme isporuke. Dobavljač, nadalje, navodi kako je provjerom elektroničke korespondencije utvrdio da je rok isporuke jedan dan nakon narudžbe. U prilog navedenoj tvrdnji dobavljač je dostavio elektroničku korespondenciju od 19. travnja 2022. i 25. travnja 2022. iz koje je razvidno da PPK-BJELOVAR naručuje od dobavljača robu naznačujući da isporuka treba biti sutradan u jutarnjim satima.

Navedeno očitovanje dobavljača ne odgovara u potpunosti utvrđenom činjeničnom stanju. Naime, prilikom izjašnjavanja na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. o ugovorenom roku isporuke s dobavljačem, stranka je predala neposredno u spis:

- e-poruku koju je uputila dobavljaču 4. ožujka 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 7. ožujka 2022.,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 10. ožujka 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 14. ožujka 2022.,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 24. ožujka 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 25. ožujka 2022.,

- e-poruku koju je uputila dobavljaču 31. ožujka 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 4. travnja 2022.,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 7. travnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku za sutradan, ali je pritom naznačila isti datum - 7. travnja 2022.,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 11. travnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 12. travnja 2022.,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 19. travnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 20. travnja 2022.,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 25. travnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 26. travnja 2022. uz povratni odgovor dobavljača od 26. travnja 2022. koji potvrđuje da je u mogućnosti isporučiti robu taj dan uz navođenje vremenskog intervala unutar kojeg će isporučiti robu i povratni odgovor stranke koja potvrđuje da joj odgovara predloženi vremenski interval,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 29. travnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 2. svibnja 2022.

Uvidom u predmetnu dokumentaciju može se utvrditi kako se raspon roka za isporuku kojeg je PPK-BJELOVAR određivao dobavljaču kretao u pravilu od jednog do četiri dana od dana slanja e-poruke. Primjerice, stranka u e-poruci od 10. ožujka 2022. traži da isporuka bude 14. ožujka 2022., dok u e-poruci od 7. travnja 2022. traži da isporuka bude 8. travnja 2022.

Nadalje, predmetne e-poruke pokazuju da se narudžba robe u praksi provodi tako da PPK-BJELOVAR pisanim putem uputi narudžbu dobavljaču, određujući mu rok za isporuku. Međutim, izuzev za narudžbu poslanu 25. travnja 2022., PPK-BJELOVAR nije dostavio dokumentaciju iz koje bi proizlazilo da predloženi rok isporuke doista i prihvaćen od strane dobavljača, odnosno da je rok isporuke usuglašen između kupca i dobavljača u pisanom obliku prije isporuke, a što je uostalom potvrdio i sam dobavljač ističući kako se rok isporuke proizvoda ne dogovara ugovorno s kupcem PPK-BJELOVAR nego kupac na narudžbenici naznači željeno vrijeme isporuke, dakle PPK-BJELOVAR jednostrano određuje rok isporuke sukladno svojim potrebama i željama.

Odredbom članka 5. stavka 1. ZNTP-a određeno je da ugovor između dobavljača i kupca mora biti sklopljen u pisanom obliku prije isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, pri čemu, između ostaloga, mora sadržavati odredbu o uvjetima i rokovima isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji su predmet ugovora (članak 5. stavak 1. točka 5. ZNTP-a). Pojedina pitanja vezana uz ugovorni odnos kupca i dobavljača mogu se rješavati i nakon sklapanja ugovora, sklapanjem dodataka ugovoru, ali su i tada kupac i dobavljač vezani prisilnom (kogentnom) odredbom članka 5. stavka 1. ZNTP-a koja nalaže da takvo naknadno ugovaranje bude u pisanom obliku i to prije isporuke. AZTN je na nužnost usuglašavanja svih sastojaka ugovora u pisanom obliku opetovano ukazivao, te je tumačenja u pogledu ovoga učinio i javno dostupnim na svojoj web stranici: [Objedinjeni-odgovori-na-pitanja-u-vezi-s-primjenom-ZNTP-a-izmijenjeni-i-dopunjeni-travanj-2022.pdf \(aztn.hr\)](https://www.aztn.hr/objedinjeni-odgovori-na-pitanja-u-vezi-s-primjenom-ZNTP-a-izmijenjeni-i-dopunjeni-travanj-2022.pdf).

Bitno je istaknuti kako ZNTP ne uvjetuje postojanje narudžbe, niti propisuje oblik u kojemu se sama narudžba mora dati, stoga pitanje o tome je li stranka stavila pisanu narudžbu ili ne i je li se dobavljač o takvoj narudžbi pisano očitovao ili ne, uobičajeno bi bilo irelevantno kod ocjene je li ugovor sastavljen u skladu s odredbama ZNTP-a. Međutim, kako se sama stranka u ovom postupku poziva na narudžbu kao bitan element poslovanja u smislu da ta narudžba predstavlja pisano utanačenje obveznih odredbi koje nisu sadržane u samom ugovoru, AZTN je ocijenio potrebnim sagledati sve činjenice u pogledu stavljanja narudžbe, njezinog sadržaja i oblika, kao i načina na koji dobavljač iskazuje svoju volju u pogledu narudžbe, a sve u cilju ocjene je li doista putem tih narudžbi usuglašen rok isporuke između PPK-BJELOVARA i njegovih dobavljača i to na način kako to zahtijeva odredba članka 5. stavka 1. ZNTP-a, dakle, u pisanom obliku i prije isporuke.

Dok je ZNTP-om propisan obvezni formalni oblik ugovora, odredbama članaka 286. do 294. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22., 156/22. i 155/23., dalje u tekstu: ZOO) je određeno kada se smatra da je udovoljeno zahtijevanoj formi i koje su posljedice toga ako ugovor odnosno dodatak ugovoru nije sklopljen u propisanom obliku.

Kada je za ugovor potrebno sastaviti ispravu, kao što je ovdje slučaj s ugovorom između kupca i dobavljača, tada je ugovor, kao i sve njegove naknadne dopune i izmjene, sklopljen kada kupac i dobavljač potpišu tu ispravu odnosno razmijene pisma ili se sporazume pomoću drugog sredstva koje omogućuje da se sa sigurnošću utvrde sadržaj i identitet davatelja izjave, sve u skladu s odredbom članka 292. stavka 1. i 4. ZOO-a. Jednako tako, ponovno uslijed činjenice da je za ugovor između kupca i dobavljača zahtjevan formalni oblik, kupac se može pozivati samo na one odredbe koje su ugovorene u takvom formalnom obliku, ali ne i na eventualna usmena utanačenja s dobavljačima (članak 291. stavak 1. ZOO-a), dok je odredbom članka 290. stavka 1. ZOO-a propisano da ugovor koji nije sklopljen u propisanom obliku nema pravni učinak niti takav ugovor stranke mogu osnažiti ispunjenjem obveza iz njega zbog cilja radi kojega je propisan pisani oblik (članak 294. ZOO-a).

Pisani oblik i obvezne odredbe ugovora propisani su ZNTP-om radi zaštite općeg (javnog) interesa te osiguranja i zaštite poštenih trgovačkih praksi svih sudionika u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Slijedom toga, stranka ne može svojevóljno odlučiti da odredbu o roku isporuke koja je obvezni sastojak ugovora sukladno ZNTP-u, što znači da mora biti ugovorena u pisanom obliku prije isporuke, zamjenjuje usmenim pogodbama ili konkludentnim radnjama.

Stranka je na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. izjavila kako do tada nije imala saznanje i spoznaju o tome koja dokazna sredstva treba priložiti kako bi dokazala da je s dobavljačem dogovaran rok isporuke prije same isporuke pa je predložila da joj se dodjeli rok za dostavu izlista elektroničkih poruka kojima je dobavljač [...] odgovorio na svaku od navedenih elektroničkih poruka dostavljenih tom prilikom u spis, a što je AZTN raspravnim zaključkom i prihvatio pozvavši stranku na dostavu predložene dokumentacije.

U otvorenom roku stranka je uz podnesak od 8. ožujka 2023. u odnosu na dobavljača [...] dostavila dokumentaciju koja je, između ostalog, uključivala:

- e-poruku koju je uputila dobavljaču 14. veljače 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku ili isti dan ili sljedeći uz povratni odgovor dobavljača od istog dana koji potvrđuje da će robu isporučiti sljedeći dan,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 25. travnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 26. travnja 2022. uz povratni odgovor dobavljača od 26. travnja 2022. koji potvrđuje da je u mogućnosti isporučiti robu taj dan uz navođenje vremenskog intervala unutar kojeg će isporučiti robu i povratni odgovor stranke koja potvrđuje da joj odgovara predloženi vremenski interval, a što je stranka već dostavila na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023.,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 29. travnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 2. svibnja 2022. uz povratni odgovor dobavljača od 2. svibnja 2022. koji potvrđuje da je u mogućnosti isporučiti robu taj dan uz navođenje vremenskog intervala unutar kojeg će isporučiti robu,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 11. svibnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 12. svibnja 2022. uz povratni odgovor dobavljača od 12. svibnja 2022. koji potvrđuje da je u mogućnosti isporučiti robu taj dan uz navođenje vremenskog intervala unutar kojeg će isporučiti robu,
- e-poruku koju je uputila dobavljaču 6. lipnja 2022. kojom naručuje robu i traži isporuku 7. lipnja 2022. uz povratni odgovor dobavljača od 7. lipnja 2022. koji potvrđuje da je u

mogućnosti isporučiti robu taj dan uz navođenje vremenskog intervala unutar kojeg će isporučiti robu.

Nadalje, stranka je dostavila i 15 primki koje se odnose na sve isporuke dobavljača [...] stranci u ožujku 2022., travnju 2022 i svibnju 2022. Kada se podaci iz primke usporede s podacima iz dostavljenih elektroničkih poruka stranke upućene dobavljaču, a koje sadrže narudžbu i od stranke određeni rok isporuke, može se utvrditi da je roba isporučena u dane koje je stranka zahtijevala svojim narudžbama. Nadalje, sve te podatke AZTN je doveo u vezu s uzorkom računa koje je stranka dostavila uz svoj podnesak od 13. srpnja 2022., utvrdivši da se na računima nalazi datum isporuke koji je istovjetan datumu izdavanja računa. Iz dokumenta naziva Kartice dobavljača i to za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. i od 1. siječnja 2023. do 1. ožujka 2023. kojeg je stranka predala u spis na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. razvidni su svi računi dobavljača koje je stranka evidentirala u svojim poslovnim knjigama i njihov datum izdavanja pa se posljedično tome mogu utvrditi i sve isporuke u tom razdoblju, budući da je dobavljač izdavao račune za svaku isporuku.

Slijedom toga AZTN je utvrdio kako je od dana sklapanja Ugovora [...] 23. veljače 2022. pa do dana donošenja Obavijesti od 26. siječnja 2023. ukupno bilo 28 računa koji se odnose na 28 isporuka. U odnosu na četiri isporuke koje su obavljene 26. travnja 2022., 2. svibnja 2022., 12. svibnja 2022. i 7. lipnja 2022., stranka je uz podnesak od 8. ožujka 2023. dostavila elektroničku komunikaciju s dobavljačem. Imajući u vidu da je stranka pisanim putem uputila dobavljaču narudžbu određivši rok za tu narudžbu i da se dobavljač također pisanim putem očitovao o predloženom roku te je jasno izrazio svoj prihvrat, pri čemu je od posebnog značaja da su se stranka i dobavljač o roku isporuke dogovorili prije same isporuke, AZTN je prihvatio dostavljenu elektroničku komunikaciju kao dodatak ugovoru u smislu naknadnog ugovaranja roka isporuke. Slijedom toga u odnosu na isporuke od 26. travnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 26. travnja 2022. i dostavljena primka [...], isporuke od 2. svibnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 2. svibnja 2022. i dostavljena primka [...], isporuke od 12. svibnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 12. svibnja 2022. i dostavljena primka [...] i isporuku od 7. lipnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] (stranka nije dostavila primku za ovu isporuku), AZTN utvrđuje kako su stranka i dobavljač prije isporuke ugovorili rok isporuke u pisanom obliku, a kako to zahtijeva odredba članka 5. stavka 1. ZNTP-a.

Međutim, za preostalih 24 isporuke prehrambenih proizvoda koje su obavljene u razdoblju od dana sklapanja ugovora, 23. veljače 2022. pa do dana donošenja Obavijesti od 26. siječnja 2023. stranka nije dostavila dokumentaciju iz koje bi proizlazilo da su kupac i dobavljač usuglasili svoju volju oko roka isporuke. Riječ je o sljedećim isporukama: 1) isporuka od 24. veljače 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 24. veljače 2022., 2) isporuka od 7. ožujka 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 7. ožujka 2022., 3) isporuka od 14. ožujka 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 14. ožujka 2022., 4) isporuka od 18. ožujka 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 18. ožujka 2022., 5) isporuka od 25. travnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 25. travnja 2022., 6) isporuka od 4. travnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 4. travnja 2022., 7) isporuka od 8. travnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 8. travnja 2022., 8) isporuka od 12. travnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 12. travnja 2022., 9) isporuka od 20. travnja 2022 na koju se odnosi račun broj [...] od 20. travnja 2022., 10) isporuka od 6. svibnja 2022. na koju se odnosu račun broj [...] od 6. svibnja 2022., 11) isporuku od 18. svibnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 18. svibnja 2022., 12) isporuku od 24. svibnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 24. svibnja 2022., 13) isporuku od 1. lipnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 1. lipnja 2022., 14) isporuku od 21. lipnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 21. lipnja 2022., 15) isporuku od 28. lipnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 28. lipnja 2022., 16) isporuku od 13. srpnja 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 13. srpnja 2022., 17) isporuku od 8. kolovoza 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 8. kolovoza 2022., 18) isporuku od 8. prosinca 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 8. prosinca 2022., 19) isporuku od 20. prosinca 2022. na koju se odnosi račun broj [...] od 20. prosinca 2022., 20) isporuku od 29. prosinca 2022. na koju se

odnosi račun broj [...] od 29. prosinca 2022., 21) isporuku od 2. siječnja 2023. na koju se odnosi račun broj [...] od 2. siječnja 2023., 22) isporuku od 3. siječnja 2023. na koju se odnosi račun broj [...] od 3. siječnja 2023., 23) isporuku od 10. siječnja 2023. na koju se odnosi račun broj [...] od 10. siječnja 2023. i 24) isporuku od 20. siječnja 2023. na koju se odnosi račun broj [...] od 20. siječnja 2023.

Iako je stranka na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2022. tražila da joj se dodijeli rok za dostavu izlista elektroničkih poruka kojima je dobavljač odgovorio na narudžbe za dan 7. ožujka 2022., 14. ožujka 2022., 25. ožujka 2022., 4. travnja 2022., 8. travnja 2022., 12. travnja 2022., 20. travnja 2022., 26. travnja 2022. i 2. svibnja 2022., stranka je uz podnesak od 8. ožujka 2023. dostavila samo izlist elektroničke poruke dobavljača kojom se očituje od predloženom roku u odnosu na isporuku 26. travnja 2022., dok u odnosu na ostale narudžbe nije dostavila zatraženu dokumentaciju već je posebno ukazala na odredbu članka 18. stavka 1. Ugovora [...] kojom je ugovoreno da je dobavljač dužan na osnovi narudžbe kupca isporučiti svu naručenu vrstu i količinu robe u roku i na mjesto isporuke utvrđenog u narudžbi. Iz toga je razvidno kako stranka smatra da je dovoljno da je u narudžbi odredila rok isporuke i da je onda sukladno odredbi članka 18. stavka 1. Ugovora [...] dobavljač dužan isporučiti robu bez da stranka prethodno, prije isporuke, s dobavljačem u pisanom obliku doista i dogovori rok isporuke. Štoviše, stranka je izrijeком navela kako je dobavljač [...] telefonskim putem potvrđivao narudžbe, osim u slučajevima kada zbog nepredviđenih okolnosti nije mogao isporučiti robu u traženom terminu, u kojem slučaju bi elektronskim putem poslao novi termin isporuke koji je stranka prihvatila te osigurala prihvat robe.

Dakle, iz očitovanja stranke proizlazi kako stranka i ne tvrdi da je s dobavljačem imala praksu pisanog dogovaranja roka isporuke već smatra da je sukladno odredbi članka 18. stavka 1. Ugovora [...] bilo dovoljno u narudžbi odrediti rok isporuke čime je za dobavljača stvorena obveza isporučiti robu.

AZTN ne može prihvatiti ovakvo tumačenje stranke. Naime, okolnost da je stranka naručila robu i da ju je dobavljač isporučio ne može derogirati zakonsku odredbu o obveznom ugovaranju roka isporuke u pisanom obliku.

Pritom je potrebno ukazati kako čak i da je stranka u odnosu na sve isporuke dostavila dokaz da je stavila narudžbe dobavljaču u pisanom obliku, a što stranka nije učinila, narudžbenica je samo jednostrani dokument sačinjen po kupcu i neovisno od medija putem kojega ju kupac šalje dobavljaču, sama narudžba ne može imati značaj „ugovaranja“ između dvije ugovorne strane. Budući da je ugovor dvostrani pravni posao koji nastaje suglasnim očitovanjem volje dviju ugovornih strana, pri čemu je dodatno ZNTP-om stavljen uvjet da taj ugovor bude u pisanom obliku, dakle da kupac i dobavljač sastave ispravu o ugovoru, tada i o svim kasnijim dopunama odnosno izmjenama toga ugovora i kupac i dobavljač moraju usuglasiti svoju volju i to u istoj formi koja je propisana za sam ugovor (članak 286. stavak 2. ZOO). Stoga, ako se već sama narudžba treba promatrati u kontekstu ponude za sklapanje dodatka ugovora u kojemu se detaljnije specificiraju pojedine odredbe, kao što je primjerice rok isporuke, tada je nužno da sama ta ponuda, kao i prihvat takve ponude od strane dobavljača bude u pisanom obliku. Okolnost da je dobavljač isporučio robu sukladno narudžbama kupca, a što AZTN ne dovodi u pitanje, nema utjecaja na ocjenu ima li pisani ugovor između kupca i dobavljače sve odredbe koje su obvezne sukladno ZNTP-u.

Pisani oblik i obvezne odredbe ugovora propisani su ZNTP-om kako bi se u svakom trenutku znalo koje su obveze dobavljača i kupca i kako bi se postigao cilj i svrha ZNTP-a, a to je zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite svi sudionici u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Slijedom toga, kako se ovdje pisanim oblikom štite opći (javni) interesi, pisana odredbu ne može zamijeniti prešutna radnja dobavljača jer takva konvalidacija usmenog dogovora uslijed ispunjenja ne bi bila u duhu Zakona i cilja radi kojega je propisan pisani oblik ugovora. Osim toga dobavljač zapravo i nema druge mogućnosti nego postupiti po

narudžbi jer mu ugovorom nije ostavljena mogućnost da se očituje o narudžbi u smislu da ju u nekom roku može odbiti bez posljedica, a s druge strane je na osnovi odredbe članka 18. stavka 3. Ugovora [...] izložen obvezi plaćanja ugovorne kazne za slučaj neisporuke ili nepravovremene isporuke naručene robe.

Odredba članka 18. stavka 1. Ugovora [...], a koja je sadržana i u Ugovoru [...], budući da je riječ o ugovorima istovjetnog sadržaja i koja određuje da je dobavljač dužan isporučiti robu u roku i na mjesto isporuke utvrđenog u narudžbi ima svoju primjenu u situaciji kada su ugovorom kao mjesto isporuke ugovorena sva prodajna mjesta kupca pa onda kupac u narudžbi specificira jedno od ugovorenih prodajnih mjesta odnosno, kada je riječ o roku isporuke, predmetna odredba bi se mogla primjenjivati jedino u slučaju da u okviru samog ugovora o isporuci poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda postoji jasna odrednica o roku svih budućih isporuka proizvoda, naznačena brojem ili intervalom dana, a računajući od dana odašiljanja narudžbe kupca. U tom slučaju bi naznaka roka isporuke u samoj narudžbenici predstavljala za dobavljača obvezu isporuke, na koju je prethodno već pristao sklapanjem ugovora, ili dodatka ugovora. Primjerice, u ugovoru je određeno da je rok isporuke *do* 20 dana od dana narudžbe, a da će se narudžbenicom odrediti rok za svaku isporuku pa onda kupac u narudžbenici pobliže odredi rok, primjerice naznači da je rok isporuke 15 dana od dana narudžbenice čime bi se kretao unutar ugovorenog vremenskog okvira, a za dobavljača bi nastala obveza isporučiti robu unutar 15 dana od dana narudžbenice jer je potpisom ugovora prihvatio obvezu isporučiti robu u roku do 20 dana od dana isporuke, dok bi s druge strane kupac kod stavljanja narudžbenice i označavanja roka isporuke morao voditi računa da se kreće unutar zadanog vremenskog okvira.

Odredba članka 5. stavka 1. ZNTP-a je vrlo jasna i ne ostavlja mjesta različitom tumačenju budući da izrijekom navodi da ugovor mora biti sklopljen u pisanom obliku i da, između ostalih, mora sadržavati i odredbu o roku isporuke. Time što je ugovorom rečeno da će se rok isporuke naknadno dogovoriti odnosno da je dobavljač obavezan isporučiti robu u roku kojeg navede kupac u narudžbenici nema značaj ugovaranja roka isporuke u smislu odredbi ZNTP-a jer ugovoriti rok isporuke ne znači da je dostatno navesti dokument u kojem će kupac kasnije jednostrano odrediti rok u kojem dobavljač mora isporučiti robu niti Zakon govori da ugovor mora sadržavati elemente o kojima će se stranke usput, tijekom poslovne suradnje, eventualno dogovarati, već stavlja uvjet da ugovorom mora biti određen rok isporuke. Ako rok isporuke nije propisan samim ugovorom dopušteno ga je odrediti i naknadno, ali kako je i to već AZTN i obrazložio, ako je za ugovor propisan pisani oblik tada i sve naknadne izmjene i dopune takvog ugovora moraju biti u toj formi, a opisani način postupanja stranke odnosno određivanje roka isporuke u narudžbenici bez da bi se dobavljač uopće očitovao o tome nema značaj sklapanja dodatka ugovoru u pisanoj formi iz svih naprijed navedenih razloga.

AZTN nadalje nije prihvatio kao osnovanu tvrdnju stranke iz podneska od 8. ožujka 2023. kako za osjetljivu i lako pokvarljivu robu koju isporučuje dobavljača [...] nije moguće ugovorno odrediti rok isporuke odnosno dan isporuke jer je teško odrediti točan dan za narudžbu budući da se naručuje ovisno o potrebama. AZTN ne dovodi u pitanje pravo stranke da sa svojim dobavljačem ugovori da će naručivati robu ovisno o svojim potrebama. Međutim, činjenica da nema ugovorene redovite isporuke i da je riječ o isporuci svježeg voća koje se sukladno odredbi članka 2. stavka 1. točke 4. ZNTP-a smatra pokvarljivim prehrambenim proizvodom ne znači da je nemoguće ugovoriti rok isporuke. Tako je, primjerice, kupac mogao ugovoriti s dobavljačem da je dobavljač u obvezi isporučiti robu u roku od pet sati ili jednog dana od dana primitka narudžbe. Naime, Zakon ne stvara obvezu za kupca da stavlja narudžbu u određeni dan, ali ono što zahtijeva je da ugovori rok isporuke i pritom ne propisuje izuzetak od tog zahtjeva ovisno od toga je li riječ o pokvarljivim prehrambenim proizvodima ili ne. Dakle, rok isporuke mora biti određen ugovorom ili naknadno u dodatku ugovoru, također u pisanom obliku, a koliki će rok iznositi, hoće li to biti jedan ili 100 dana, kako će odrediti početak računanja roka, primjerice hoće li početak roka vezati uz dan primitka narudžbe, potvrde narudžbe ili uz neki drugi događaj, prepušteno je stranačkoj dispoziciji.

Cijeneći svu dostavljenu dokumentaciju i promatrajući 28 isporuka koje su obavljene u razdoblju od dana sklapanja Ugovora [...] 23. veljače 2022. pa do dana donošenja Obavijesti od 26. siječnja 2023. AZTN je utvrdio kako je stranka samo u odnosu na četiri isporuke i to isporuku od 26. travnja 2022., 2. svibnja 2022., 12. svibnja 2022. i od 7. lipnja 2022. dostavila dokumentaciju iz koje je razvidno očitovanje volje kupca i dobavljača. U odnosu na preostalih 24 isporuke, utvrđeno je kako za 12 isporuka i to isporuke od 1. lipnja 2022., 21. lipnja 2022., 28. lipnja 2022., 13. srpnja 2022., 8. kolovoza 2022., 8. prosinca 2022., 20. prosinca 2022., 29. prosinca 2022., 2. siječnja 2023., 3. siječnja 2023., 10. siječnja 2023. i 20. siječnja 2023. stranka nije dostavila nikakvu dokumentaciju, dok je odnosu na ostale, za neke dostavila samo narudžbe, a u odnosu na neke narudžbe i primke, bez pisanog očitovanja dobavljača iz kojeg je moguće utvrditi da se dobavljač, prije isporuke usuglasio s rokom isporuke naloženim od strane kupca. Osim toga u zadnjem predanom podnesku u ovom postupku od 8. ožujka 2023. stranka je decidirano izjavila kako dobavljač [...] telefonskim putem potvrđuje narudžbe, a samo iznimno putem elektronske pošte iz čega se zaključuje kako je dokumentacija koju je AZTN prihvatio u odnosu na četiri isporuke samo slučajnost i ne predstavlja uvriježeni način postupanja stranke sa svojim dobavljačima vezano uz ugovaranje roka isporuke.

Potrebno je i ukazati kako do dana donošenja ovog rješenja stranka nije dostavila AZTN-u dokaz da je izmijenila Ugovor [...] u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. ZNTP-a. Unatoč tome, prilikom razmatranja trajanja povrede, AZTN se ograničio na razdoblje koje je bilo obuhvaćeno ispitnim postupkom, dakle, razdoblje od 23. veljače 2022., kao dana sklapanja ugovora do dana donošenja Obavijesti od 26. siječnja 2023. budući da se o tom razdoblju odnosno isporukama u tom razdoblju stranka imala mogućnost očitovati se i dostaviti svu dokumentaciju kojom dokazuje da je s dobavljačem, naknadno nakon sklapanja ugovora, ali prije isporuke ugovorila rok isporuke. S tim u vezi, a kako je to naprijed i obrazloženo, AZTN je prihvatio dokumentaciju koju je stranka dostavila u odnosu na isporuke od 26. travnja 2022., 2. svibnja 2022., 12. svibnja 2022. i od 7. lipnja 2022. zaključivši kako je za te isporuke stranka doista ugovorila rok isporuke s dobavljačem, dok za preostalih 24 isporuke u promatranom razdoblju od 23. veljače 2022. do 26. siječnja 2023. tome nije slučaj budući da rok isporuke nije ugovoren u ugovoru niti je taj rok naknadno u pisanom obliku ugovoren između stranke i dobavljača prije isporuka od 24. veljače 2022., 7. ožujka 2022., 14. ožujka 2022., 18. ožujka 2022., 25. travnja 2022., 4. travnja 2022., 8. travnja 2022., 12. travnja 2022., 20. travnja 2022., 6. svibnja 2022., 18. svibnja 2022., 24. svibnja 2022., 1. lipnja 2022., 21. lipnja 2022., 28. lipnja 2022., 13. srpnja 2022., 8. kolovoza 2022., 8. prosinca 2022., 20. prosinca 2022., 29. prosinca 2022., 2. siječnja 2023., 3. siječnja 2023., 10. siječnja 2023. i 20. siječnja 2023. Slijedom toga uzimajući u obzir prvu isporuku u promatranom razdoblju koja je obavljena 24. veljače 2022. i prije koje nije utvrđen rok isporuke i zadnju isporuku od 20. siječnja 2023. u promatranom razdoblju, AZTN utvrđuje kako je povreda trajala od 24. veljače 2022. do 20. siječnja 2023.

U odnosu na dobavljača [...], stranka je na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. izjavila kako se poslovanje s tim dobavljačem već dugi niz godina odvija na način da PPK-BJELOVAR oko 12 sati naručuje proizvode koje mu taj dobavljač isporučuje sutradan oko 7 sati ujutro. Nadalje, stranka je dodala kako nema nikakav interes niti namjeru oštetiti dobavljača takvom ustaljenom praksom za koju smatra da zapravo odgovara samom dobavljaču koji kruh i peciva peče navečer, a zapravo već tijekom dana ima procjenu i obavijest o tome što će trebati ispeći. Svjedok [...] kao ovlaštena osoba za zastupanje dobavljača [...] je na usmenoj raspravi održanoj 21. srpnja 2022. na upit oko roka isporuke izjavio kako PPK-BJELOVAR proizvode naručuje „od danas do sutra“, s time da udovolji zamolbi [...] za odgodu roka isporuke, ali da je u načelu isporuka svakodnevna. Potrebno je ponajprije naglasiti kako AZTN-u nije sporna isporuka sljedeći dan od dana narudžbe, već činjenica da cjelokupni opisani dogovor koji očigledno postoji između kupca i dobavljača, a to je da se roba naruči jedan dan sa zahtjevom da se isporuči drugi dan, nije ujedno sadržan i u ugovoru. ZNTP ne ograničava volju i interes kupca i dobavljača u smislu da će zadirati u njihove poslovne odluke koji rok isporuke im odgovara, naime, ako kupcu i dobavljaču odgovara da se roba isporučuje sutradan ili isti dan kada se i naručuje, slobodni su to i dogovoriti. Međutim, nisu slobodni u tome da odlučuju koje

odredbe ugovora, a koje Zakon propisuje kao obvezne, smiju izostaviti jer smatraju da se na njih ne primjenjuju. Ako stranka već posluje dugi niz godina s dobavljačem kako to tvrdi, tada je već i kod sklapanja novog ugovora mogla znati koja dinamika isporuke joj odgovara i nije bilo nikakve zapreke da već u ugovoru odredi rok isporuke.

Odredbe ZNTP-a su kogentne (prisilne) naravi i adresati su dužni svoje poslovanje uskladiti s odredbama toga Zakona. Slijedom toga, niti vrsta robe koju dobavljači isporučuju kupcima niti izazovna logistička vremena niti rasprostranjenost prodavaonica, a što su sve razlozi na koje se stranka poziva u nastojanju da opravda izostanak obvezne ugovorne odredbe, ne čine nemogućim ugovaranje roka isporuke jer kupac i dobavljač, uzimajući u obzir sve elemente koji utječu na dostavu, mogu ugovoriti rok isporuke koji je moguć, provediv i koji im odgovara.

Unatoč naslovu u Ugovoru [...] („V Uvjeti, rokovi i mjesto isporuke robe“) koji je sugerirao da su stranke ugovorile rok isporuke, u ovome je postupku utvrđeno da rok isporuke predmetnim ugovorom nije određen, a kako stranka tijekom postupka nije dostavila dokumentaciju iz koje bi proizlazilo da je s dobavljačem ugovorila rok isporuke u pisanom obliku i to prije svake isporuke koje su se obavljale svakodnevno, AZTN je utvrdio kako je stranka u razdoblju od 23. veljače 2022., kao dana sklapanja Ugovora [...], pa do dana donošenja Obavijesti od 26. siječnja 2023. poslovala s dobavljačem na osnovi ugovora koji ne sadrži odredbu o roku isporuke i koji slijedno tome nije sastavljen u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točka 1. ZNTP-a.

5.2. Neugovaranje uvjeta isporuke s dobavljačem [...]

AZTN je u ovom upravnom postupku ispitivao sve elemente i sadržaj poslovnog odnosa kupca PPK-BJELOVAR s dobavljačima [...], [...] i [...], kako u kontekstu usklađenosti ugovora i ugovorne dokumentacije s odredbama ZNTP-a, tako i u odnosu na realizaciju tih ugovora, a na što je i upozorio stranku u Obavijesti od 8. srpnja 2022.

Kada je riječ o isporukama, AZTN je utvrđivao je li PPK-BJELOVAR u ugovorima s promatranim dobavljačima ugovorio mjesto i rokove isporuke, te uvjete isporuke, ali i način provedbe takvih ugovornih odredbi. Iz odredbi članaka 16. do 21. Ugovora [...] utvrđeno je kako predmetni ugovor sadrži odredbe o uvjetima isporuke pa je tako odredbama Ugovora utvrđeno da su kupac i dobavljač ugovorili uvjete isporuke robe s određenim rokom trajanja, da su dogovorili da robu mora pratiti otpremnica određenog sadržaja ili račun, da je dobavljač dužan isporučiti robu u količini i roku koje mu navede kupac u narudžbi, koje posljedice snosi dobavljač za neurednu ili nepravovremenu isporuku robe. Što se tiče ispostavljanja računa odredbom članka 19. stavka 1. Ugovora [...] ugovoreno je da je dobavljač dužan prilikom svake isporuke robe ispostaviti otpremnicu ili račun koji mora biti u skladu s narudžbom kupca i isporučenom količinom.

Međutim, prilikom analize načina provedbe ugovornih odredbi AZTN je utvrdio kako se poslovanje između dobavljača [...] i kupca PPK-BJELOVAR odvija na određeni način koji, pak, nije sadržan u samom ugovoru. Naime, iz Ugovora [...] može se zaključiti kako su se kupac i dobavljač dogovorili da kupac proizvoljno stavi narudžbu dobavljaču kada mu zatreba roba, a onda dobavljač isporučuje robu u količini i u roku naznačenom u narudžbi, ispostavljajući pritom račun za svaku pojedinu isporuku, dakle, ugovorena je isporuka koja ima sva obilježja povremene isporuke, ovisno o potrebama i željama kupca, pri čemu svaku isporuku slijedi pripadajući račun.

S druge strane, iz dostavljene računovodstvene dokumentacije proizlazi kako je dobavljač isporučivao robu određenom dinamikom i da je izdavao stranci za isporučenu robu zbirne račune, dakle, jedan račun bi obuhvaćao robu isporučenu u nekoliko isporuka, pri čemu je

dobavljač u jednom kalendarskom mjesecu izdavao dva zbirna računa, 15. u mjesecu i zadnji dan u mjesecu, a sam račun bi obuhvaćao sve isporuke koje su se dogodile od 1. u mjesecu do 15. u mjesecu odnosno od 16. u mjesecu do zadnjeg dana u mjesecu. Ovakva dokumentacija upućivala je na to da je između kupca i dobavljača ugovorena redovita isporuka.

Da je ovome doista slučaj potvrdio je svjedok [...], ovlaštena osoba za zastupanje dobavljača [...]. Naime, na usmenoj raspravi održanoj 21. srpnja 2022. svjedok je izjavio kako je ugovorena svakodnevna isporuka proizvoda i da račun izdaje za isporuke u razdoblju od 1. do 15. u svakom mjesecu, a dospijeće plaćanja računa za taj period je 15 dana počevši od prvog sljedećeg dana. Za drugi dio mjeseca na isti način izdaje drugi račun s valutom plaćanja 15 dana počevši od sljedećeg dana zadnjeg dana u mjesecu. U podnesku od 3. kolovoza 2022. dobavljač [...] se ispravio u dijelu dospijeća računa te je izjavio kako se fakturiranje vrši dva puta mjesečno, 15. i 30. na temelju potpisanih otpremnica, a valuta plaćanja je 30 dana. U navedenom podnesku dobavljač je, nadalje, pojasnio kako mu PPK-BJELOVAR početkom godine dostavlja popis proizvoda koje će mu taj dobavljač svakodnevno isporučivati i da taj popis vrijedi do izmjene.

Ugovorom predviđene redovite isporuke proizvoda propisane odredbom članka 5. stavaka 3. do 5. ZNTP-a bi bile isporuke za koje je ugovorom specificirana dinamika isporuke proizvoda, koja je određena ili barem određiva u određenom razdoblju ovisno o vrsti pojedinog proizvoda.

U tom smislu ako se primjerice isporuka obavlja određenom, ponavljajućom dinamikom, primjerice, svaki dan ili dva puta, tri puta u tjednu itd., u vrstama i količinama prema pojedinačnim narudžbama kupca, može se zaključiti kako je riječ o isporuci redovitog karaktera koja stvara za dobavljača s jedne strane obvezu da bude spreman ugovorenom dinamikom isporučivati prehrambene proizvode, ali i sigurnost za dobavljača s druge strane da će imati stalni priljev narudžbi od strane kupca. Isporukom koja nije redovita, smatrala bi se povremena i/ili jednokratna isporuka poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda koja ne stvara ni za kupca ni za dobavljača očekivanje odnosno obvezu naručivanja i isporuke po određenoj dinamici.

Kupac i dobavljač imaju pravo dispozicije u pogledu ugovaranja uvjeta isporuke i isključivo je rezultat stranačke volje hoće li ugovoriti redovitu ili povremenu isporuku prehrambenih proizvoda. Međutim, potrebno je voditi računa da je pisani ugovor između kupca i dobavljača propisan Zakonom upravo kako bi se u svakom trenutku moglo utvrditi što su kupac i dobavljač ugovorili i koje pravne učinke konkretno stvara određeni ugovor. Stoga nije u duhu ZNTP-a da kupac sklopi ugovor s dobavljačem samo da formalno zadovolji zakonske uvjete, a da posluje na bitno drugačiji način od ugovorenog. Upravo radi toga AZTN svoje ispitivanje ne ograničava samo na puku formu u smislu prouke sadrži li ugovor odredbe koje Zakon traži, već je bitno i posluje li kupac onda s takvim dobavljačem u skladu sa Zakonom i na način kako je to ugovoreno ili posluje na način koji nije reguliran sklopljenim ugovorom.

U konkretnom slučaju iz ugovora ne proizlazi da su PPK-BJELOVAR i [...] ugovorili redovitu (svakodnevnu) isporuku, dok s druge strane utvrđeno činjenično stanje ukazuje da su poslovali upravo po načelu redovite isporuke. Naime, ne samo da je svjedok [...] izričito naveo kako s PPK-BJELOVAR ima ugovorenu svakodnevnu isporuku, a kojem iskazu je AZTN u cijelosti poklonio vjeru, tim više što ni sama stranka nije imala primjedbe na dani iskaz, već se i iz cjelokupne dokumentacije može nedvojbeno zaključiti da su PPK-BJELOVAR i [...] primjenjivali takvu vrstu isporuke.

U tom pogledu potrebno je ukazati kako je AZTN analizirao otpremnice za siječanj 2022., veljaču 2022. i ožujak 2022. koje je dostavio dobavljač uz svoj podnesak od 3. kolovoza 2022. te je utvrdio jasan obrazac kod isporuka. Svaki dan, izuzev nedjelje, u promatranom razdoblju [...] je isporučivala PPK-BJELOVAR sedam proizvoda i to: kruh pšenični bijeli, kruh pšenični polubijeli narodni, pšenično pecivo kifla, pšenično pecivo slanac, pšenično pecivo zemlja, putar štangica i domaći kruh u kalupu. Nedjeljom je dobavljač isporučivao jedan proizvod i to kruh

pšenični bijeli. Dakle, nedvojbeno proizlazi da se isporuka obavljala određenom, uvijek ponovljivom dinamikom.

Na redovitu isporuku ukazuje i način na koji je dobavljač izdavao račun. Naime, dobavljač je izdavao zbirne račune dva puta mjesečno tako da je račun izdan 15. u mjesecu obuhvaćao svakodnevne isporuke od prvog do 15. u mjesecu, dok je račun izdan zadnji dan u mjesecu obuhvaćao isporuke u razdoblju od 16. u mjesecu do zadnjeg dana u mjesecu, dakle dobavljač je obračunsko razdoblje računao od prve isporuke do zadnje isporuke u petnaestodnevnom razdoblju, dok bi rokovi plaćanja tekli, odnosno plaćanje moralo biti obavljeno u roku od 30 dana od dana zadnje isporuke u obračunskom razdoblju, odnosno izdavanja računa dobavljača za količine isporučene u tom petnaestodnevnom razdoblju. Ovakvo obračunsko razdoblje je u skladu i s odredbom članka 5. stavka 5. ZNTP-a koja određuje kako ugovoreno razdoblje kod redovitih isporuka može obuhvatiti razdoblje od najdulje 30 dana. S druge strane kod isporuka koje nisu redovite, rok plaćanja računa se od dana isporuke odnosno dana izdavanja ili zaprimanja računa ili otkupnog bloka na kojem je utvrđen iznos koji je potrebno platiti, ovisno o tome koji od navedenih dana nastupa kasnije.

Uvjeti, u okviru kojih i dinamika isporuke, usko je vezana uz ugovaranje uvjeta i rokova plaćanja, ali i provedbu tih odredbi u praksi. Naime, činjenica jesu li ugovoreni uvjeti isporuke bitna je, ne samo u smislu ranije citirane odredbe članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a, već je i od važnosti za pravilnu primjenu odredbe članka 5. stavaka 3. do 5. ZNTP-a, prema kojoj u slučaju redovite isporuke proizvoda, uvjeti i rokovi plaćanja isporučenog pokvarljivog poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda ne smiju biti dulji od 30 dana, računajući od isteka ugovorenog razdoblja isporuke, tijekom kojeg su isporuke izvršene ili ne smiju biti dulji od 30 dana računajući od dana isporuke odnosno dana primke ili dana otkupnog bloka na kojem je utvrđen iznos koji treba platiti za otkupljene poljoprivredne i prehrambene proizvode, ovisno o tome koji od navedenih dana nastupa kasnije.

Na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023., stranka se nije izjašnjavala pa tako, ni osporila utvrđenje AZTN-a o tome da Ugovor [...] osim nejasne, a u stvari nepostojeće odredbe o roku isporuke, ne predviđa niti odredbu o uvjetima isporuke proizvoda, koja bi korespondirala stvarnom načinu poslovanja s tim dobavljačem, dakle kroz redovite (svakodnevne) isporuke pekarskih proizvoda, a što je onda u tome smislu bilo potrebno i ugovoriti.

Slijedom iznesenog sadržaja nije sporno što su PPK-BJELOVAR i dobavljač odlučili poslovati po načelu redovitih isporuka, već je sporno što takve uvjete isporuke nisu ugovorili. Odredbe o uvjetima isporuke ne samo da su bitni sadržaj za poslovni odnos kupca i dobavljača, već su i obvezni sadržaj pisanog ugovora kojeg sklapaju pa izostanak takvih odredbi odnosno poslovanje na osnovi uvjeta isporuke koji nisu ugovoreni predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a budući da pisani ugovor nije sastavljen u skladu s odredbama ZNTP-a, a što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a.

Kako se stranka tijekom postupka nije izjasnila o tome da je izmijenila Ugovor [...] u bilo kojem dijelu, niti iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da su PPK-BJELOVAR i dobavljač [...] promijenili način poslovanja u smislu da više ne posluju na osnovi redovite isporuke, AZTN utvrđuje kako je stranka u razdoblju od 23. veljače 2022., kao dan sklapanja Ugovora [...] pa do dana donošenja Obavijesti od 26. siječnja 2023. poslovala s dobavljačem na osnovi ugovora koji nije sastavljen u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točka 1. ZNTP-a.

5.3. Prekoračenje rokova plaćanja računa dobavljačima [...], [...] i [...]

U okviru upravnog postupka AZTN provjeravao kako odredbe ugovora između PPK-BJELOVAR i njegovih dobavljača, ali tako i samo poslovanje PPK-BJELOVARA. Naime, PPK-BJELOVAR je imao rok za usklađivanje svih svojih ugovora o isporuci poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa Zakonom najkasnije do 1. ožujka 2022., pa je AZTN ocjenjujući sadržaj same ugovorne odredbe o uvjetima i rokovima plaćanja vodio računa je li takva odredba usklađena s odredbom članka 5. stavaka 3. do 8. toga Zakona, budući da poslovanje na osnovi ugovora koji nije sastavljen u skladu s odredbama Zakona predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točka 1. ZNTP-a.

Međutim, kada je riječ o plaćanju računa dobavljača ne samo da ugovor između kupca i dobavljača mora sadržavati odredbu o roku plaćanja usklađenu u svojem sadržaju sa zakonskom odredbom, već kupac mora i plaćati u rokovima propisanim Zakonom, u suprotnom nameće nepoštenu trgovačku praksu svojem dobavljaču u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, a u vezi s odredbom članka 11. stavka 1. točke 1. ZNTP-a. Slijedno tome AZTN je provjeravao je li kupac izvršavao plaćanja dobavljačima za isporučene prehrambene proizvode u rokovima plaćanja propisanim ZNTP-om i to u skladu s odredbom članka 5. stavaka 3., 4. i 5. toga Zakona u slučaju ugovorene redovite isporuke proizvoda te odredbom članka 5. stavaka 6. i 7. ZNTP-a kada nije ugovorena redovita isporuka proizvoda.

Prilikom ispitivanja činjenica i okolnosti bitnih za utvrđenje je li stranka izvršavala plaćanje promatranim dobavljačima [...], [...] i [...] u Zakonom propisanim rokovima, prije svega trebalo je razjasniti je li ugovorena redovita ili neredovita isporuka, potpadaju li poljoprivredni i prehrambeni proizvodi koji su predmetom isporuke u pokvarljive proizvode ili ostale prehrambene proizvode i koji datum se uzima kao mjerodavan za početak računanja roka plaćanja svakom pojedinom dobavljaču.

a) Prekoračenje rokova plaćanja u odnosu na dobavljača [...]

Dobavljač [...] isporučuje PPK-BJELOVARU čvarke, dakle, prehrambeni proizvod koji je Pravilnikom i to tarifnom KN oznakom broj 23011000 svrstan u proizvode koji se ne smatraju pokvarljivima. Pritom kupac i dobavljač nisu ugovorili redovitu isporuku, već se roba isporučuje sukladno narudžbenici stranke, a dobavljač onda naknadno pošalje račun. S obzirom na činjenicu da nije ugovorena redovita isporuka i da je riječ o prehrambenom proizvodu koji ne spada u pokvarljive prehrambene proizvode, AZTN je ocjenjujući poštivanje rokova plaćanja polazio od odredbe članka 5. stavka 7. ZNTP-a kojom je propisano da ako se ugovorom ne predviđa redovita isporuka proizvoda, uvjeti i rokovi plaćanja za ostale poljoprivredne i prehrambene proizvode iz stavka 1. točke 3. toga članka, a koji se ne smatraju pokvarljivim u smislu ZNTP-a, ne mogu biti dulji od 60 dana računajući od dana isporuke ili ne smiju biti dulji od 60 dana računajući od dana izdavanja računa ili zaprimanja računa ili otkupnog bloka na kojem je utvrđen iznos koji treba platiti, ovisno o tome koji od navedenih dana nastupa kasnije.

Stranka je u podnesku od 11. svibnja 2022. izjavila kako joj dobavljač [...] račune šalje elektroničkom poštom te da ih urudžbira u svoj program s datumom izdavanja računa. AZTN je izvršio uvid u račune dobavljača koje je PPK-BJELOVAR dostavio uz podnesak od 13. srpnja 2022. te je uočio da na računima postoji otisnut datum koji je redovito kasniji od datuma izdavanja računa. Na upit o tome da pojasni što predstavlja taj otisnuti datum na računima, PPK-BJELOVAR je u podnesku od 25. kolovoza 2022. izjavio kako te datume otiskuju zaposlenice PPK-BJELOVARA u odjelu likvidature u trenutku kada račun spoje s primkom radi interne evidencije, što ujedno znači da su račun i pripadajuća dokumentacija spremni za pohranu. Na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022. svjedok [...], direktor dobavljača [...] je na upit o načinu dostave i o rokovima plaćanja računa izjavio da su računi kupcu PPK-BJELOVAR u promatranom razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022. slani poštom. Iako je AZTN uočio razmimoilaženje u iskazu stranke i svjedoka oko načina slanja računa isto nije bilo od presudnog značaja niti je zahtijevalo daljnje izvođenje dokaza radi utvrđenja stvarnog činjeničnog stanja jer u konačnici način na koji je račun slant i kada je zaprimljen nije

relevantan imajući u vidu sam iskaz stranke koja navodi da je u svojem programu evidentirala račune s datumom njihovog izdavanja, a ne s datumom primitka. Izjava stranke se podudara i s dostavljenom dokumentacijom, pa je tako iz analitičke kartice ovog dobavljača moguće utvrditi datum računa, ali ne i datum zaprimanja računa, a kako stranka nije dostavila niti se pozivala na ikakvu drugu dokumentaciju iz koje se može utvrditi datum zaprimanja računa, kod ocjene jesu li računi dobavljača plaćeni unutar Zakonom propisanog roka od 60 dana, AZTN je za početak računanja roka uzeo prvi sljedeći poznati datum, a to je datum izdavanja računa.

Svjedok [...] je na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022. izjavio kako je PPK-BJELOVAR zatvarao račune u 2021. i 2022. na način da je umjesto [...] plaćao grupaciji [...] s osnove ugovora o isporuci robe privatne marke dugovani iznos koji predstavlja [...] % mjesečnog kumulativa prometa svih članica. Svjedok je dodatno pojasnio da je [...] na opisan način ugovorima o cesiji zatvarao dugovanje koje je imao prema [...], dok je kompenzacijama s ostalim svojim dobavljačima zatvarao svoje potraživanje prema PPK-BJELOVARU. Svjedok je pojasnio kako je dobavljaču takav način zatvaranja potraživanja i dugovanja odgovarao.

AZTN je izvršio uvid u Ugovor o posredovanju i poslovnoj suradnji od 31. ožujka 2018. kojega je stranka dostavila uz podnesak od 25. kolovoza 2022. te utvrdio da je iznos kojega je spominjao svjedok i kojeg je umjesto dobavljača namirivao PPK-BJELOVAR određen odredbom članka 6. toga ugovora.

Nadalje, iz dokumentacije koju je PPK-BJELOVAR dostavio uz podnesak od 3. lipnja 2022., AZTN je utvrdio kako je jedan dio plaćanja računa izvršen na temelju Ugovora o cesiji od 4. travnja 2022. između [...], kao cedenta, PPK-BJELOVARA, kao cesusa te [...], kao cesionara. Drugi dio plaćanja izvršen je na temelju prijebaja (Kompenzacije broj [...]) koji uključuje sljedeće subjekte: [...], PPK -BJELOVAR d.d., [...], [...] i [...]. Treći dio plaćanja računa izvršen je na temelju prijedloga lančanog prijebaja (kompenzacije) od 11. svibnja 2022. između subjekata: PPK-BJELOVAR, [...], [...], [...], [...], [...], [...] i [...].

Uvidom u analitičku karticu dobavljača [...] razvidno je da je u razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022. evidentiran ukupno 21 račun i da su računi plaćeni dobavljaču, međutim, cijeneći datum plaćanja evidentiranog u analitičkoj kartici, AZTN je u odnosu na četiri računa i to račun broj [...] od 8. veljače 2022., broj [...] od 25. veljače 2022., broj [...] od 1. ožujka 2022. i [...] od 4. ožujka 2022. utvrdio kako ih je stranka platila dobavljaču izvan Zakonom propisanog roka.

Naime, račun broj [...] je djelomično namiren provedenom kompenzacijom broj [...] dana 11. ožujka 2022. u iznosu od [...] kuna, dok je preostali neplaćeni iznos računa od [...] kuna namiren osnovom ugovora o cesiji i to dana 6. svibnja 2022. Što se tiče obveze po računima dobavljača broj [...] i broj [...] PPK-BJELOVAR ju je ispunio u cijelosti provedenom cesijom 6. svibnja 2022. Račun broj [...] je djelomično namiren cesijom 6. svibnja 2022. u iznosu od [...] kune, dok je preostali iznos od [...] kune namiren 11. svibnja 2022. lančanom kompenzacijom broj [...].

Slijedom navedenoga, u tabličnom prikazu navedena su utvrđena prekoračenja rokova plaćanja svakog pojedinog računa:

Redni broj	Broj računa	Datum izdavanja računa	Iznos računa (u kunama)	Iznos uplate (u kunama)	Datum plaćanja	Plaćanje u roku od (dana)	Broj dana prekoračenja
1	[...]	4. ožujka 2022.	[...]	[...] [...]	6. svibnja 2022. 11. svibnja 2022.	63 68	8
2	[...]	8. veljače 2022.	[...]	[...]	6. svibnja 2022.	87	27
				[...]	11. ožujka 2022.	31	

3	[...]	25. veljače 2022.	[...]	[...]	6. svibnja 2022.	70	10
4	[...]	1. ožujka 2022.	[...]	[...]	6. svibnja 2022.	66	6

Ukupno gledajući, u odnosu na dobavljača [...], evidentirana su kašnjenja u plaćanju u odnosu na četiri računa, dok je kod 17 računa plaćanje izvršeno u roku od 60 dana, što u postotku postotnom omjeru predstavlja zakašnjenje u plaćanju u odnosu na 19% promatranih računa.

Utvrđena povreda je u odnosu na dobavljača [...] ukupno trajala 32 dana, računajući od 10. travnja 2022. kao prvog sljedećeg dana od dana dospijeca prvog računa po kojem nije izvršeno plaćanje u ZNTP-om propisanom roku od 60 dana (račun broj [...] izdan 8. veljače 2022.) pa do 11. svibnja 2022., kao dana plaćanja zadnjeg računa po kojem nije izvršeno plaćanje u ZNTP-om propisanom roku od 60 dana (račun broj [...] izdan 4. ožujka 2022.).

b) Prekoračenje rokova plaćanja računa u odnosu na dobavljača [...]

Pri analizi poštivanja zakonskih rokova plaćanja u odnosu na poslovanje PPK-BJELOVARA s dobavljačem [...], koji stranci isporučuje svježe jabuke, a koji proizvod je Pravilnikom određen kao pokvarljivi proizvod, pri čemu kupac i dobavljač nisu ugovorili redovitu isporuku, AZTN je postupao sukladno odredbi članka 5. stavka 6. ZNTP-a, kojom je propisano da u slučaju kada se ugovorom ne predviđa redovita isporuka proizvoda, uvjeti i rokovi plaćanja isporučenog pokvarljivog poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda iz stavka 1. točke 3. toga članka ne smiju biti dulji od 30 dana računajući od dana isporuke ili ne smiju biti dulji od 30 dana računajući od dana izdavanja računa ili zaprimanja računa ili otkupnog bloka na kojem je utvrđen iznos koji treba platiti, ovisno o tome koji od navedenih dana nastupa kasnije.

U podnesku od 11. svibnja 2022. stranka je izjavila kako računi dobavljača [...] ne prate isporuku robe, već su zaprimljeni elektroničkom poštom, nakon čega se urudžbiraju u program PPK-BJELOVARA s datumom izdavanja računa. Na usmenoj raspravi 20. rujna 2022. svjedok [...], upravitelj [...] je iskazao kako PPK-BJELOVAR ne plaća račune u roku od 30 dana, međutim unatoč toj činjenici [...] nije požurivala plaćanje računa, a sve iz razloga što obujam poslovanja s tim kupcem ne predstavlja značajan obrtaj proizvoda. Svjedok je dodatno pojasnio kako je u suštini zadovoljan što, za razliku od velikih trgovačkih lanaca, kupac PPK-BJELOVAR nema rigorozan standard kvalitete i izgleda same jabuke i iz tog razloga mu [...]tolerira zakašnjenje s plaćanjem.

Kako stranka ni u odnosu na ovog dobavljača nije dostavila dokumentaciju iz koje bi bio razvidan datum primitka računa niti je tvrdila da vodi takvu evidenciju, AZTN se prilikom utvrđivanja poštivanja rokova plaćanja mogao rukovoditi jedino datumima koji proizlaze iz analitičke kartice koju je stranka dostavila za ovog dobavljača, a iz koje je razvidan datum izdavanja računa, kao i datum plaćanja računa pa je te datume AZTN uzeo kao mjerodavne prilikom računanja rokova plaćanja.

U analitičkoj kartici dobavljača [...] za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022. evidentirano je 13 računa koji su plaćeni u cijelosti, međutim, AZTN je u odnosu na 11 računa utvrdio prekoračenje roka plaćanja. Riječ je o sljedećim računima:

RB	Broj računa	Datum izdavanja računa	Iznos računa (u kunama)	Iznos uplate (u kunama)	Datum plaćanja	Plaćanje u roku od (dana)	Broj dana prekoračenja
1	[...]	31. siječnja 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	113	83
2	[...]	8. veljače 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	105	75
3	[...]	10. veljače 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	103	73
4	[...]	15. veljače 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	98	68
5	[...]	17. veljače 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	96	66

6	[...]	23. veljače 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	90	60
7	[...]	24. veljače 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	89	59
8	[...]	7. ožujka 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	78	48
9	[...]	14. ožujka 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	71	41
10	[...]	18. ožujka 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	67	37
11	[...]	25. ožujka 2022.	[...]	[...]	24. svibnja 2022.	60	30

S obzirom na to da je PPK-BJELOVAR od 13 računa izdanih u razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022. platio samo dva računa unutar Zakonom propisanog roka, proizlazi da je kasnio u plaćanju u odnosu na 85 % svih promatranih računa ovog dobavljača. Opisana povreda u odnosu na dobavljača [...] trajala je 83 dana i to računajući od 3. ožujka 2022. kao prvog sljedećeg dana od dana dospijea prvog računa po kojem nije izvršeno plaćanje u ZNTP-om propisanom roku od 30 dana (račun broj [...] izdan 31. siječnja 2022.) do 24. svibnja 2022., kao dana plaćanja zadnjeg računa po kojem nije izvršeno plaćanje u ZNTP-om propisanom roku od 30 dana (račun broj [...] izdan 25. ožujka 2022.).

c) Prekoračenje rokova plaćanja računa u odnosu na dobavljača [...]

Pregledom sadržaja Ugovora [...], AZTN je utvrdio da s tim dobavljačem nije ugovorena redovita isporuka, međutim, analizom same provedbe poslovanja utvrđeno je da se međusobno poslovanje tog dobavljača i PPK-BJELOVARA odvija kao da je ugovorena redovita isporuka.

Naime, na usmenoj raspravi održanoj 12. srpnja 2022. svjedok [...], kao ovlaštena osoba za zastupanje dobavljača [...], izjavio je kako PPK-BJELOVAR naručuje proizvode „od danas do sutra" i da je riječ o svakodnevnoj isporuci robe. U odnosu na dinamiku izdavanja računa, svjedok je iskazao kako [...] izdaje račun za isporuke izvršene od 1. do 15. dana u svakom mjesecu, a dospijea plaćanja računa za taj period je 15 dana, počevši od prvog sljedećeg dana. Isto tako, za drugi dio mjeseca se izdaje drugi račun i to s valutom plaćanja u trajanju od 15 dana. U podnesku od 3. kolovoza 2022. dobavljač [...] se ispravio u dijelu dospijea računa te je izjavio kako se fakturiranje izvršava dva puta mjesečno, 15. i 30. na temelju potpisanih otpremnica, a valuta plaćanja je 30 dana. U navedenom podnesku dobavljač je, nadalje, pojasnio kako mu PPK-BJELOVAR početkom godine dostavlja popis proizvoda koje će mu taj dobavljač svakodnevno isporučivati i da taj popis vrijedi do izmjene.

Iz svih razloga koji su detaljno izneseni u točki 5.2. obrazloženja ovog rješenja AZTN je utvrdio kako PPK-BJELOVAR i dobavljač [...] posluju po načelu redovite isporuke. Nadalje, utvrđeno je kako dobavljač [...] kupcu PPK-BJELOVAR svakodnevno isporučuje kruh i ostale pekarske proizvode koji su Pravilnikom određeni kao pokvarljivi proizvod.

Imajući te činjenice u vidu, AZTN je pri ocjeni poštivanja zakonskih rokova plaćanja u odnosu na poslovanje PPK-BJELOVARA s dobavljačem [...] polazio od odredbe članka 5. stavka 3. ZNTP-a kojom je propisano da u slučaju redovite isporuke proizvoda, uvjeti i rokovi plaćanja isporučenog pokvarljivog proizvoda ne smiju biti dulji od 30 dana računajući od isteka ugovorenog razdoblja isporuke tijekom kojeg su isporuke izvršene ili ne smiju biti dulji od 30 dana računajući od dana isporuke odnosno dana primke ili dana otkupnog bloka na kojem je utvrđen iznos koji treba platiti za otkupljene poljoprivredne i prehrambene proizvode, ovisno o tome koji od navedenih dana nastupa kasnije.

Okolnost da je dobavljač taj koji izdaje samo dva računa za prosječno 30 izvršenih isporuka mjesečno predstavlja način postupanja koji je i za samog dobavljača očigledno manje administrativno opterećenje, a ujedno mu ne šteti, slijedom čega je ocijenjeno da u ovom postupku nije potrebno dodatno problematizirati što nije ujedno i ugovoreno da će dobavljač izdavati takve zbirne račune.

Na analitičkoj kartici dobavljača [...] evidentirano je šest računa koji se odnose na razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., koji su doduše plaćeni u cijelosti, ali sa zakašnjenjem.

Svjedok [...], direktor dobavljača [...], saslušan na usmenoj raspravi od 21. srpnja 2022., je u odnosu na rokove plaćanja računa iskazao da se plaćanja izvršavaju najčešće u roku od 30 dana, zavisno od fakture, dok je u odnosu na način dostave računa izjavio kako djelatnik [...] dostavlja račun izravno u poslovnicu PPK-BJELOVAR. Stranka je u podnesku od 11. svibnja 2022. izjavila kako računi ne prate isporuku robe, već ih [...] dostavlja poštom, nakon čega se u program PPK-BJELOVARA urudžbiraju s datumom izdavanja računa.

AZTN je stoga rokove plaćanja računa dobavljača [...] analizirao imajući u vidu citiranu odredbu članka 5. stavka 3. ZNTP-a, odnosno računajući rok za plaćanje od 30 dana počevši od sljedećeg dana od datuma izdavanja svakog pojedinog zbirnog računa, koji datum je ujedno i datum posljednje isporuke unutar jednog obračunskog razdoblja isporuke.

Slijedom navedenoga, u tabličnom prikazu navedena su utvrđena prekoračenja rokova plaćanja računa:

RB	Broj računa	Datum izdavanja računa	Iznos računa (u kunama)	Iznos uplate (u kunama)	Datum plaćanja	Plaćanje u roku od (dana)	Broj dana prekoračenja
1	[...]	15. veljače 2022.	[...]	[...]	30. ožujka 2022.	43	13
2	[...]	31. ožujka 2022.	[...]	[...]	13. svibnja 2022.	43	20
				[...]	20. svibnja 2022.	50	
				[...]	27. travnja 2022.	27	
3	[...]	31. siječnja 2022.	[...]	[...]	16. ožujka 2022.	44	28
				[...]	7. veljače 2022.	7	
				[...]	30. ožujka 2022.	58	
				[...]	4. ožujka 2022.	32	
4	[...]	15. ožujka 2022.	[...]	[...]	27. travnja 2022.	43	13
5	[...]	15. siječnja 2022.	[...]	[...]	4. ožujka 2022.	48	18

U tabličnom prikazu naznačena je dinamika plaćanja računa, pa je tako račun broj [...] od 15. veljače 2022. plaćen izravnim plaćanjem 30. ožujka 2022. Račun broj [...] od 31. ožujka 2022. plaćen je u tri navrata: izjavom o kompenzaciji broj [...], izravnim plaćanjem od 20. svibnja 2022. i izravnim plaćanjem od 27. travnja 2022. Račun broj [...] od 31. siječnja 2022. plaćen je u četiri navrata: izjavom o kompenzaciji broj [...] od 28. siječnja 2022., izjavom o kompenzaciji broj [...] od 7. veljače 2022., skupnim plaćanjem od 4. ožujka 2022. i izravnim plaćanjem od 30. ožujka 2022. Račun broj [...] od 15. ožujka 2022. plaćen je izravnim plaćanjem 27. travnja 2022. Račun broj [...] od 15. siječnja 2022. plaćen je izravnim plaćanjem 4. ožujka 2022. Račun broj [...] od 28. veljače 2022. plaćen je u dva navrata: izjavom o kompenzaciji broj [...] i izravnim plaćanjem od 30. ožujka 2022.

Ukupno gledano, u odnosu na dobavljača [...], evidentirana su kašnjenja u plaćanju kod pet računa, dok je samo jedan račun plaćen u roku, slijedom čega je utvrđeno kašnjenje u odnosu na 83% svih promatranih računa.

Opisana povreda trajala je od 15. veljače 2022. kao prvog sljedećeg dana od dana dospijeća prvog računa po kojem nije izvršeno plaćanje u ZNTP-om propisanom roku od 30 dana (računa broj [...] izdan 15. siječnja 2022.) do 20. svibnja 2022. kao dana plaćanja zadnjeg računa po kojem nije izvršeno plaćanje u ZNTP-om propisanom roku (račun broj [...] izdan 31. ožujka 2022.), dakle ukupno 95 dana.

Zaključno, AZTN je utvrdio kako je PPK-BJELOVAR u poslovanju sa svim trima promatranim dobavljačima izvršavao plaćanja u rokovima duljim od ZNTP-om propisanih, čime je tim dobavljačima nametnuo nepoštene trgovačke prakse iz članka 11. stavka 1. točke 1 a) i 1b) u vezi s odredbom člankom 4. stavkom 2. točkom 6. ZNTP-a, pri čemu je navedena povreda u odnosu na dobavljača [...] ukupno trajala 32 dana, u odnosu na dobavljača [...] 83 dana, a u odnosu na dobavljača [...] 95 dana.

AZTN je ukupno analizirao 40 računa evidentiranih na analitičkim karticama dobavljača, koji se odnose na razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022. Prekoračenje u rokovima plaćanja evidentirano je kod ukupno 20 računa, što je 50 % svih evidentiranih računa promatranih dobavljača.

U pogledu preliminarnog utvrđenja AZTN-a da je stranka prekoračila propisane rokove plaćanja računa promatranim dobavljačima, stranka je na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. istaknula kako je do zakašnjenja došlo zbog nemogućnosti postizanja dogovora o kompenzaciji u kratkom roku, te da je kao posljedica tog zakašnjenja, stranka u obvezi platiti dobavljačima zateznu kamatu u visini od [...] %, a riječ je o iznosu od oko [...] kuna za sve dobavljače. Dodatno je stranka navela kako nije nastala šteta ni za jednog od promatranih dobavljača jer je visina kamate 0 % dok stranka mora za zakašnjenje na iznos glavnice plaćati dobavljačima kamatu od [...] %, stoga je u slučaju zakašnjenja na gubitku jedino stranka. Ističe kako prema svim promatranim dobavljačima u ovom trenutku više nema nikakvih dugovanja te je priložila u spis analitičke kartice sva tri promatrana dobavljača za razdoblje cijele 2022. godine i za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 1. ožujka 2023.

U odnosu na izjave stranke oko prijeboja (kompenzacije) potrebno je ponajprije ukazati kako prijeboj nije zabranjeni način prestanka obveze u smislu ZNTP-a, međutim, neovisno od toga prestaje li obveza plaćanjem ili prijebojem ili na bilo koji drugačiji način, kupac je i dalje vezan rokovima koji su propisani odredbom članka 5. ZNTP-a i dužan je namiriti tražbinu dobavljača u rokovima koji su propisani zakonskom odredbom. Svako odstupanje od toga i prekoračenje rokova od 30 odnosno 60 dana od dana isporuke robe, izdavanja ili primitka računa u namirenju tražbine dobavljača predstavlja nepoštenu trgovačku praksu. Pritom neki eventualni dogovori stranke i dobavljača oko načina plaćanja ni u kojem slučaju ne mogu derogirati zakonsku odredbu i neovisno od toga ispunjava li stranka svoju obvezu plaćanjem ili nekim drugim pravnim poslom mora voditi računa da se uklopi unutar zakonskih rokova i da tražbina dobavljača bude u cijelosti namirena u skladu sa Zakonom.

Što se tiče spomenutih kamata potrebno je istaknuti kako stranka nije dostavila dokumentaciju iz koje bi bilo razvidno da je s dobavljačima ugovarala neku ugovornu kamatu od [...] %, pa iako iznos od [...] % ne odgovara stopi zatezne kamate sukladno ZOO-u, budući da se stranka u svojem iskazu na usmenoj raspravi 7. ožujka 2023. referirala upravo na svoju obvezu plaćanja zatezne kamate obračunate na glavnici s osnova zakašnjenja može se zaključiti kako takvu svoju obvezu stranka izvodi iz odredbe članka 29. ZOO-a. Okolnost da dobavljač ima mogućnost potraživati od stranke zatezne kamate zbog zakašnjenja ne čini prekoračenje rokova plaćanja dopuštenim, niti na bilo koji način opravdava stranku što nije postupala sukladno ZNTP-u. Dok je posljedica nepravovremenog plaćanja po ZOO-u obveza stranke kao dužnika na plaćanje zatezne kamate, posljedica prekoračenja rokova plaćanja po ZNTP-u je odgovornost stranke za nametanje nepoštene trgovačke prakse dobavljaču. Osim toga AZTN nalazi zanimljivom činjenicu da se stranka poziva na svoju obvezu da plati zatezne kamate kako bi opravdala svoje postupanje, a da pritom nije AZTN-u dostavila i dokaz da je doista,

bilo samoinicijativno bilo na zahtjev dobavljača i platila dobavljaču zatezne kamate, a što bi eventualno AZTN mogao promatrati u kontekstu olakotnih okolnosti kod izricanja kazne. Naime, stranka je na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. dostavila analitičke kartice za sva tri promatrana dobavljača i to za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. te od 1. siječnja 2023. do 1. ožujka 2023., ističući da niti u odnosu na jednog dobavljača na kraju obračunskog razdoblja nisu evidentirana dugovanja. Na karticama je stranka označila račune u kojima je evidentirano zakašnjenje u plaćanju te je ručno dopisala iznos koliko iznosi kamata od [...] % za dane zakašnjenja. Ako je stranka doista samoinicijativno izvršila uplatu zateznih kamata tada je raspolagala i potvrdama koje je bila u mogućnosti dostaviti. Rukopisni ispravak i dopisivanje na računovodstvenoj dokumentaciji AZTN ne može prihvatiti kao dokaz. AZTN ističe kako je pozvao stranku u Obavijesti od 26. siječnja 2023. da dostavi pisanu obranu te da predloži dodatne dokaze i svjedoke, ako ih ima, dajući joj za to rok od 20 dana od primitka Obavijesti. Stranka je zaprimila predmetnu Obavijest 1. veljače 2023. dok je rasprava na kojoj je također bila u mogućnosti iznositi olakotne okolnosti i dokaze koje smatra bitnim održana 7. ožujka 2023. pa je razdoblje od gotovo mjesec dana bilo više nego li dostatno da stranka dostavi dokumentaciju iz koje bi proizlazila osnovanost njezinih tvrdnji. Osim toga potrebno je ukazati da ni sama stranka na usmenoj raspravi 7. ožujka 2023. nije izjavila da je „platila“ zateznu kamatu već da mora za zakašnjenje na iznos glavnice „plaćati“ dobavljačima kamatu od [...] %.

Prilikom utvrđivanja je li stranka primijenila nepoštene trgovačke prakse u smislu ZNTP-a nije od značaja je li ostvarila neku korist od zabranjenog postupanja, niti je li i kome je nastala šteta uslijed zabranjenog ponašanja. Naime, eventualna šteta ne uvjetuje da se plaćanje izvan zakonom propisanih rokova smatra nepoštenom trgovačkom praksom. Već samim postupanjem na način kojeg je Zakon definirao kao nepoštenu trgovačku praksu ispunjeno je obilježje protupravnosti koji Zakon zahtjeva te je šteta za dobavljače obuhvaćena samom svrhom zabrane plaćanja u rokovima dužim od propisanih. Stoga pozivanje stranke na to da je zapravo ona ta koja trpi štetu nije od značaja za ovaj postupak, a osim toga stranka ako i trpi neku štetu, trpi je uslijed razloga koje je sama prouzročila svojim postupanjem protivnim ZNTP-u.

Slijedom navedenog AZTN nije prihvatio razloge koje je stranka iznijela na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. u cilju da opravda svoje postupanje, a kako je nedvojbeno utvrđeno da je stranka plaćala račune svim trima promatranim dobavljačima izvan zakonskih rokova, AZTN utvrđuje da je time stranka nametnula nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima [...], [...] i [...] u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6., u vezi s člankom 11. stavkom 1. točkama 1. a) i b) ZNTP-a.

5.4. Povrat isporučenih, a neprodanih prehrambenih proizvoda koji nije u skladu s odredbama ZNTP-a

AZTN je u Obavijesti od 8. srpnja 2022. upozorio stranku kako će u predmetnom upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti utvrđivati, ne samo jesu li indicije koje su upućivale na moguće nepoštene trgovačke prakse koje su bile povod za pokretanje upravnog postupka doista i osnovane, već da će ispitivati općenito način poslovanja stranke s dobavljačima [...], [...] i [...].

U tom smislu AZTN je, između ostalog, provjeravao je li stranka u svojem poslovanju zahtijevala vraćanje ili vraćala dobavljačima isporučene, a neprodane poljoprivredne i prehrambene proizvode, je li zahtijevala ili naplaćivala naknadu za zbrinjavanje takvih proizvoda ili naknadu za neprodane proizvode kojima je istekao rok trajanja, a što bi predstavljalo nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a, ako nije riječ o iznimkama propisanim odredbom članka 12. stavka 2. točka 7. ZNTP-a. Naime, opisano postupanje se ne bi smatralo nepoštenom trgovačkom praksom samo ako je takva praksa ugovorena između kupca i dobavljača u pisanom obliku prije izvršenja takve

prakse uz kumulativni uvjet da je riječ o poljoprivrednom i prehrambenom proizvodu koji dobavljač prvi put isporučuje kupcu ili o proizvodu za koji dobavljač izričito traži prodaju od strane kupca, a unaprijed je pisanim putem upozoren od kupca da zbog slabog obrtaja može doći do isteka roka trajanja toga proizvoda ili ako je riječ o novom proizvodu za koji kupac i dobavljač pisanim putem dogovaraju trajanje probnog razdoblja do najviše 120 dana, a tijekom kojega kupac ima pravo na povrat novog proizvoda.

Dok su dobavljači [...] i [...] na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022. izjavili kako im PPK-BJELOVAR nije vraćao isporučene proizvode, svjedok [...], direktor dobavljača [...] je na usmenoj raspravi održanoj 21. srpnja 2022. izjavio da je bilo povrata proizvoda od strane PPK-BJELOVAR. Štoviše, iz iskaza svjedoka proizlazi da nije riječ o izoliranom slučaju već da je vraćanje isporučenih prehrambenih proizvoda dobavljaču redovita praksa. Naime, svjedok je izjavio kako se povrat vrši ponekad svaka tri dana, ponekad jednom tjedno, a ponekad prođe tjedan da nema povrata. Upravo vezano uz povrate su i najčešće reklamacije na sadržaj računa, pa tako dobavljač s knjigovodstvom PPK-BJELOVAR usuglašava potrebne izmjene koje su posljedica učinjenih povrata robe i to na način da se račun mijenja u odnosu na količinu, odnosno količina se umanjuje za količinu vraćenih proizvoda. Po takvoj izmjeni u odnosu na prvotno izdani račun vrši se storno, te se izdaje novi račun s umanjenim količinama, pa se onda smatra da je, primjerice, u razdoblju od 1. do 15. u mjesecu zapravo isporučena količina umanjena za vraćenu količinu.

Dobavljač se dodatno očitovao o povratima proizvoda i pisanim putem pa je u podnesku od 3. kolovoza 2022. izjavio kako budući da isporučuje PPK-BJELOVAR pekarske proizvode koji imaju rok upotrebe samo taj dan jer ne sadrže konzervanse nije moguće predvidjeti koliko će kruha ili peciva prodati PPK-BJELOVARU. Dobavljač nadalje navodi kako prilikom dostave robe predaje otpremnicu PPK-BJELOVARU, a ponedjeljkom i četvrtkom uzima natrag kruh i pecivo koje nije prodano, znači šta ostane četvrtak, petak, subota i nedjelja uzimamo nazad u ponedjeljak, a šta ostane ponedjeljak, utorak i srijedu uzimamo u četvrtak. Neke dane nema povrata jer se sve proda. Povrat se upisuje na otpremnicu toga dana kada se preuzima. Fakturiranje se vrši dva puta mjesečno, 15. i 30. na temelju potpisanih otpremnica, a valuta plaćanja je 30 dana. Vraćena roba se ne fakturira posebno, već se odmah umanjuje na fakturi (takav je knjigovodstveni program). Zbog toga ne postoje posebni računi za povrat robe već dobavljač fakturira odmah umanjeno za povrat, a u pogledu naknade za povrat proizvoda dobavljač je izjavio kako PPK-BJELOVAR takvu naknadu ne naplaćuje jer dobavljač osobno preuzima robu.

Iz dokumentacije dostavljene uz podnesak dobavljača [...] od 3. kolovoza 2022. AZTN je utvrdio kako je PPK-BJELOVAR u razdoblju od 1. siječnja 2022. pa do 31. ožujka 2022. doista vraćao dobavljaču isporučene prehrambene proizvode. Kako je sam dobavljač naveo da ne postoje posebni računi za vraćenu robu, već se račun odmah umanjuje za povrat robe, dok se povrat upisuje na otpremnicu toga dana kada se preuzima, AZTN je analizirao otpremnice koje je dobavljač dostavio uz podnesak od 3. kolovoza 2022., a ujedno je uzeo u obzir i očitovanje dobavljača od 22. studenog 2022. u kojem dobavljač navodi da proizvodi isporučeni otpremnicama broj 10 od 11. siječnja 2022. i broj 36 od 22. prosinca 2022. nisu vraćani, a što je potvrdio i PPK-BJELOVAR u svojem podnesku od 22. prosinca 2022., što dovodi onda do zaključka kako je u promatranom razdoblju na šest otpremnica zabilježen povrat prehrambenih proizvoda. Riječ je o otpremnicama:

- broj [...] od 12. siječnja 2022., vezanoj uz račun broj [...] od 15. siječnja 2022.,
- broj [...] od 31. siječnja 2022., vezanoj uz račun broj [...] od 31. siječnja 2022.,
- broj [...], od 10. veljače 2022. vezanoj uz račun broj [...], od 15. veljače 2022.,
- broj [...] od 23. veljače 2022., vezanoj uz račun broj [...], od 28. veljače 2022.,
- broj [...] od 8. ožujka 2022., vezanoj uz račun broj [...] od 15. ožujka 2022. i
- broj [...] od 31. ožujka 2022., vezanoj uz račun broj [...] od 31. ožujka 2022.

S obzirom na to da je nedvojbeno dolazilo do povrata isporučenih, a neprodanih proizvoda bilo je nužno utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti zbog kojih se takva praksa PPK-BJELOVARA ne bi smatrala nepoštenom trgovačkom praksom u smislu odredbe članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a.

Jedan od uvjeta je da je takva praksa jasno i nedvosmisleno ugovorena u okviru ugovora o isporuci poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ili u okviru naknadnog ugovora između PPK-BJELOVARA i dobavljača, a prije izvršenja takve prakse.

U odredbi članku 11. stavka 2. Ugovora [...] ugovoreno je da kupac ima pravo o trošku dobavljača odbiti dio ili cijelu isporuku u slučajevima kada:

- kvaliteta i/ili ambalaža nije u skladu s ugovorenom i/ili naručenom od strane Kupca;
- roba i/ili ambalaža je oštećena;
- roba nije isporučena u roku utvrđenom u Ugovoru i/ili narudžbi;
- roba nije isporučena unutar dostatnog roka trajanja predviđenog za pojedinu vrstu proizvoda;
- nedostaje EAN kod, deklaracija, potvrda kvalitete, homologacija;
- roba je samo djelomično isporučena, bez posebne pisane suglasnosti Kupca;
- roba ne odgovara standardima i pozitivnim zakonskim propisima u bilo kojem dijelu;
- postoji bilo koji drugi materijalni nedostatak na robi i/ili nesuglasje između naručene i isporučene robe;
- na robi se naknadno utvrde skriveni nedostaci sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Ni jedan od ugovorenih razloga ne odgovara razlozima koje su stranka i dobavljač naveli vezano uz povrate proizvoda, a koje su vezali uz nemogućnost prodaje isporučenih proizvoda zbog roka trajanja.

Daljnjom analizom Ugovora [...] utvrđeno je kako se spominje mogućnost povrata isporučenih, a neprodanih proizvoda zbog isteka roka trajanja. Naime, odredba članka 21. stavak 2. Ugovora [...] sadržajno odgovara odredbi članka 12. stavka 2. točke 7. ZNTP-a u smislu da predviđa pravo kupca da o trošku prodavatelja vrati isporučene, a neprodane proizvode ako je riječ o proizvodima koji se prvi put isporučuju kupcu, o proizvodu za koji dobavljač izričito traži prodaju od strane kupca, a unaprijed je pisanim putem upozoren od kupca da zbog slabog obrtaja može doći do isteka roka trajanja toga proizvoda ili ako je riječ o novom proizvodu za koji kupac i dobavljač pisanim putem dogovaraju trajanje probnog razdoblja do najviše 120 dana, a tijekom kojeg ima pravo na povrat tog proizvoda.

Međutim, iz cjelokupne analizirane dokumentacije nije razvidno da je bila riječ o povratima proizvoda koji su prvi puta isporučeni stranci ili novim proizvodima za koja su stranka i dobavljač ugovorili probno razdoblje, a kako stranka nije dostavila AZTN-u pisano upozorenje koje je moguće slala dobavljaču da za određene proizvode može doći do isteka roka trajanja zbog slabe obrtajnosti i uputu dobavljača da unatoč tome stranka prodaje proizvode, AZTN je zaključio kako nisu ispunjeni ni uvjeti za povrat slabo obrtajnih proizvoda.

Slijedom navedenog, AZTN je u opisanom postupanju redovitog vraćanja proizvoda dobavljaču [...] preliminarno utvrdio da je PPK-BJELOVAR primijenio nepoštene trgovačke prakse iz članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi sa člankom 12. stavkom 1. točkom 7. ZNTP-a. Pri utvrđivanju trajanja navedene nepoštene trgovačke prakse, AZTN je pošao od najranije otpremnice na kojoj je evidentiran povrat proizvoda, a to je otpremnica broj [...] od 12. siječnja 2022., koja je vezana uz račun broj [...] od 15. siječnja 2022., pa sve do datuma najkasnije otpremnice broj [...] od 31. ožujka 2022., koja je vezana uz račun broj [...] od 31. ožujka 2022., slijedom čega je utvrđeno da je PPK-BJELOVAR primjenjivao nepoštenu trgovačku praksu iz članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a u trajanju od 78 dana.

Na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. stranka je u pogledu preliminarno utvrđene povrede glede povrata predala u spis dodatnu dokumentaciju navodeći kako je iz nje razvidno da PPK-BJELOVAR upozorava [...] da zbog isteka roka trajanja proizvoda tog dobavljača, PPK-BJELOVAR može zadržati pravo vraćanja neprodane količine predmetnih proizvoda.

Uvidom u dostavljenu dokumentacijom AZTN je utvrdio da je riječ o dva dokumenta, od 29. ožujka 2018. i 9. svibnja 2022., koji sadrže istovjetnu obavijest koju je stranka uputila dobavljaču da zbog isteka roka trajanja proizvoda tog dobavljača zadržava pravo vraćanja neprodane količine predmetnih proizvoda i ako dobavljač traži prodaju svojih proizvoda unatoč tome da mora to izričito zahtijevati. U istom dokumentu na kojem je takva obavijest stranke sadržana je i izjava dobavljača da je navedeno primio na znanje i da bez obzira na to traži prodaju svojih prehrambenih proizvoda. Prilog 1. obje obavijesti čini tzv. B lista na kojoj su navedeni i proizvodi na čiju slabu obrtajnost je stranka upozorila dobavljača, a kod obje obavijesti riječ je o kruhu domaćem 700 g, kalup kruh narodni 700 g, pecivo kifla 70 g, pecivo puter štangica 70 g, pecivo slanac 70 g i pecivo žemlja 70 g, dakle po ocjeni stranke kao kupca svi proizvodi koje kupuje od dobavljača su slabo obrtajni.

Nesporno je da je stranka s dobavljačem [...] u višegodišnjoj poslovnoj suradnji. Iz dokumentacije koju je stranka dostavila uz podnesak od 12. travnja 2022. razvidno je da je s ovim dobavljačem poslovala i u 2021. i u 2022., a što je potvrdio i dobavljač u svojem podnesku od 3. kolovoza 2022. navevši kako s PPK-BJELOVAR posluje od svojeg osnivanja, dok je ovlaštena osoba za zastupanje dobavljača [...] na usmenoj raspravi održanoj 21. srpnja 2022. dodatno naveo kako ugovor kojeg je sklopio sa strankom u 2022. u svom sadržaju gotovo identičan ugovoru iz 2021. i u dijelu osnovnih komercijalnih uvjeta. AZTN je svojim zahtjevom od 5. svibnja 2022. zatražio od PPK-BJELOVAR dostavu ugovora i dodataka (aneksa) ugovorima, kao i sve priloge ugovorima i dodacima (aneksima) ugovora te drugu popratnu dokumentaciju koja se veže uz njih i čini dio ugovorne dokumentacije, a koji su trenutno na snazi i na temelju kojih PPK-BJELOVAR posluje s navedenim dobavljačima. PPK-BJELOVAR je uz svoj podnesak od 11. svibnja 2022. dostavio Ugovor [...] koji je sklopljen 23. veljače 2022. s priložima tome ugovoru i to: Cjenikom koji je odredbom članka 2. ugovora označen kao Prilog 2., Popisom dostavnih mjesta, Prilogom 3. - osnovni komercijalni uvjeti za 2022. godinu i asortimanskom listom. Sam Ugovor [...] uopće se ne referira na Prilog 1. i nije vidljivo što bi Prilogom 1. trebalo biti uređeno niti da je Prilog 1. uopće sastavni dio ugovora.

Iako je AZTN izrijekom zatražio dostavu cjelokupne ugovorne dokumentacije, a nakon čega mu je PPK-BJELOVAR dostavio dokumentaciju bez spomenutih očitovanja od 29. ožujka 2018. i 9. svibnja 2022., te unatoč tome što iz Ugovora [...] nije vidljivo da dostavljena tzv. B-lista čini Prilog 1. Ugovoru [...], AZTN je uzeo u obzir odredbu članka 12. stavka 2. ZNTP-a koja navodi da se određene prakse mogu ugovoriti u okviru naknadnog ugovora između dobavljača i kupca pa je u tom smislu prihvatio dostavljenu dokumentaciju kao ugovornu dokumentaciju polazeći od toga da je iz nje jasno razvidna volja koju su kupac i dobavljač očitovali u pogledu prodaje i povrata slabo obrtajnih proizvoda.

Što se tiče dokumenta od 29. ožujka 2018. potrebno je naglasiti kako on sam za sebe ne predstavlja ugovor u smislu ZNTP-a i njime stranke postižu dogovor isključivo u pogledu povrata. Dakle, taj dokument je očigledno vezan za određen ugovor, a koji, pak PPK-BJELOVAR nije dostavio pa ga u tom pogledu AZTN ne može niti ocjenjivati jer, primjerice, nema podataka kada je sklopljen ugovor na koji se veže taj dokument, je li taj ugovor s priložima bio na snazi do 2022. ili ga je u međuvremenu zamijenio drugi ugovor, što točno propisuje ugovor vezano uz povrate. Naime, potrebno je uzeti u obzir da je svjedok [...] na usmenoj raspravi održanoj 21. srpnja 2022. izjavio kako je sa strankom imao ugovor iz 2021. pa ako tim ugovorom izričito nisu ostavljeni na snazi prilozi ranije sklopljenom ugovoru, a što bi bilo neuobičajeno, tada dostavljeni dokument od 29. ožujka 2018. nema nikakvog značaja na povrate učinjene u razdoblju od 1. siječnja 2022. do 23. veljače 2022. jer je moguće

ugovorom iz 2021. na koji se referira svjedok i koji je bio snazi do sklapanja novog ugovora 23. veljače 2022. ugovoreno nešto drugačije.

U pogledu dokumenta od 9. svibnja 2022. AZTN može prihvatiti da je riječ o ugovaranju prakse povrata u smislu odredbe članka 12. stavka 2. točke 7. ZNTP-a. Međutim, sam taj dokument može biti u primjeni najranije od datuma kada su stranke sklopile taj naknadni dodatak Ugovoru [...], dakle od 9. svibnja 2022., a kako je preliminarno utvrđena povreda u trajanju od 12. siječnja 2022. do 31. ožujka 2022., tada dogovor stranaka o povratima od 9. svibnja 2022. nema učinka na te povrate jer se ne može retroaktivno primjenjivati. Iz toga razloga AZTN nije ni ulazio u daljnje ispitivanje toga na osnovi kojih kriterija je PPK-BJELOVAR utvrdio da su baš svi proizvodi koje mu dobavljač isporučuje slabo obrtajni, kojom se metodologijom služio prilikom stvaranja takvog zaključka i je li doista riječ o slabo obrtajnim proizvodima i iznimci propisanoj odredbom članka 12. stavka 2. točka 7. ZNTP-a koja bi činila praksu povrata dopuštenom ili o pukom formalizmu u cilju da jedna izjava zaobiđe pravila i osigura povrat isporučenih, a neprodanih proizvoda iako moguće ne postoje Zakonom propisani uvjeti za to.

Jednako tako, ako je PPK-BJELOVAR dostavom dokumenta o slaboj obrtajnosti od 29. ožujka 2018. namjeravao dokazati da je taj dogovor vrijedio i u razdoblju od siječnja 2022. do ožujka 2022. pa sve do dogovora od 9. svibnja 2022., za takav stav ne bi bilo opravdanja jer su PPK-BJELOVAR i dobavljač 23. veljače 2022. sklopili novi ugovor kojim nije ugovoreno da bi bilo kakvi raniji dogovori, a pogotovo ne dogovor od 29. ožujka 2018. bili njegov sastavni dio. Naime, neovisno o trajanju poslovnog odnosa potrebno je voditi računa da je odnos između kupca i dobavljača ugovorno određen odnos što znači da se u danom trenutku mogu primjenjivati na taj odnos isključivo odredbe koje su ugovorene u pisanom obliku i koje su na snazi u tom trenutku pa činjenica da su PPK-BJELOVAR i njegov dobavljač imali dogovor oko povrata slabo obrtajnih proizvoda 2018. ne znači da se automatizmom taj dogovor preslikava i na povrate učinjene nakon 23. veljače 2022. jer je tada na snazi bio Ugovor [...] po kojem su stranke nakon sklapanja bile dužne poslovati, a taj ugovor se ni u jednoj odredbi ne referira na eventualne povrate zbog slabe obrtajnosti, a pogotovo ne na neki dokument iz 2018. Osim toga slaba obrtajnost proizvoda ni u kojem slučaju nije statična vrijednost koja jednom kada se utvrdi ne mijenja se. Upravo suprotno, za očekivati je da kupac redovito prati obrtaje prehrambenih proizvoda jer time što mu je proizvod možebitno 2018. bio slabo obrtajni ne znači da će ista situacija biti i za dvije ili pet godina. Ako je kupac već označio prehrambeni proizvod kao slabo obrtajni za očekivati je da u svakom trenutku može objasniti mjerila koje koristio, da brojčano može prikazati kriterije na temelju kojih je utvrdio slabu obrtajnost i da, ako je na snazi i dalje upozorenje o slaboj obrtajnosti, taj proizvod, neovisno od trenutka kada se ispituje, doista predstavlja slabo obrtajni proizvod.

S obzirom na to da Ugovor [...] ne propisuje praksu povrata uslijed slabe obrtajnosti proizvoda i da su takvu praksu stranke dogovorile tek 9. svibnja 2022. svi povrati isporučenih, a ne prodanih proizvod koje je PPK- BJELOVAR učinio dobavljaču od trenutka sklapanja Ugovora [...], dakle od 23. veljače 2022. pa do 9. svibnja 2022. nemaju uporište u ugovornoj dokumentaciji, odnosno kupac i dobavljač nisu, prije povrata, ugovorom dogovorili praksu povrata zbog nekih od razloga iz odredbe članka 12. stavka 2. točka 7. ZNTP-a. Slijedno tome svi povrati isporučene, a neprodane robe koji proizlaze iz otpremnice broj [...], vezane uz račun broj [...], od 28. veljače 2022., otpremnice broj [...] vezane uz račun broj [...] od 15. ožujka 2022. i otpremnice broj [...] vezane uz račun broj [...] od 31. ožujka 2022. predstavljaju nepoštenu trgovačku praksu sukladno odredbi članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a.

Međutim, u pogledu učinjenih povrata prehrambenih proizvoda dobavljaču [...] na koje se odnosi otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...] od 31. siječnja 2022., otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...] od 15. siječnja 2022. i otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...], od 15. veljače 2022., AZTN je ponovno razmotrio sve utvrđene činjenice, pri čemu je posebno evaluirao iskaz svjedoka [...] da je s PPK-BJELOVAR imao ugovor iz 2021. S tim u vezi, da bi utvrdio jesu li navedeni povrati imali uporišta u ugovornoj dokumentaciji bilo bi

potrebno tražiti i analizirati ugovor koji je prethodio Ugovoru [...] od 23. veljače 2022. i utvrđivati je li isti bio na snazi od 1. siječnja 2022. pa do 23. veljače 2022. i što je određivao u pogledu povrata i posljedično tome jesu li onda povrati učinjeni 12. siječnja 2022., 31. siječnja 2022. i 10. veljače 2022. opravdani ili ne.

Međutim, s obzirom na to da je AZTN, polazeći od načela učinkovitosti i ekonomičnosti, svoje ispitivanje ograničio na provedbu trenutno važećeg ugovora, a to je Ugovor [...] sklopljen 23. veljače 2022., u tom smislu bilo je potrebno ponovno razmotriti preliminarno utvrđenu povredu u dijelu trajanja povrede. Naime, preliminarno utvrđena povreda obuhvaćala je povrate na koje se odnosi otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...], otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...] od 31. siječnja 2022., otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...] od 15. siječnja 2022. i otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...] od 15. veljače 2022., dakle, riječ je o povratima učinjenim u razdoblju prije sklapanja Ugovora [...] i to u razdoblju za koje AZTN nije analizirao ugovorno uređenje povrata i jesu li ispunjeni uvjeti u smislu odredbe članka 12. stavka 2. ZNTP-a. U tom pogledu kako bez dodatnog ispitivanja svih relevantnih činjenica nije moguće sa sigurnošću utvrditi je li riječ o povratima koji bi predstavljali nepoštenu trgovačku praksu kako to propisuje odredba članka 12. stavka 1. točka 7. ZNTP-a ili je, pak, riječ o praksi koja se neće smatrati nepoštenom ako su kumulativno ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 12. stavka 2. točke 7. ZNTP-a, AZTN se kod utvrđenja trajanja povrede ograničio na razdoblje za koje je analizirao ugovornu dokumentaciju dakle, povrate učinjene od 23. veljače 2022. kada je sklopljen Ugovor [...] pa do 31. ožujka 2022. U tom razdoblju AZTN je utvrdio kako je bilo tri povrata prehrambenih proizvoda kojima razlog povrata nije bio niti jedan od onih ugovorenih odredbom članka 11. stavak 2. Ugovora [...], već je po očitovanju dobavljača i stranke razlog bio taj što je bila riječ o slabo obrtajnim proizvodima koji nisu prodani, međutim, takva praksa nije ujedno ugovorena prije samog izvršenja što onda takve povrate kvalificira kao nepoštenu trgovačku praksu na osnovi članka 12. stavka 2. točke 7. ZNTP-a.

Riječ je o povratima na koje se odnosi otpremnica broj [...] vezane uz račun broj [...] od 28. veljače 2022., otpremnica broj [...], vezana uz račun broj [...] od 15. ožujka 2022. i otpremnica broj [...] vezana uz račun broj [...] od 31. ožujka 2022.

Otpremnica broj	Naziv proizvoda	Vraćeno (u komadima)
[...]	pšen. pec. Kifla	6
	pše. pec. Slanac	5
	pše. pec. Žemlja	2
	puter štangica	2
	domaći kruh u kalupu	2
[...]	kruh pš. polub. Narodni	7
	pšen. pec. Kifla	6
	pše. pec. Žemlja	2
	puter štangica	2
	domaći kruh u kalupu	1
[...]	kruh pš. polub. Narodni	3
	pše. pec. Slanac	2
	pše. pec. Žemlja	2
	puter štangica	3
	domaći kruh u kalupu	3

Takvu nepoštenu trgovačku praksu PPK-BJELOVAR nametao je dobavljaču [...]u razdoblju od 23. veljače 2022. pa do 31. ožujka 2022. Pri utvrđivanju trajanja navedene nepoštene trgovačke prakse, AZTN je pošao od najranije otpremnice na kojoj je evidentiran povrat proizvoda, a to je otpremnica broj [...] od 23. veljače 2022. vezane uz račun broj [...] od 28. veljače 2022. pa sve do datuma najkasnije otpremnice broj [...] od 31. ožujka 2022., koja je vezana uz račun broj [...] od 31. ožujka 2022.

6. Preliminarno utvrđena povreda ZNTP-a koja je otklonjena - nametanje nerazmjerno visoke ugovorne kazne dobavljaču [...]

Odredbom članka 3. stavka 4. Ugovora [...] ugovoreno je da ako se utvrdi da isporučeni proizvod ne odgovara utvrđenim standardima, dobavljač je u obvezi robu neadekvatne kvalitete zamijeniti ispravnom robom, snositi troškove dodatne analize, naknaditi kupcu izgublenu dobit te ugovornu kaznu u visini od [...] % od ostvarenog prometa robe kod koje je utvrđena neadekvatna kvaliteta u prethodnom tromjesečju.

U odnosu na traženo pojašnjenje o tome što točno predstavlja i na koji način se obračunava izgubljena dobit u slučaju neurednog ispunjenja u smislu citirane odredbe članka 3. stavka 4. Ugovora [...], PPK-BJELOVAR se podneskom od 12. svibnja 2022. očitovao da bi izgubljena dobit u tom slučaju predstavljala svaki gubitak kupca kao trgovca nastao uslijed isporuke i naknadne zamjene robe neadekvatne kvalitete u odnosu na redovnu situaciju isporuke robe adekvatne kvalitete. Citirano pojašnjenje značenja izgubljene dobiti je u skladu s odredbom članka 1089. ZOO-a, kojom je propisano da se pri ocjeni visine izmakle koristi uzima u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovitom tijeku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem.

Na usmenoj raspravi održanoj 20. rujna 2022. i stranka i svjedok [...], direktor dobavljača [...] su se očitovali o tome kako u dosadašnjem poslovanju nije došlo do primjene niti jedne ugovorne kazne, dok je svjedok još dodao kako bi u slučaju da je PPK-BJELOVAR zahtijevao naplatu ugovorne kazne, s tim kupcem prekinuo poslovnu suradnju. U podnesku od 25. kolovoza 2022. PPK-BJELOVAR je uputio AZTN da se za sva daljnja pitanja u pogledu sadržaja Ugovora [...] obrati [...] koji je sklapao ugovor. U odnosu na ovo potrebno je ukazati PPK-BJELOVARU da neovisno od toga je li sklopio ugovor osobno ili putem svojeg opunomoćenika, a u kojem pravnom svojstvu se [...] u javlja u konkretnom slučaju, Ugovor [...] je sklopljen u ime i za račun PPK-BJELOVARA koji posluje na osnovi tog ugovora s dobavljačem i slijedno tome kao ugovorna strana snosi sve posljedice onoga što je takvim ugovorom ugovoreno neovisno od toga je li ugovor sklopio osobno ili preko opunomoćenika.

Gledajući ukupnost obveze dobavljača [...] za slučaj neurednog ispunjenja, odnosno dužnost da prije svega svoju obvezu uredno ispuni i neispravnu robu zamijeni ispravnom, nakon čega kupac ima ovlaštenje za kumulaciju naplatu ugovorne kazne i naknade cjelokupne izgubljene dobiti bez mogućnosti uračunavanja naplaćene ugovorne kazne u visinu nastale štete, čime ugovorna kazna gubi svoju odštetnu ulogu te postaje sredstvo penalizacije dobavljača, AZTN je preliminarno u Obavijesti od 26. siječnja 2023. utvrdio da bi takvo uređenje odredbe o ugovornoj kazni za dobavljača moglo predstavljati pretjerano veliki gubitak i da predstavlja nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 4. stavka 2. točke 5. u vezi s odredbom članka 10. stavka 1. ZNTP-a, prema kojoj je određena kao nepoštena trgovačka praksa nametanje dobavljačima iskorištavanjem značajne pregovaračke snage nerazmjerno visoke ugovorne kazne s obzirom na vrijednost i značenje objekta obveze.

Na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. iznoseći svoju obranu PPK-BJELOVAR se opet pozvao na to da je ugovor s dobavljačem [...] sklopio [...], a ne stranka osobno te da je ugovorna kazna ugovorena za slučaj da dobavljač isporuči, odnosno stavi u promet, robu koja bi za krajnjeg potrošača bila neupotrebljiva zbog razloga zdravstvene neispravnosti ili primjerice isteka roka trajanja. Pojašnjava da bi PPK-BJELOVARU kao trgovcu u tom slučaju mogla nastati šteta daleko veća od ugovorne kazne, pa kao primjer navodi potencijalnu situaciju da se nekoliko krajnjih potrošača npr. otruje konzumacijom takve robe kupljene u trgovini PPK-BJELOVARA. S druge strane dužan je ispitati stvarnu kvalitetu proizvoda, platiti trošak laboratorijske analize proizvoda kao i uništenje neispravne robe, a tek potom tužiti dobavljača za naknadu štete koja je nerazmjerno visoka u odnosu na kaznu. Ističe da takva ugovorna kazna jest razmjerna visini rizika i potencijalnoj šteti koja može PPK-BJELOVARU nastati. U konkretnom slučaju bi vrijednost isporuke bila primjerice oko [...] kuna do [...] kuna,

od čega bi [...] % iznosa ugovorne kazne bilo od [...] kuna do [...] kuna (što je cijena dvije laboratorijske analize), dok bi s druge strane šteta u slučaju oboljenja krajnjeg potrošača usred trovanja bila nerazmjerno veća, a sigurno bi kao daljnju posljedicu imala i pad prometa zbog toga što isti, a možda i drugi kupci ne bi dolazili u trgovinu. Dodatno je ponovio kako nije nikada naplatio niti kune s osnova ugovorne kazne niti jednom svom dobavljaču.

Odredba članka 355. stavka 2. ZOO-a, određuje da ako je šteta koju je vjerovnik pretrpio veća od iznosa ugovorne kazne, vjerovnik ima pravo zahtijevati razliku do potpune naknade štete. Analizirajući ugovornu odredbu AZTN zaključuje kako do same kumulacije ugovorne kazne i potpune naknade štete nije niti došlo jer je spornom ugovornom odredbom određeno da dobavljač mora naknaditi kupcu ugovornu kaznu uz izgublenu dobit. Izgubljena dobit odnosno izmakla korist, kako je naziva ZOO je samo jedan vid štete koju štetnik može prouzročiti. Sukladno odredbi članka 1046. ZOO-a šteta se sastoji: u umanjenju nečije imovine (obična šteta), sprječavanju povećanja imovine (izmakla korist) te u povredi prava osobnosti (neimovinska šteta). S obzirom na to, moguće je da u slučaju isporuke robe neadekvatne kvalitete, kupac ima puno veću štetu nego li je to izmakla korist, dok je dobavljača, s druge strane, spornom odredbom obvezao samo na naknadu jednog dijela štete-izgubljene dobiti odnosno izmakle koristi.

AZTN, nadalje, uzima u obzir da su ugovorna kazna i naknada štete dva pravna instituta između kojih se razlika ogleda i u tome što je ugovorna kazna po svojoj prirodi određena ili određiva i zbog toga se može i ocjenjivati njezina razmjernost već u trenutku ugovaranja, dok kod naknade štete, šteta tek mora nastati, mora biti u uzročno-posljedičnoj vezi s radnjom ili propuštanjem štetnika da bi se uopće mogla utvrđivati njezina visina. Kako sama šteta i štetne posljedice nisu niti nastale u ovom trenutku, po ocijeni AZTN-a, nema uvjeta za ocjenjivanje visine ugovorne kazne i posljedica koje ima za dobavljača zbog toga što je uz nju ugovorena i obveza na naknadu izgubljene dobiti kupca.

S druge strane, ocjenjujući je li ugovorna kazna ne/razmjerno visoka s obzirom na vrijednost i značenje objekta obveze, AZTN-a posebno vrednuje činjenicu da u konkretnom slučaju ugovorna kazna nije propisana, primjerice zbog neisporuke ili zakašnjenja u isporuci, što su također sami po sebi validni razlozi za ugovaranje, međutim, u konkretnom slučaju je ugovorna kazna propisana za slučaj isporuke prehrambenog proizvoda kod kojega se utvrdi neadekvatna kvaliteta. Stoga, AZTN poklanja vjeru tvrdnji stranke kako nedostaci u pogledu same kvalitete proizvoda mogu imati značajne štetne posljedice koje je teško sve i sagledati u ovom trenutku jer osim što za kupca nastaju materijalni troškovi kao posljedica toga što robu mora vratiti dobavljaču, nema je u ponudi kroz određeno razdoblje i slično, svakako značajne poremećaje u poslovanju kupca može uzrokovati ako kupi, a onda kasnije i proda zdravstveno neispravni proizvod.

Imajući u vidu sve navedeno, posebno i činjenicu da ugovornu kaznu PPK-BJELOVAR nije potraživao od promatranog dobavljača, AZTN utvrđuje kako ugovorna odredba u svojem sadržaju ne predstavlja nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 10. stavka 1. ZNTP-a, što je zabranjeno u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 5. ZNTP-a.

7. Visina novčane kazne

U skladu s odredbom članka 19. stavka 6. ZNTP-a, po okončanju usmene rasprave iz članka 19. stavka 3. ZNTP-a, Vijeće u skladu s ovlastima iz odredbe članka 13. stavka 2. Zakona, na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, odlučuje o tome je li povrijeđen Zakon te u slučaju da utvrdi povredu, odlučuje i o postojanju uvjeta za izricanje novčane kazne, određuje njezinu visinu, kao i rokove i način njezina izvršenja.

Novčanim kaznama koje AZTN utvrđuje i izriče u smislu Zakona cilj je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, kažnjavanje počinitelja povreda te odvratanje počinitelja i drugih osoba od povreda Zakona (članak 23. ZNTP-a).

Na temelju odredbe članka 27. ZNTP-a, pri utvrđivanju i izricanju novčane kazne, AZTN uzima u obzir težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače. Utvrđeni iznos novčane kazne se smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i/ili otegotnim okolnostima koje su taksativno pobrojane, uz iznimku iz stavka 5. istoga članka Zakona, koja AZTN-u daje mogućnost dodatnog smanjenja iznosa novčane kazne pravnoj ili fizičkoj osobi koja se nalazi u teškoj financijskoj situaciji, ako podnese relevantne dokaze o tome da bi izricanje novčane kazne u iznosu kako je to propisano ZNTP-om značajno ugrozilo njezinu ekonomsku održivost i dovelo do značajnog gubitka vrijednosti njezine imovine. Na temelju iznimke propisane odredbom članka 27. stavka 6. ZNTP-a, AZTN može dodatno smanjiti iznos novčane kazne i u situaciji kada utvrdi da je došlo do povrede ovoga Zakona, ali su težina povrede, opseg povrede, vrijeme trajanja povrede i posljedice te povrede i za dobavljače i za javni interes neznatni, a stranka je dostavila dokaze o tome da je prije donošenja obavijesti o preliminarno utvrđenom činjeničnom stanju podmirila obveze prema dobavljaču te uskladila svoje poslovanje s odredbama Zakona.

Pritom, olakotnim okolnostima se osobito smatraju dostava dokaza o prekidu protupravnog postupanja prije pokretanja postupka, dostava dokaza o prekidu protupravnog postupanja najkasnije u roku od tri mjeseca od dana pokretanja postupka, kratko trajanje povrede, ali ne dulje od godine dana, dobra suradnja s AZTN-om tijekom vođenja postupka i utvrđenje da zabranjena nepoštena trgovačka praksa koja, iako ugovorena, nije još primijenjena u poslovnom odnosu između kupca i dobavljača (članak 27. stavak 2. ZNTP-a).

Otegotnim okolnostima smatraju se osobito ponavljanje istog ili drugog postupanja kojima se krše odredbe ZNTP-a nakon dostavljenog rješenja kojim je ranije utvrđena povreda Zakona i utvrđena i izrečena propisana novčana kazna, odbijanje suradnje s AZTN-om ili ometanje AZTN-a tijekom provedbe postupka i uloga poticatelja drugih na povredu ZNTP-a, odnosno sve radnje poduzete radi osiguranja sudjelovanja drugih u povredi, nepostupanje u skladu s rješenjem AZTN-a o prihvaćanju preuzimanja obveza u smislu odredbe članka 18. stavka 5. Zakona te onemogućavanje ili na bilo koji drugi način pružanje otpora provođenju nenajavljene kontrole iz odredbe članka 27. stavka 3. ZNTP-a.

Povrede ZNTP-a utvrđene u ovom upravnom postupku okvalificirane su odredbom članka 24. stavka 2. točke 1. i 6. ZNTP-a kao teške povrede ZNTP-a.

U tom smislu, na temelju odredbi članka 24. stavka 2. točke 1. i 6. ZNTP-a za poslovanje na osnovi ugovora koji nisu sadržavali odredbu o uvjetima i rokovima isporuke, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe 4. stavka 2. točke 1., a u vezi s odredbom članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a, za plaćanje računa dobavljačima izvan rokova propisanih ZNTP-om, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s odredbom članka 11. stavka 1. točke 1. a) i b) ZNTP-a te za vraćanje dobavljaču isporučenih, a neprodanih proizvoda, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, u vezi s člankom 12. stavkom 2. točkom 7. ZNTP-a, moguće je izreći novčanu kaznu u iznosu do najviše 464.529,83 eura/3.500.000,00 kuna (fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 euro) za kupca pravnu osobu.

Stranka je na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. dostavila analitičke kartice za sva tri promatrana dobavljača i to za razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. te od 1. siječnja 2023. do 1. ožujka 2023., ističući da niti u odnosu na jednog dobavljača na kraju obračunskog razdoblja nisu evidentirana dugovanja. Na dostavljenim analitičkim karticama stranka je pokraj svakog računa plaćenog sa zakašnjenjem rukom dopisala broj dana

kašnjenja i iznos koji po stranci predstavlja iznos zateznih kamata. Naime, stranka je izjavila kako zapravo ona trpi štetu jer mora za zakašnjenje na iznos glavnice dobavljačima plaćati kamatu od [...] % čime je ona u gubitku. Činjenica da je stranka sukladno ZOO-u u obvezi platiti zatezne kamate ako padne u zakašnjenje s ispunjenjem obveze ne samo da nije opravdavajući faktor za povredu ZNTP-a već AZTN takvu obvezu ne može cijeliti niti kao olakotnu okolnost jer ispunjenje onoga na što je stranka ionako obvezana nekim drugim zakonom kako bi izbjegla neke štetne posljedice ne može imati značaj olakotnih okolnosti. Osim toga, potrebno je naglasiti kako stranka u svojem iskazu na usmenoj raspravi 7. ožujka 2023. nije ni tvrdila da je „platila“ samoinicijativno zatezne kamate već je samo navela kako ima obvezu „plaćati“ dobavljačima kamatu, a osim toga iz dostavljene dokumentacije i to prvenstveno analitičkih kartica dobavljača ne može se utvrditi da je stranka platila neke iznose s osnova zatezne kamate budući da rukom dopisani iznosi koliko bi kamata iznosila ne znači ujedno i da je sama ta kamata doista i plaćena.

Stranka je tijekom cjelokupnog postupka ostvarivala dobru suradnju s AZTN-om, pravovremeno dostavljajući traženu dokumentaciju i pojašnjenja, što je AZTN cijelio kao olakotnu okolnost prilikom odmjeravanja novčane kazne, iako se sama stranka izriječom nije pozvala na tu okolnost.

Nadalje, AZTN je uzeo u obzir i kratko trajanje povreda utvrđenih ovim rješenjem koje nisu trajale dulje od godine dana.

Stranka je na usmenoj raspravi održanoj 7. ožujka 2023. dostavila za sva tri promatrana dobavljača analitičke kartice za 2022., te za siječanj i veljaču 2023. Iz dostavljene dokumentacije za 2023. u odnosu na dobavljače [...] i [...] nije utvrđeno zakašnjenje plaćanja računa, dok u odnosu na dobavljača [...] poštivanje rokova plaćanja nije moguće utvrditi samo uvidom u analitičke kartice s obzirom na to da su se plaćanja izvršavala, osim izravnim plaćanjima, i na temelju kompenzacija i ugovora o cesiji. AZTN je uzeo u obzir da stranka u promatrana dva mjeseca u 2023. nije imala prekoračenja u plaćanju, međutim, isto se ne može cijeliti kao olakotna okolnost jer je redovitost u plaćanju ionako zakonska obveza stranke.

AZTN nije našao osnove za primjenu drugih olakotne okolnosti u smislu gore citirane odredbe članka 27. stavka 2. ZNTP-a. Naime, stranka je u svojem podnesku od 6. listopada 2022. navela kako smatra da je tijekom čitavog postupka, kroz svjedočenje direktora stranke i temeljem izjava svjedoka, dokazano da su ugovori s dobavljačima sklopljeni u 2022. potpisani bez ikakvih prisila i pritisaka, da su dobavljači zadovoljni s uvjetima ugovora koji su sastavljeni u skladu sa standardima komercijalnih uvjeta trgovačke prakse u Republici Hrvatskoj, te da su izjave svjedoka, odnosno dobavljača samo potvrdile činjenicu da su komercijalni ugovori iz 2022. za njih povoljniji od ugovora koje ti dobavljači imaju s drugim trgovačkim lancima, ukazujući kako je tržišni utjecaj stranke u Republici Hrvatskoj mali i marginalan. Nadalje, navela je da se ni jedan od dobavljača nije žalio na uvjete plaćanja te da je zbog kompenzacija i pokušaja kompenziranja, kao načina plaćanja, moguće da u nekim fazama realizacije dođe do zakašnjenja u plaćanju, a što da se najčešće događalo krivnjom drugih sudionika u multilateralnim kompenzacijama. Istaknula je da je važno da nitko zbog tih pokušaja kompenziranja nije pretrpio štetu te da nakon postignutog dogovora oko načina plaćanja, takvih problema nije bilo. Stranka je, nadalje, izjavila da problemi u međusobnom radu, ako su i postojali, prvenstveno su rezultat malog količinskog rada, međusobnog nepoznavanja, te odsustva ozbiljnije i češće komunikacije i nikako nisu rezultat pritisaka i tržišne snage i namjere. Stranka navodi kako ima vrlo lošu tržišnu poziciju u Republici Hrvatskoj, te da iz te perspektive nema nikakav poslovni interes imati loše poslove odnose s dobavljačima jer kako ih je malo, stranka kao kupac mora biti oprezna kako bi si osigurala osnovni asortiman za razliku od stranih i velikih trgovačkih lanaca. U odnosu na ove tvrdnje, kao i pozivanje stranke da dobavljačima nije nastala nikakva šteta, potrebno je ukazati kako subjektivni osjećaj dobavljača o tome je li zadovoljan poslovnim odnosom nije pravno relevantan jer čak i da

dobavljaču odgovara neka praksa, ako ju je Zakon okarakterizirao kao nepoštenu trgovačku praksu, stranka kao kupac ju ne smije primijeniti. Jednako tako, koje su bile pobude stranke, odnosno je li stranka imala namjeru kroz neko postupanje nametnuti nepoštenu trgovačku praksu Zakon nije prepoznao kao bitan čimbenik koji bi utjecao na primjenu Zakona. Jednako tako ni nastanak štete nije preduvjet za primjenu Zakona budući da je obilježje protupravnosti već ispunjeno time što je nametnuta nepoštena trgovačka praksa. U tom smislu na pitanje usklađenosti poslovanja sa ZNTP-om i na pitanje je li nekim postupanjem narušena održivost poštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom nema nikakvog utjecaja okolnost je li kupac verbalizirao svoju pregovaračku snagu, je li ju manifestirao s ciljem da se okoristi, je li htio ostvariti premoć nad dobavljačem ili ne, je li kroz značajnu pregovaračku snagu ostvario neku korist ili nije, smatra li dobavljač da mu je nekim postupanjem nametnuta nepoštena trgovačka praksa ili ne, je li inicijativa za nedopušteno ponašanje potekla od dobavljača i slično.

Nadalje, AZTN je prilikom odmjeravanja visine novčane kazne, razmatrao i jesu li ispunjeni uvjeti za dodatno smanjenje novčane kazne stranci u skladu s odredbom članka 27. stavaka 5. i 6. ZNTP-a. Međutim, kako se stranka nije pozvala na tešku financijsku situaciju, niti je podnijela AZTN-u relevantne dokaze o tome da bi izricanje novčane kazne, kako je to propisano Zakonom, značajno ugrozilo ekonomsku održivost stranke i dovelo do značajnog gubitka vrijednosti njezine imovine, te kako stranka svoje poslovanje nije uskladila s odredbama Zakona na način da je izmijenila sve ugovore sa spornim odredbama, a utvrđene povrede, okvalificirane kao teške povrede ZNTP-a, u opsegu i vremenu ne mogu se smatrati neznatnima, AZTN nije našao uporište za dodatnim smanjenjem novčane kazne u skladu s navedenim zakonskim odredbama.

Otegotne okolnosti AZTN nije utvrdio.

8. Odluka Vijeća

8.1. Odluka Vijeća o utvrđivanju iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštena trgovačke prakse i trajanju takvog postupanja

Na temelju odredbi članka 19. stavaka 6. i 7. ZNTP-a, a u skladu s ovlastima iz članka 13. stavka 2. i članka 20. stavka 1. točke 1. ZNTP-a, Vijeće je na svojoj 18/2025. sjednici, održanoj 27. svibnja 2025., razmatralo cjelokupno utvrđeno činjenično stanje u ovom predmetu te je donijelo odluku da je kupac PPK-BJELOVAR iskoristio značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštena trgovačke prakse u smislu ZNTP-a dobavljačima [...], [...] i [...], na način kako je to opisano i navedeno u točki I. izreke ovoga rješenja.

U skladu s navedenim, odlučeno je kao u točki I. izreke ovoga rješenja, dok su odlučni razlozi za donošenje ovakve odluke Vijeća detaljno opisani pod točkom 5. obrazloženja ovoga rješenja.

8.2. Zabrana daljnjeg protupravnog postupanja

Cilj i svrha ZNTP-a su uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (članak 1. stavak 2. ZNTP-a). Sredstva za postizanje toga cilja i svrhe, u situacijama kada AZTN utvrdi iskorištavanje značajne pregovaračke snage kupca nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi njegovim dobavljačima u smislu odredbi članaka 4., 5. i 7. do 12. ZNTP-a, je između ostalih i zabrana daljnjih postupanja koja su u postupku utvrđena nepoštenima, kao i određivanje mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje takvog postupanja (članak 20. stavak 1. točka 1. ZNTP-a).

U tom smislu, AZTN je na temelju odluke Vijeća, zabranio PPK-BJELOVARU svako daljnje postupanje koje je u ovom postupku utvrdio da predstavlja povredu ZNTP-a u odnosu na sve dobavljače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, postojeće i buduće, kao što je odlučeno u točki II. izreke ovoga rješenja.

U svrhu otklanjanja utvrđenih povreda, odnosno nepravilnosti u poslovanju PPK-BJELOVARA s njegovim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, AZTN je odredio mjere, uvjete i rokove za otklanjanje nepoštenih trgovački praksi uz obvezu dostave AZTN-u dokaza o tome, a kako je to utvrđeno u točki III. izreke ovoga rješenja. Naime, PPK-BJELOVAR je s dva svoja promatrana dobavljača imao sklopljene ugovore istovjetnog sadržaja u kojima nije bila sadržana odredba o roku isporuke, dok je, pak, s jednim od dobavljača primjenjivao uvjete isporuke koji nisu ugovoreni. Okolnost da je AZTN u konkretnom slučaju prihvatio određenu dokumentaciju i tumačio ju kao naknadno utanačenje bitnih sastojaka ugovora, ne dovodi u pitanje zakonsku obvezu da ugovor između kupca i dobavljača mora biti sklopljen u pisanom obliku i prije isporuke i mora sadržavati sve odredbe bitne za poslovni odnos, a posebice, između ostaloga, i odredbe o uvjetima i roku isporuke. S tim u vezi, a imajući u vidu da promatrani ugovori s dobavljačima [...] i [...] ne udovoljavaju takvom uvjetu, AZTN je naložio stranci da izmjeni predmetne ugovore na način da ih uskladi sa ZNTP-om, ujedno joj određivši i rok za to, a kako je to utvrđeno u točki III. izreke ovoga rješenja.

U slučaju da utvrdi kako stranka nije postupila u skladu s točkom III. izreke ovog rješenja kojom su određene mjere, uvjeti i rokovi za otklanjanje nepoštenih trgovačkih praksi, AZTN će u skladu s odredbom članka 20. stavka 1. točke 2. ZNTP-a utvrditi i izreći stranci novčanu kaznu koja za pravnu osobu može iznositi do najviše 464.529,83 eura/3.500.000,00 kuna (fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 euro) kako to propisuje odredba članka 24. stavka 2. točke 7. ZNTP-a.

8.3. Odluka o visini novčane kazne

Vijeće je nakon provedenog postupka utvrđivanja uvjeta za izricanje novčane kazne u ovom postupku, uzimajući u obzir sve činjenice i okolnosti utvrđene u tom postupku, prije svega težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljača, utvrdilo osnovni iznos novčane kazne u iznosu od 54.000,00 eura (406.863,00 kuna, fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 euro).

Tako utvrđeni osnovni iznos novčane kazne smanjen je na temelju utvrđenih olakotnih okolnosti, kako je opisano u točki 7. obrazloženja ovoga rješenja, slijedom čega je Vijeće, u skladu s odredbama članka 24. stavka 2. točke 1. i 6. te članka 27. stavaka 1. i 2. ZNTP-a, donijelo odluku da se PPK-BJELOVARU izrekne novčana kazna u iznosu od 50.000,00 eura (376.725,00 kuna, fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 euro).

Vijeće drži da će se ovakvom novčanom kaznom ostvariti cilj izricanja novčane kazne ne samo u odnosu na navedenog kupca, odnosno odvratanje samog počinitelja, već i drugih kupaca, od povreda ZNTP-a te istodobno pridonijeti uspostavi, osiguranju i zaštiti poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (članak 23. ZNTP-a).

U skladu s iznesenim, odlučeno je kao u točki IV. izreke ovoga rješenja.

8.4. Izvršenje novčane kazne

U skladu s odredbom članka 28. stavka 1. i stavka 2. ZNTP-a, novčana kazna uplaćuje se po izvršnosti ovoga rješenja ako nije podnesena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos novčane kazne i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja do dana plaćanja.

Navedeni iznosi se uplaćuju u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 6092-20833-OIB uplatitelja.

Valja također ukazati i na to da AZTN može odobriti plaćanje novčane kazne u obrocima, ako stranka podnese takav, razumno obrazloženi zahtjev AZTN-u s odgovarajućim dokazima, u smislu odredbe članka 28. stavka 3. ZNTP-a.

Nakon izvršene uplate obveznik uplate je dužan uplatnicu, kao dokaz o obavljenoj uplati novčane kazne, dostaviti AZTN-u žurno s pozivom na broj KLASA: UP/I 034-03/22-04/002.

Ako stranka u roku određenom u točki IV. izreke ovog rješenja ne uplati novčanu kaznu, AZTN će o tome obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području prebivalište, odnosno sjedište stranke, radi naplate novčane kazne prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza. Novčane kazne koje na zahtjev AZTN-a prisilno naplaćuje Porezna uprava Ministarstva financija uplaćuju se izravno u korist državnog proračuna Republike Hrvatske (članak 28. stavak 4. ZNTP-a).

8.5. Objava rješenja

U skladu s odredbom članka 22. ZNTP-a, ovo rješenje će biti objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a, pri čemu će poslovne tajne sadržane u tom rješenju biti izuzete od javne objave kako je odlučeno u točki V. izreke ovoga rješenja.

Odredbom članka 2. stavka 1. točke 14. ZNTP-a, poslovne tajne definirane su kao poslovne informacije određene u smislu propisa kojim se utvrđuju pravila o zaštiti neobjavljenih informacija s tržišnom vrijednosti i općim propisom o zaštiti tržišnog natjecanja pa se slijedno tome primjenjuje Zakon o zaštiti neobjavljenih informacija s tržišnom vrijednosti („Narodne novine“, broj 30/2018.) i odredba članka 53. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13., 41/21. i 155/23.).

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovoga rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom, u roku od 30 dana od primitka rješenja (članak 20. stavak 2. ZNTP-a).

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur.

Napomena: U skladu s odredbom članka 22. stavka 2. ZNTP-a u vezi s odredbama članka 2. stavka 1. točke 14. ZNTP-a, članka 53. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13., 41/21. i 155/23.) i članka 3. stavka 1. točke 5. Zakona o zaštiti neobjavljenih informacija s tržišnom vrijednosti („Narodne novine“, broj 30/18.), podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni znakovima: [...].